

**T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

TEKİRDAĞ İLİ 2018 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

**HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE YÖNETİMİ VE ÇEVRE DENETİMİ ŞUBE
MÜDÜRLÜĞÜ**

TEKİRDAĞ - 2019

ÖNSÖZ

Çevre; korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere en güzel şekilde devredilmesi gereken bir emanettir. Bu nedenle çevrenin, doğanın, biyoçeşitliliğin ve tabiat varlıklarımızın korunması ve bunların gelecek kuşaklara zenginleştirilerek aktarılması için bize önemli görevler düşmektedir.

“Kalkınma” ile “çevre” olgularının birbiri ile çelişen değil, birini bütünleyen kavramlar olarak algılanmasını savunan “sürdürülebilir kalkınma” yaklaşımının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bir başka deyişle, doğal kaynakların kullanımında, çevre değerlerinin ekonomi politikalarıyla entegrasyonu kalkınmanın sürekliliğini sağlamada temel koşul olmaktadır.

Tekirdağ; verimli toprakları ile bölge sanayisine sağladığı hammadde katkısı, sahip olduğu 12 adet OSB ve Serbest Bölgesi ile ulaşım ve kaliteli işgücü imkânları, hızla gelişen sınaî yatırımlarıyla bütün sektörlerde ülke ekonomisine katkı sağlamasının yanı sıra doğal ve kültürel değerleri ile de ayrıcalıklı bir ildir. Bu nedenle ilin ekonomik anlamda büyümesi sağlanırken, çevrenin korunması önem kazanmaktadır.

Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında yapılan çalışmalar ülkemizdeki en büyük çevre yatırımını oluşturmakta olup, ilimizde yürütülen çalışmalar bunun en büyük parçasıdır.

2018 yılı Tekirdağ’ımızın, hava kalitesinin arttığı, önemli kentsel ve merkezi endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin devreye alındığı yıl olması münasebetiyle çevresel açıdan önemli bir yıl olmakla birlikte daha sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşamamız dileğiyle.

Kaan Sinan TOHUMCU
Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ	1
A. HAVA	4
A.1. HAVA KALİTESİ	4
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN ÖGELER.....	7
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	10
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI.....	13
A.5. EGZOZ GAZI EMİSYON KONTROLÜ	27
A.6. GÜRÜLTÜ	28
A.7. TEMİZ HAVA EYLEM PLANLARI.....	29
A.8. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	34
A.9. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	35
B. SU VE SU KAYNAKLARI.....	37
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	37
B.1.1. Yüzeysel Sular	37
<i>B.1.1.1. Akarsular.....</i>	<i>37</i>
<i>B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar.....</i>	<i>37</i>
<i>B.1.1.3. Yeraltı Su Seviyeleri .....</i>	<i>39</i>
B.1.3. Denizler	39
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	43
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	46
B.3.1. Noktasal kaynaklar.....	46
<i>B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar.....</i>	<i>46</i>
<i>B.3.1.2. Evsel Kaynaklar .....</i>	<i>46</i>
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	46
<i>B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar.....</i>	<i>46</i>
<i>B.3.2.2. Diğer .....</i>	<i>46</i>
B.4. DENİZ KIYI SULARININ KİRLİLİK DURUMU	46
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ.....	48
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu	48
<i>B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti .....</i>	<i>48</i>
<i>B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti .....</i>	<i>49</i>
<i>B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb. ....</i>	<i>51</i>
B.5.2. Sulama	52
<i>B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı .....</i>	<i>52</i>
<i>B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....</i>	<i>52</i>
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	52
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	53
B.5.5. Rekreasyonel Su Kullanımı.....	53
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI.....	53
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri	55
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	58
B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler	59
B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	59
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	59

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar	59
B.7.2. Aritma Çamurlarının Toprakta Kullanımı	60
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	62
B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	63
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	64
C. ATIK	66
C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)	66
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	69
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	69
C.3.1. Eğitimler	70
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	71
C.3.3. Atık Miktarları	71
C.3.4. Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı	73
C.3.5. Ekipman	73
C.3.6. Kompost	73
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	74
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	78
C.6. ATIK MADENİ YAĞLAR	80
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	81
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	82
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)	83
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR (AEEE)	83
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ (HURDA) ARAÇLAR	84
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	85
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	85
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	85
C.12.3 Atıksu Aritma Tesisi Çamurları	85
C.13. TIBBİ ATIKLAR	86
C.14. MADEN ATIKLARI	87
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	87
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	89
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	89
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	89
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	90
D.1. FLORA	90
D.2. FAUNA	92
D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR	92
D.4. ÇAYIR VE MERA	95
D.5. SULAK ALANLAR	96
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	96
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	104
E. ARAZİ KULLANIMI	105
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	105
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	107

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU

E.2.1. Çevre Düzeni Planı	107
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	109
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	110
F.1. ÇED İŞLEMLERİ	110
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	111
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	112
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	113
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	113
G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	114
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	114
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	115
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	115
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	116

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge A.1- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları.....	5
Çizelge A.2 - Ulusal hava kalitesi indeksi	5
Çizelge A.3 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri.....	6
Çizelge A.4 – Tekirdağ İlindeki Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tesis ve Baca Sayısı	7
Çizelge A.5 - Tekirdağ ilinde 2018 yılında evsel ısınmada kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler	9
Çizelge A.6 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında sanayide kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler	9
Çizelge A.7 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında kullanılan doğalgaz miktarı	10
Çizelge A.8 - Tekirdağ ilinde bulunan hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler ..	13
Çizelge A.9- Tekirdağ UHKİA İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	25
Çizelge A.10- Tekirdağ Merkez-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	25
Çizelge A.11 -Tekirdağ Çerkezköy-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	25
Çizelge A.12 - Tekirdağ Çorlu-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	26
Çizelge A.13 - Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	26
Çizelge A.14 - 2018 yılında Tekirdağ ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı	27
Çizelge A.15- Tekirdağ İlinde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları.....	27
Çizelge A.16- Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı Eylemleri.....	29
Çizelge B.17- Tekirdağ İlinin Akarsuları.....	37
Çizelge B.18 - Tekirdağ ilinde mevcut sulama göletleri.....	38
Çizelge B.19- 2018 Yılı Yüzme Sezonu Deniz Suyu Analiz Sonuçları.....	40
Çizelge B.20 - (Tekirdağ) ilinde 2018 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları.....	43
Çizelge B.21 – Tekirdağ ili kıyılarında Su Yönetim Birimleri	47
Çizelge B.22- 2018 Yılı İlçelerimizde Yaşayan Yerleşik Nüfusun İçme ve Kullanma Suyunu Temin Ettiği Sistem ve Bu Sistemden Yararlanan Nüfus Yüzdesi	49
Çizelge B.23- İçme Suyu Arıtma Tesisleri ve Hizmet Ettikleri Nüfus	49
Çizelge B.24- 2018 Yılı İçme Suyu Temin Edilen Kaynaklar	51
Çizelge B.25- Kanalizasyon şebekesi ile hizmet alan nüfus	54
Çizelge B.26- (Tekirdağ) ilinde 2018 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	56
Çizelge B.27 – Tekirdağ ilinde 2018 yılı OSB’lerde atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	58
Çizelge B.28 - Tekirdağ ilinde 2018 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler	60
Çizelge B.29 – (Tekirdağ) ilinde 2018 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	63
Çizelge B.30 - (Tekirdağ) ilinde 2018 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb).....	63

Çizelge B.31 –(Tekirdağ) ilinde 2018 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analiz sonuçları	64
Çizelge C.32- Tekirdağ ilinde 2018 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	67
Çizelge C.33 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler	70
Çizelge C.34 – 2018 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri.....	71
Çizelge C.35 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	72
Çizelge C.36 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı	73
Çizelge C.37 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar.....	73
Çizelge C.38 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri	73
Çizelge C.39- Tekirdağ ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları	74
Çizelge C.40 - 2018 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı	75
Çizelge C.41- 2018 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	75
Çizelge C.42 - 2018 yılında Tekirdağ ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	75
Çizelge C.43 – 2018 yılında Tekirdağ ilinde Belediyelerin Ambalaj Atık Yönetim Planı durumu.....	75
Çizelge C.44 - 2018 yılında Tekirdağ ilinde Atık Getirme Merkezleri ile ilgili durum.....	77
Çizelge C.45 - 2017 Yılı Tekirdağ ilinde atık işleme ve miktarı	79
Çizelge C.46 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	81
Çizelge C.47 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler.....	82
Çizelge C.48 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg)	82
Çizelge C.49 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg)	82
Çizelge C.50 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler.....	83
Çizelge C.51 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler	83
Çizelge C.52- Tekirdağ ilinde 2018 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	84
Çizelge C.53 - Tekirdağ ilinde 2018 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı	84
Çizelge C.54- Tekirdağ ilinde 2017 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri üretim kapasiteleri, cüruf ve bertaraf yöntemi	85
Çizelge C.55 – 2018 yılında Tekirdağ ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı	86
Çizelge C.56- Tekirdağ ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı	87
Çizelge C.57 – 2018 yılı itibariyle Tekirdağ ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı	88
Çizelge C.58 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı	89
Çizelge D.59- Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları	98
Çizelge D.60- Tekirdağ İli Tescilli Anıt Ağaçlar.....	99
Çizelge E.61 – Tekirdağ ilinin arazi kullanım durumu (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Corine veritabanı, 2017)	105
Çizelge E.62- (Tekirdağ) 2018 Yılı Tekirdağ İli Arazilerinin Toprak Sınıflandırılması Dağılımı	106
Çizelge F.63- Tekirdağ İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2018 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	110
Çizelge F.64 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	111
Çizelge G.65 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı .	113
Çizelge G.66 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	114
Çizelge G.67 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı .	114

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil A.1 -Tekirdağ UHKİA istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	13
Şekil A.2- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	14
Şekil A.3- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği ...	14
Şekil A.4- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	15
Şekil A.5- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği ..	15
Şekil A.6- Tekirdağ UHKİA istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	16
Şekil A.7- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	16
Şekil A.8- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	17
Şekil A.9- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	17
Şekil A.10- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu PM _{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	18
Şekil A.11- Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu PM _{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	18
Şekil A.12- Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Şekil 13- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Şekil A.14- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	20
Şekil A.15- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	20
Şekil A.16- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	21
Şekil A.17- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	21
Şekil A.18- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği	22
Şekil A.19- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği ..	22
Şekil A.20- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği	23
Şekil A.21- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği..	23
Şekil A.22- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği	24
Şekil A.23- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği ..	24
Şekil B.24- Tekirdağ ilinde 2018 yılı itibariyle mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı.....	43
Şekil B.25- Tekirdağ ilinde 2018 yılı TESKİ tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	48
Şekil B.26- Tekirdağ ilinde 2018 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı.....	53
Şekil B.27- Tekirdağ ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı	54
Şekil B.28- Tekirdağ ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı	55
Şekil B.29- Arıtma Tesislerine ait Çamur Bertaraf Yöntemleri.....	55
Şekil B.30- Tekirdağ ilinde 2018 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ...	61
Şekil B.31- Tekirdağ ilinde 2018 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi.....	62
Şekil C.32- Tekirdağ ilinde katı atık kompozisyonu.....	66
Şekil C.33- Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	71
Şekil C.34- Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	72
Şekil C.35- Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı	73
Şekil C.36- Tekirdağ ilinde 2018 yılı kayıtlı ekonomik işletmeler	74
Şekil C.37- Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi	78

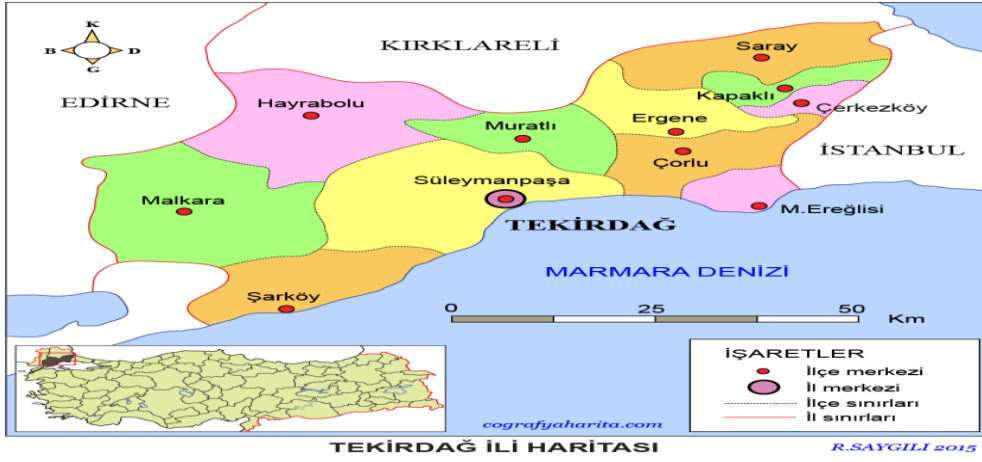
2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Şekil C.38- Tekirdağ ilinde atık madeni yağ toplama miktarları*	81
Şekil C.39- Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (ton)	82
Şekil C.40- Tekirdağ ilinde 2018 yılı atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)	84
Şekil E.41- (Tekirdağ) ilinde 2018 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi dağılımı	105
Şekil E.42- (Tekirdağ) 2018 Yılı Tekirdağ İli Arazilerinin Toprak Sınıflandırılması	106
Şekil F.43- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı...	110
Şekil F.44- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	111
Şekil F.45- Tekirdağ ilinde 2018 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	112
Şekil G.46- Grafik G.1 – Tekirdağ ilinde ÇŞİM tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı.....	113
Şekil G.47- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)	114
Şekil G.48- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezalarının konulara göre dağılımı	115

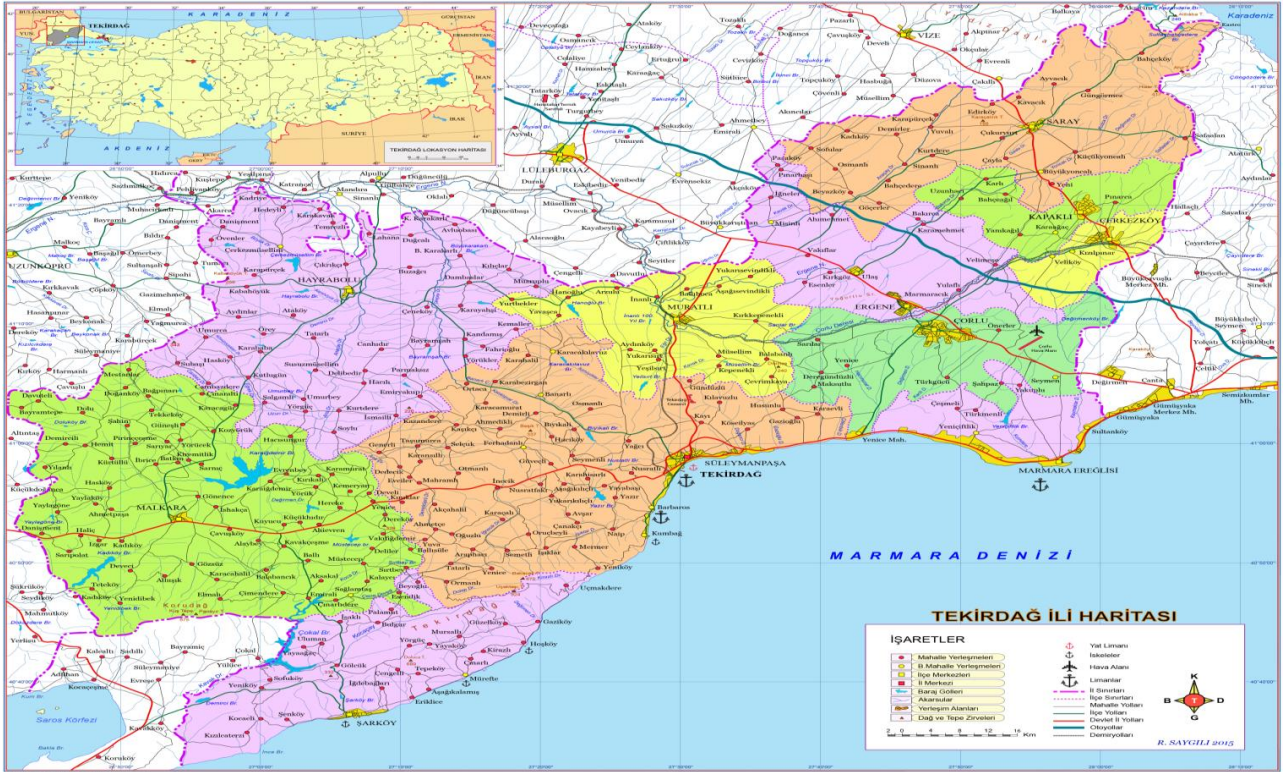
GİRİŞ

Tekirdağ Türkiye'nin Kuzeybatısında, Marmara Denizinin kuzeyinde tamamı Trakya topraklarında yer alan üç ilden biri, ayrıca Türkiye'de iki denize kıyısı olan altı ilden biridir. 6.313 km² yüzölçümüne sahip İl doğudan İstanbul, kuzeyden Kırklareli, batıdan Edirne, güney-batıdan Çanakkale, güneyden Marmara Denizi ile çevrilidir. Kuzeydoğudan Karadeniz 'e 2,5 km'lik bir kıyısı vardır.

Ergene Havzasının güney kesimindeki en büyük kent olan Tekirdağ, Güney Ergene yöresinden ve kuzeyden gelen yolların Marmara denizine ulaştıkları yerde, geniş bir körfezin kıyısına kurulmuştur.

Resim -1 Tekirdağ İl Haritası

Resim -2 Tekirdağ İl Haritası

Gelişmiş bir ulaşım ağı içerisinde yer alan il, 3 önemli karayoluna sahip, büyük bir dış ticaret limanı ve İstanbul-Avrupa demiryolu hattıyla İstanbul metropolüne ve komşu Avrupa ülkelerine bağlanmış durumdadır.

Tekirdağ ili, 11 ilçe, 355 mahalleye sahiptir. Tekirdağ nüfusu 2018 yılına göre 1.029.927'dür. Bu nüfus, 527.975 erkek ve 501.952 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %51,26 erkek, %48,74 kadındır. Tekirdağ nüfusu bir önceki yıla göre de 24.464 artmıştır. (<https://www.nufusu.com/il/tekirdag-nufusu>)

Sıcaklık ortalamaları ve genel nemlilik indisleri göz önüne alınırsa, Tekirdağ ili iklimi, ılıman yarı nemli olarak nitelenir. Kıyı kesiminden iç kesimlere girildikçe denizden uzaklığın ve yükseltinin etkisiyle sıcaklık ve yağış değerlerinde küçük farklılaşmalar görülür.

Tekirdağ İli nemlilik indekslerine göre bulunan hidrografik bölgelerden yarı nemli iklim tipine girmektedir. Yağış rejimi bakımından Akdeniz yağış rejimi kategorisinde bulunmaktadır. Akdeniz ikliminin etkileri görülen Tekirdağ sahil şeridinde yazlar sıcak kışlar ılıktır. Ergene havzasını içine alan kıyı şeridinde daha ziyade karasal iklim görülür.

Tekirdağ'da toprağa düşen yağış genellikle yağmurdur. İklimin ılıman oluşu tarımı kolaylaştırır. Şarköy'ün Gelibolu hududundan Marmara Ereğlisi'ne kadar uzanan sahil şeridinde yetişen bağ ve zeytin gibi bitkiler, iklimin burada daha ılıman olduğunu gösterir. Bu özelliği, kuzeyinin kıyıya paralel uzanan Tekir Dağlarıyla kaplı olmasındandır. Kışın kuzey rüzgârlarına açık olan Tekirdağ-Marmara Ereğlisi-Sultanköy arasında daha soğuk olmaktadır. İçeriler ise kara iklimin özelliğini gösterir. Kışın Kuzey Avrupa ülkelerinin iklimine benzer. Bu bakımdan kendisine ait özel bir iklim tipi yoktur. Yazlar genellikle kurak ve sıcak geçer. Yaz süresince görülen kuraklık ara sıra gök gürültüsü ile yağın yağmurlarla ortadan kalkar. Sibiryaya antisiklonu Balkanlar üzerinden buralara geldiğinden kışın kuru ve dondurucu soğuklar olur. Buralar Marmara'nın yumuşatıcı etkisinden yoksundur.

2018 yılının en sıcak ayları Temmuz-Ağustos, en soğuk ayları Ocak-Şubat aylarıdır. (<https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=TEKIRDAG>) Akarsular az ve yetersizdir. Başlıca akarsular Hayrabolu Deresi ve Ergene Nehri'dir. Bölgede hakim nemli iklim tipi; sahil şeridinde ılıman, iç kısımlarda karasal iklime yaklaşılarak hüküm sürer. İlin toprak yapısı ve yağış rejimi kültürel tarım için oldukça elverişlidir. Tekirdağ İlinin denizden yüksekliği 10 m. ve denize olan uzaklığı merkezden 250 m'dir.

Marmara Denizi kıyısı boyunca, yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ise ılık ve yağışlı geçen Akdeniz ikliminin özellikleri görülür. Ancak, Karadeniz ikliminin etkisiyle yaz kuraklığı hafiflemiştir. Kış mevsiminde kar yağışları olağandır. İç kesimlere girildikçe yaz mevsimi daha kurak, kış mevsimi daha soğuk geçen yarı karasal iklim özellikleri belirginleşir.

Tekirdağ GSYİH'sı içerisinde, sanayi sektörü % 43,5'li pay ile en fazla GSYİH oluşturan sektör konumunda iken, tarım sektörü % 12,5'lik bir pay ile ikinci, ulaştırma ve haberleşme sektörü % 12,3'lük pay ile üçüncü, ticaret sektörü % 10,7'lik pay ile dördüncü, devlet hizmetleri % 7,1'lik bir pay ile beşinci ve inşaat sektörü de % 5,9'lik bir pay ile altıncı sırada yer almaktadır.

1970 senesine kadar tarıma dayalı sanayiye sahip olan Tekirdağ ili, 1970'ten sonra hızla sanayileşmiştir. Çerkezköy, Çorlu ve Tekirdağ merkez ilçelerinde sanayi kuruluşları daha fazladır. Türkiye'nin en büyük 100 kuruluşundan 3'ü ve en büyük 500 kuruluşun 15'i bu il sınırları

içindedir. Metal eşya ve makina imalatı gelişmiştir. İstanbul'a yakınlık, ulaşım, pazarlama imkânları sanayinin gelişmesinde mühim rol oynamıştır.

Tekirdağ'da Süleymanpaşa, Malkara, Çorlu, Çerkezköy ve Hayrabolu ilçelerinde olmak üzere toplam 5 adet Ticaret ve Sanayi Odası bulunmaktadır. Ayrıca ilimizde; Süleymanpaşa, Hayrabolu, Çorlu ve Malkara ilçelerinde olmak üzere 4 adet Ticaret Borsası mevcuttur. İl genelinde bulunan 13 adet küçük sanayi sitesinin 7'si faaliyet göstermekte olup, toplam iş yeri sayısı 2.325'dür. İlimizde sektörel ağırlık itibariyle en önde gelen sektörler Makine- Metal, Gıda, İlaç, Tekstil-Hazır Giyim, Plastik Ürünler İmalatıdır.

İl genelinde 13 adet organize sanayi bölgesi ve 1 adet serbest bölge yer almakta olup, organize sanayi bölgelerinde 1081 firma faaliyet göstermektedir. İl genelindeki işletmelerin %73'ü organize sanayi bölgelerinde yer aldığı görülmektedir.

Tekirdağ yüzölçümüne göre ekili-dikili alanları en çok olan illerden biridir. Tarıma elverişli alanların oranı yüzde 80'dir. Tekirdağ ilinden çok çeşitli ve bol ürünler alınmakla beraber 'buğday, ayçiçeği, soğan, karpuz, kiraz ve üzüm' önceliklidir.

Tekirdağ'da 400 bin hektarlık alanda tarım yapılmaktadır. İlin Geleneksel ürünü buğday ve ayçiçeği Türkiye de üretilen buğdayın yaklaşık %5'i (185 bin 63 hektarlık alandan 998 bin 955 ton buğday), ayçiçeğinin ise %33ü (151 bin 290 hektarlık alanda 356 bin 750 ton) Tekirdağ'dan karşılanmaktadır.

Tekirdağ'da görülmeye değer sayısız eser bulunmaktadır. İlginç ziyaret noktaları arasında Macaristan'ın Avusturya'ya karşı mücadele etmiş bağımsızlık kahramanı Ferenc Rakoczi'nin 1720-1735 yılları arasında (başka bir deyişle, Osmanlı'nın Macaristan'ı kaybetmesinden sadece 35 yıl kadar sonra) Osmanlı İmparatorluğu'na sığındığı dönemde kaldığı 17. yüzyıl Türk evi sayılabilir. Ev bugün müze kimliğini taşımakta olup, Macaristan hükümetinin mülkiyetinde ve Türkiye'yi ziyaret eden Macarların vazgeçilmez uğrak yeri konumundadır.

Ayrıca Namık Kemal'in doğum yeri olup adına düzenlenmiş Namık Kemal Evi müzeleştirilmiştir. Şehir merkezinde Atatürk'ün birebir boyutlarındaki tek heykeli bulunmaktadır. Her sene Haziran ayında Tekirdağ Kiraz Festivali adı altında ortalama 1 hafta süren etkinlikler düzenlenmektedir. İlk olarak 1962'de Kiraz Cümbüşü adıyla başlayan festival, günümüzde kent merkezi için önemli bir turistik faaliyettir.

Müdürlüğümüz C tipi iller arasında yer aldığından Müdürlüğümüzün Çevre bölümü ÇED ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü, Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü olmak üzere iki adet şube müdürlüğünden oluşmaktadır. ÇED ve Çevre İzinleri Şubesinde toplam 8 personel ve Çevre Yönetimi ve Denetimi Şubesinde 8 personel olmak üzere toplamda 16 personel ve 2 şube müdürü ile çalışmalarına devam etmektedir.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.3'te verilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesini iyi, orta, kötü, tehlikeli vb. şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd., 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM10), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1’ de verilmektedir.

Çizelge A.1- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
<i>Hava Kalitesi İndeksi aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.3 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER		UYARI EŞİĞİ
		2018 (µg/m ³)	2019 (µg/m ³)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	380	350	500 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	150	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Mart’a kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	260	250	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	60	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,6	0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	8	7	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama -insan sağlığının korunması için-	10.000	10.000	----

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği)

Çizelge A.4 – Tekirdağ İlindeki Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tesis ve Baca Sayısı

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme Tesisleri	2	2
Asit Üretim Tesisleri		
Atık Geri Kazanım Ve Bertaraf Tesisleri	2	2
Cam Üretim Fabrikaları		
Çimento		
Demir - Çelik Ve Metalurji Fabrikaları	1	2
Doğalgaz Çevrim Ve Termik Santraller	8	11
Gıda Fabrikaları	3	3
Gübre Fabrikaları		
Kağıt Fabrikaları	2	2
Kimya Fabrikaları	1	1
Kireç Fabrikaları		
Lastik Üretim Tesisleri		
Otomotiv		
Petrol Ve Petrokimya Tesisleri		
Şeker Fabrikaları		
Tekstil Fabrikaları	7	7
TOPLAM	26	30

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Ögeler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirlenitçiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NOX), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NOX) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'den ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NOX) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkayıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye

yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NOX (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NOX, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xylene (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.5 - Tekirdağ ilinde 2018 yılında evsel ısınmada kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya Amerika İran	232.470,67	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara Hayrabolu Süleymanpaşa	811.320,00	5000-6000	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.6 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında sanayide kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya Amerika Romanya G. Afrika	794.623,90	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara Hayrabolu Süleymanpaşa Soma		3000-5000	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18

Çizelge A.7 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında kullanılan doğalgaz miktarı
(GAZBİR, 2018)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	131.500.000	9.155
Sanayi	1.439.500.000	9.155

Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.5. Bölümünde verilmektedir.

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimizde sanayiden kaynaklanan hava kirliliğinin kontrolünün yapılması amacıyla, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği kapsamında işletmelere ait 30 adet baca sürekli emisyon ölçüm sistemi ile donatılmış olup bunlardan 22 adet bacada Bakanlığımız Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemi yazılımı ile online olarak izlenmektedir.

İlimizde yaşanan sanayi kaynaklı hava kirliliğinin önüne geçilmesi amacıyla; 31.08.2009 tarihli ve 08 Karar nolu Tekirdağ İli Mahalli Çevre Kurulu'nda "Halihazırda kömür kullanan ve kullanmak isteyen sanayi tesisleri tarafından; kullanımı talep edilen kömür için Mülga İl Çevre ve Orman Müdürlüğü gözetiminde Bakanlıkça Önyeterlilik/Yeterlilik verilmiş laboratuvarca emisyon ölçümlerinin yaptırılmasına, Emisyon Ölçüm Raporunun ve işletme koşullarının uygun olması kaydı ile Mülga İl Çevre ve Orman Müdürlüğünden "Kömür Kullanım İzni" alınmasına ve kömür değişikliği yapıldığında da emisyon ölçümlerinin ve iznin yeniletilmesine," dair karar alınmıştır.

Alınan karar çerçevesinde; İlimizde bulunan sanayi tesislerinin üretimdeki enerji ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kullanılan kömürlerin kalitesi ile oluşacak olan emisyon değerlerinin uygunluğu ve atıkların mevzuata uygun depolanması ve bertarafının sağlanması amaçlanmıştır. Bu karar ile büyük çoğunluğu tekstil tesisi olan işletmelerin buhar kazanlarında kullandıkları kömürlerin oluşturduğu emisyonların kontrolü için İl Müdürlüğümüz kontrolünde emisyon ölçümleri yapılmıştır.

Alınan bu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile birlikte, Sanayi Tesislerinde kullanılan kömürün kalitesi, kömür ve kül-cürufun depolanması, yanma sonucu oluşan emisyon değerleri kontrollü sağlanmış olup, sanayide kömür yakıtından kaynaklanan hava kirliliği minimize edilmeye çalışılmıştır.

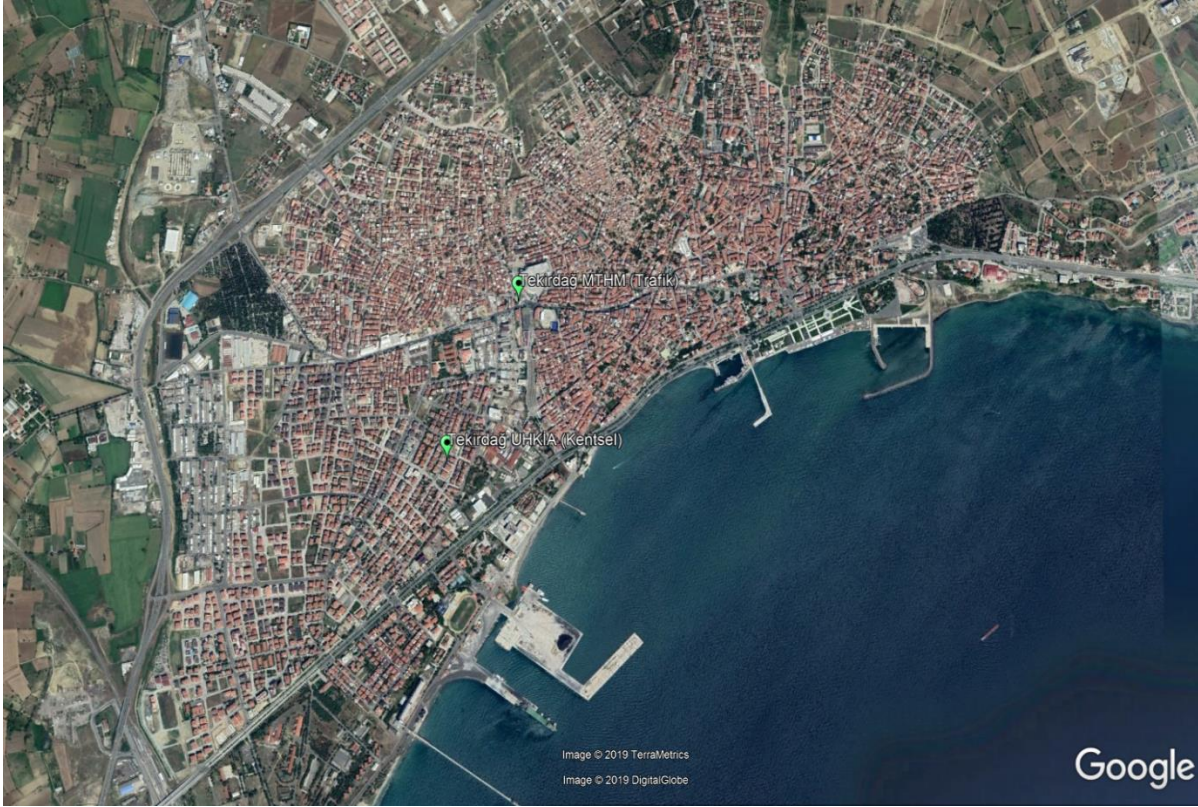
Yine ilimizde yaşanan sanayi kaynaklı hava kirliliğinin önüne geçilmesi amacıyla, polyester veya polyester elastanlı kumaşların fikse işlemlerinin gerçekleştirildiği Ram Makinası bacalarına, 07.12.2016 tarihli ve 11 karar no'lu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile filtre sistemlerinin kurulmasına yönelik karar alınmıştır. Alınan bu karar ile tekstil işletmelerinden kaynaklanan hava kirliliğinin, insan ve çevresi üzerindeki zararlı etkilerinin azaltılması, doğaya ve çevreye zarar vermeden üretim yapılabilmesi ve aynı zamanda gereksiz yere dışarıya atılan atık ısının prosese geri kazandırılmasının sağlanması ve yine kontrolsüz olarak atılan yağın bacalarda tutularak geri kazanımının sağlanması amaçlanmıştır.

İlimizde dış ortam hava kalitesini kontrol etmek amacıyla ise, 5 (beş) adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi Süleymanpaşa İlçesinde, iki tanesi Çorlu İlçesinde, 1 tanesi de Kapaklı ilçesinde bulunmaktadır. Süleymanpaşa İlçesinde bulunan istasyonlardan birisi

trafikten kaynaklanan hava kirliliğini diğeri kentsel kirliliği, Çorlu İlçesinde bulunan istasyonlardan birisi endüstriyel hava kirliliğini, diğeri kentsel hava kirliliğini, Kapaklı' da bulunan istasyon ise kentsel ve endüstriyel kirliliğin neden olduğu hava kalitesini ölçmek için kurulmuştur.

Süleymanpaşa İlçesinde yer alan kentsel hava kalitesi izleme istasyonunda (UHKİA) SO₂, NO_x, O₃, PM10 ve PM2.5 parametreleri, trafik istasyonunda ise (Merkez-MTHM) SO₂, NO_x, CO ve PM10 parametreleri izlenmektedir. Kapaklı ilçesinde bulunan kentsel/endüstriyel hava kalitesi izleme istasyonunda ise SO₂, NO_x, CO, O₃, PM10 ve PM2.5 parametrelerinin tamamı izlenmektedir. Bu istasyonun konumu itibari ile rüzgar yönüne bağlı olmak üzere hem kentsel hava kirliliği hem de endüstriyel hava kirliliği izlenmektedir. 2018 yılı içerisinde kurulumu ve devreye alma işlemleri tamamlanan 2 yeni istasyon ise Çorlu ilçesinde konuşlandırılmıştır. Bu istasyonlardan kentsel hava kalitesi izleme istasyonunda (Çorlu MTHM) SO₂, NO_x, O₃ ve PM10 parametreleri, endüstriyel hava kalitesi izleme istasyonunda ise (Çorlu OSB MTHM) SO₂, NO_x, O₃ ve PM2.5 parametreleri izlenmektedir.

Çizelge A.8'de Tekirdağ ilinde hava kalitesi ölçümü yapan istasyonların ölçüm parametrelerini gösterilmiştir.

Harita A.1 –Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

Harita A.2 –Tekirdağ İli Çorlu İlçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

Harita A.3 –Tekirdağ İli Kapaklı İlçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazının yeri

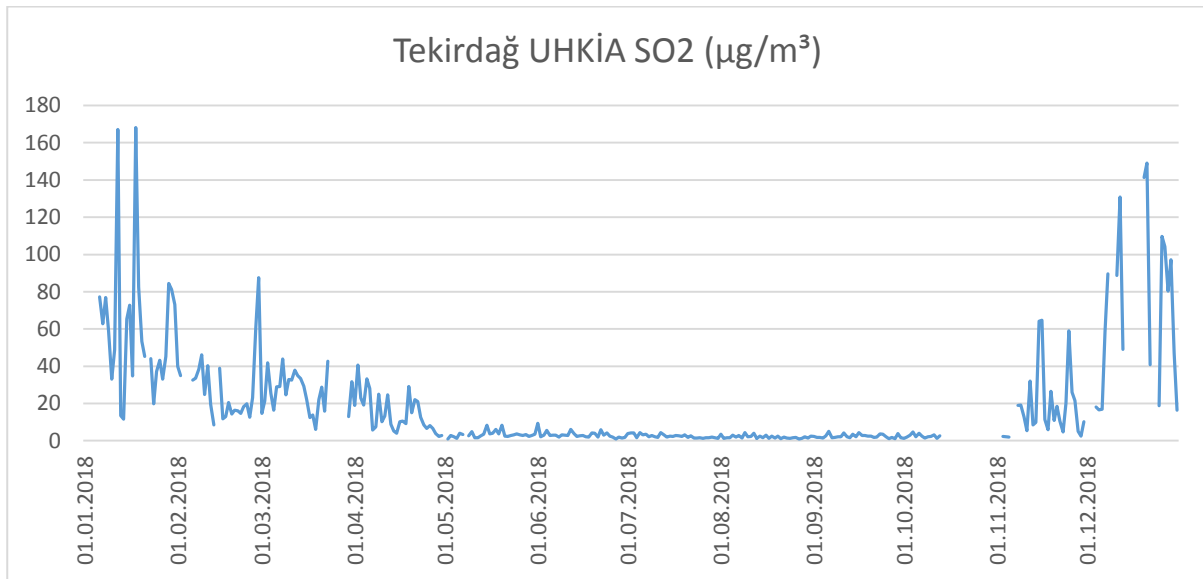
Çizelge A.8 - Tekirdağ ilinde bulunan hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLETİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₃	PM 10	PM 2.5
Tekirdağ UHKİA	40,970928° K - 27,499541° D	X	X		X	X	X
Tekirdağ Merkez MTHM	40,977276° K - 27,503138° D	X	X	X		X	
Tekirdağ Çerkezköy MTHM	41,318352° K - 27,980136° D	X	X	X	X	X	X
Çorlu MTHM	41,156332° K - 27,817595° D	X	X		X	X	
Çorlu OSB MTHM	41,180677° K - 27,815443° D	X	X		X		X

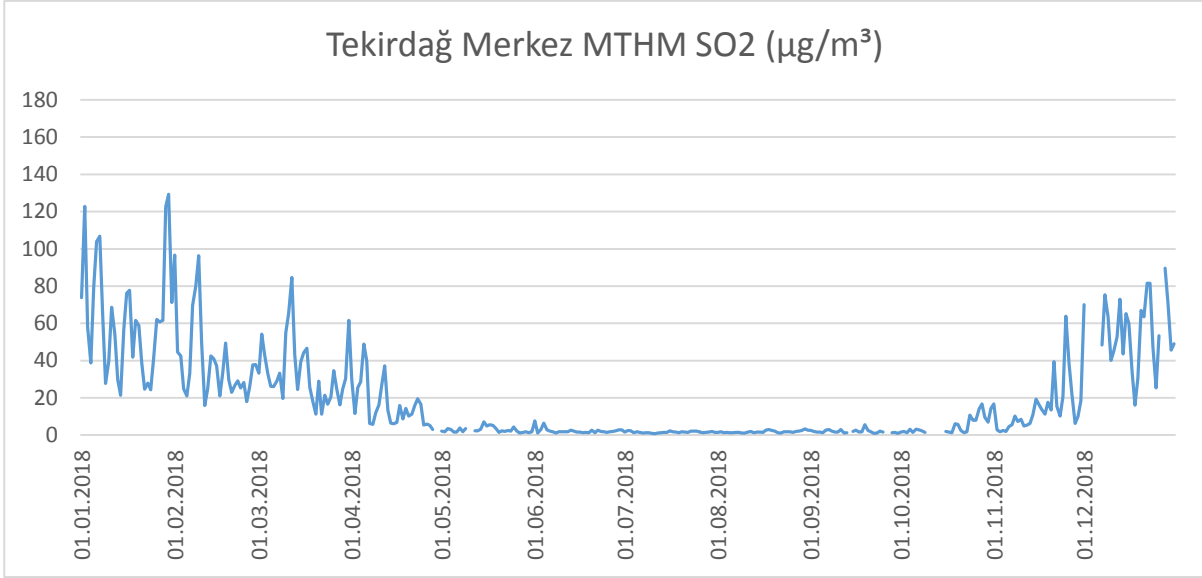
(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018)

(Tekirdağ UHKİA istasyonunda bulunan NO_x, O₃ ve PM2.5 analizörleri ile Çerkezköy-MTHM istasyonunda bulunan O₃ analizörleri istasyonlara Kasım 2018 tarihinde eklenmiş olup bu tarihten sonra veri aktarımına başlamışlardır.)

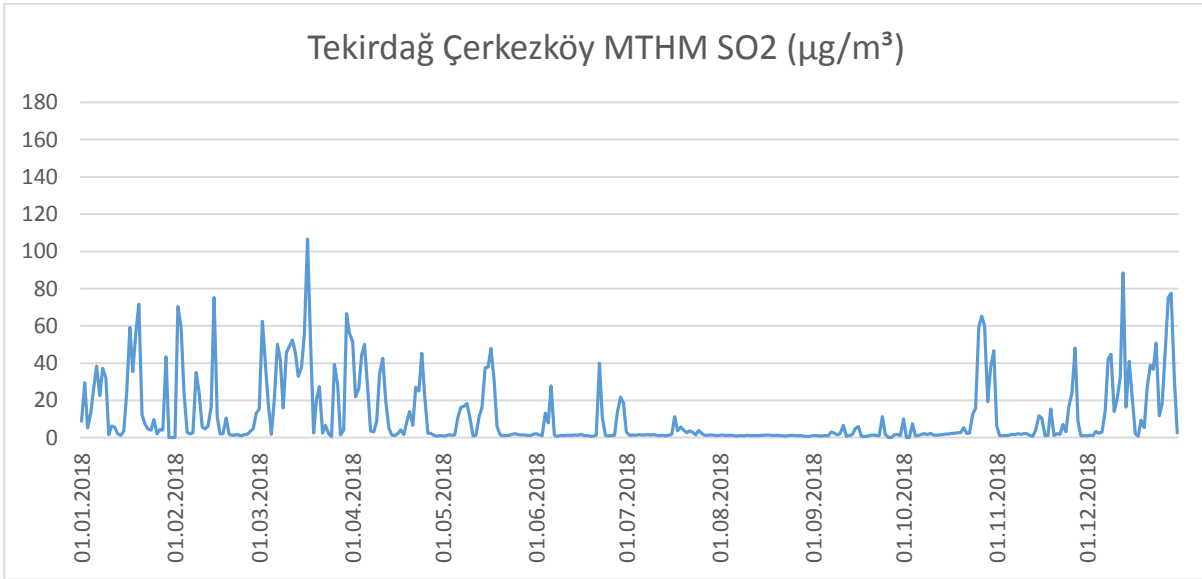
A.4. Ölçüm İstasyonları

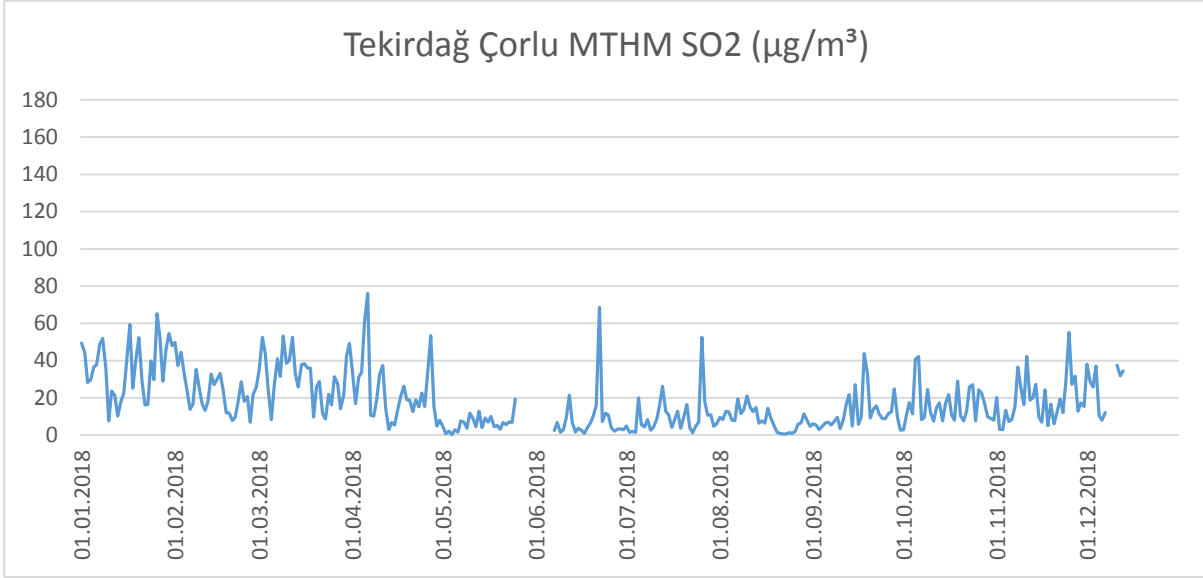
Şekil A.1 -Tekirdağ UHKİA istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

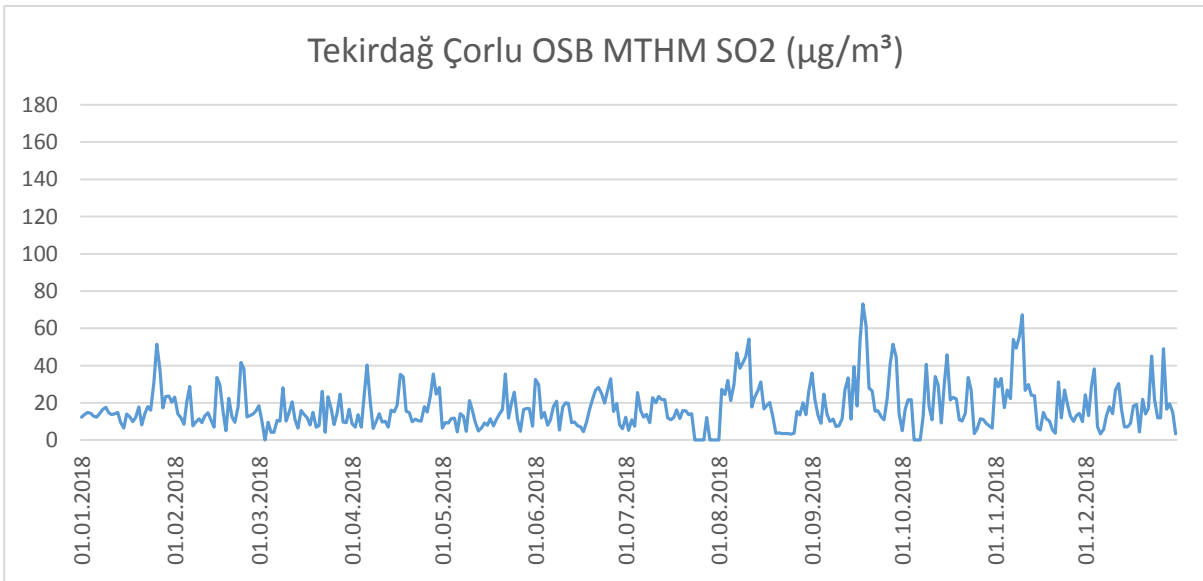
Şekil A.2- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Şekil A.3- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

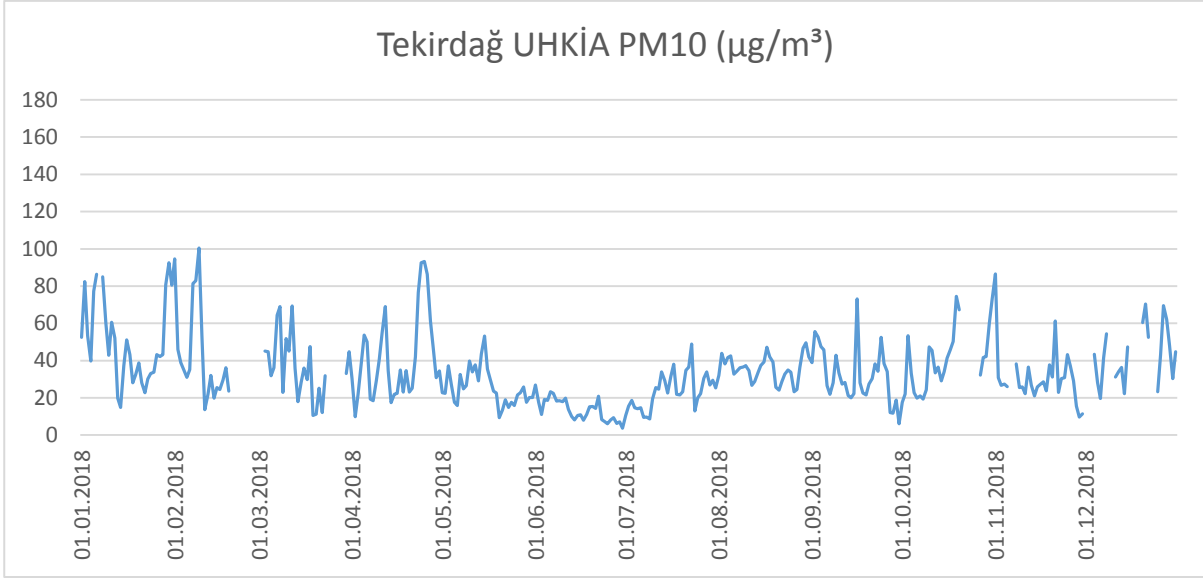

Şekil A.4- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

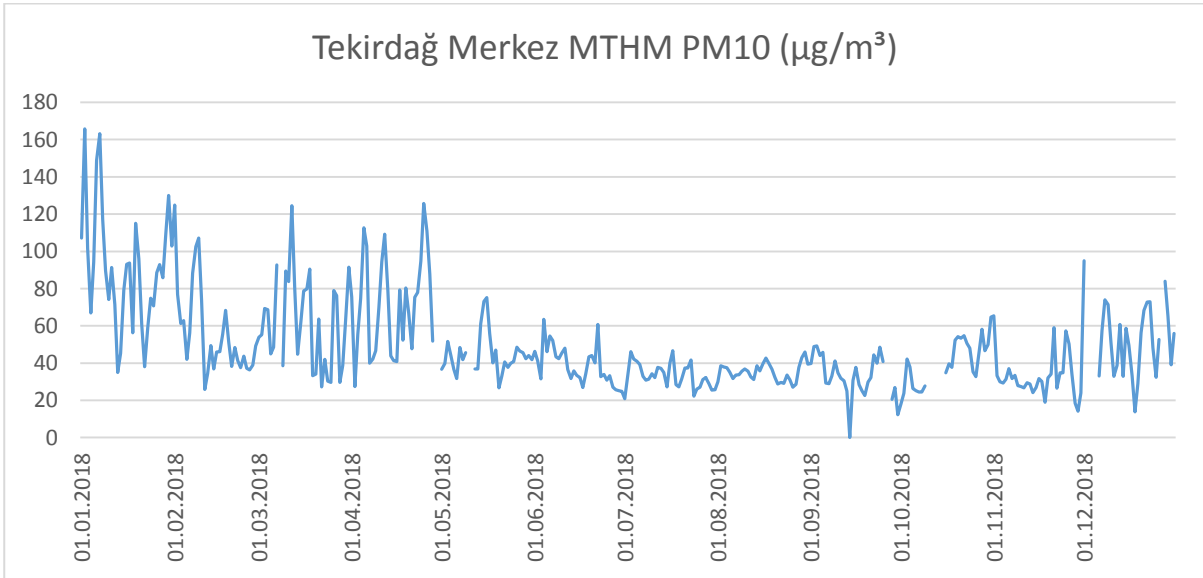

Şekil A.5- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

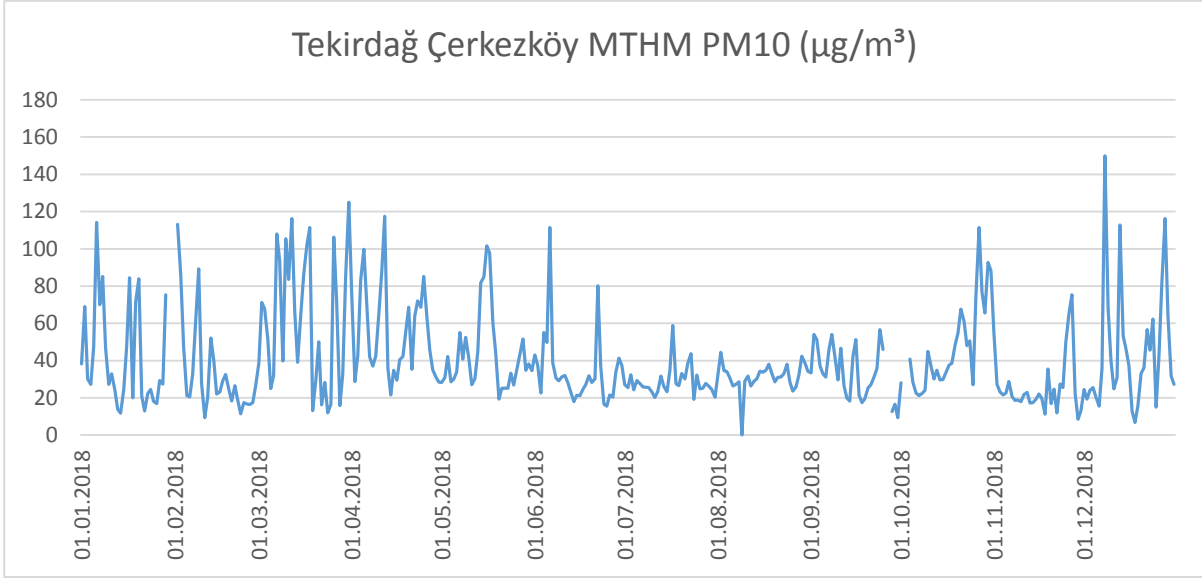

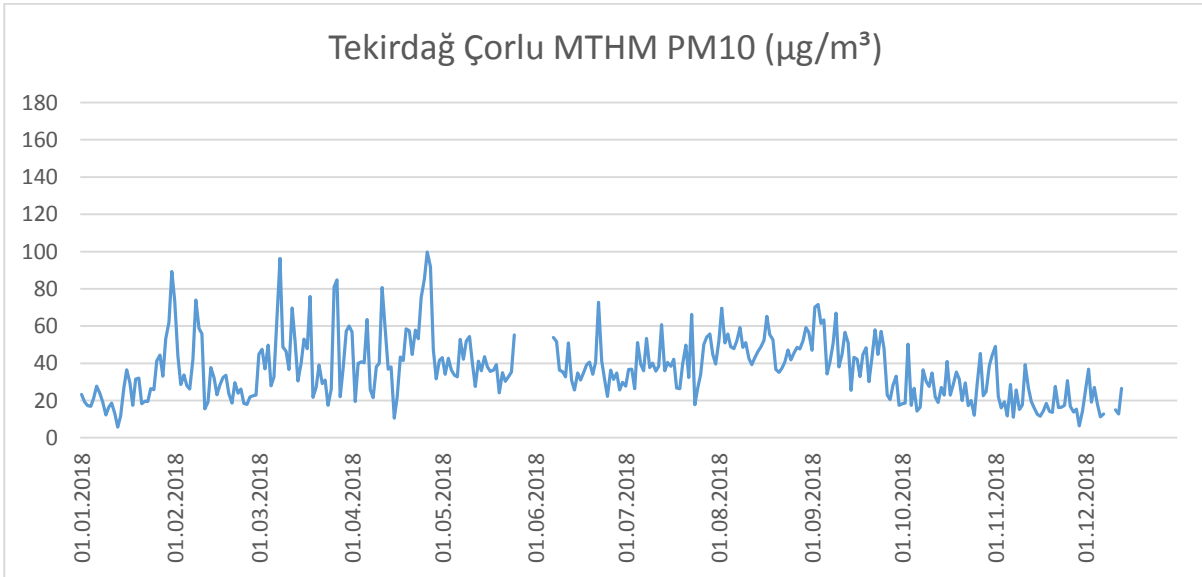
Şekil A.6- Tekirdağ UHKİA istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

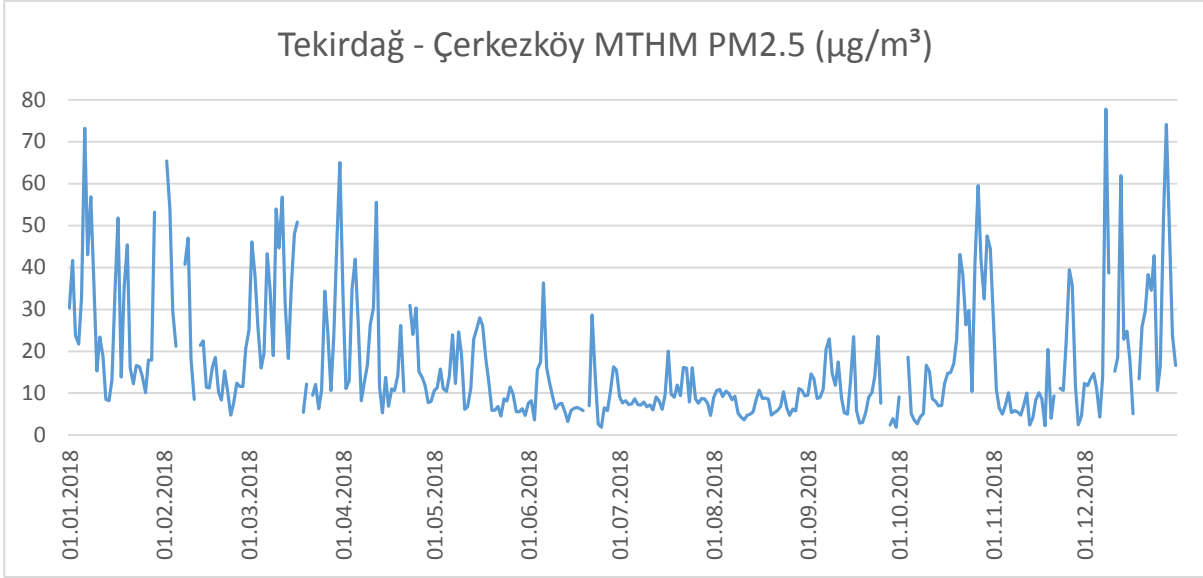
Şekil A.7- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

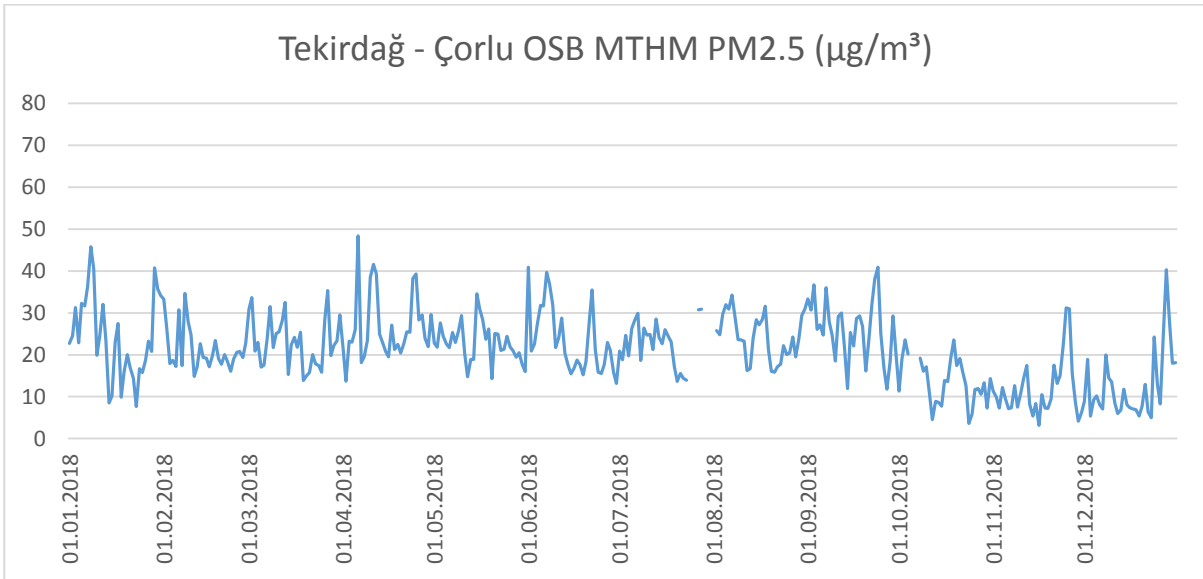
Şekil A.8- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

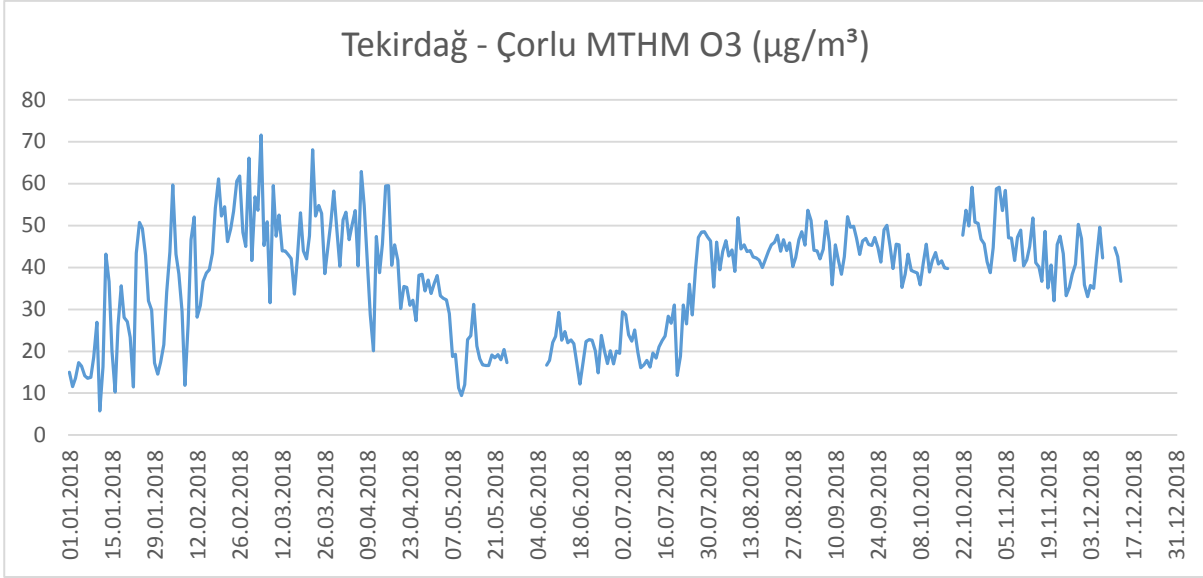
Şekil A.9- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

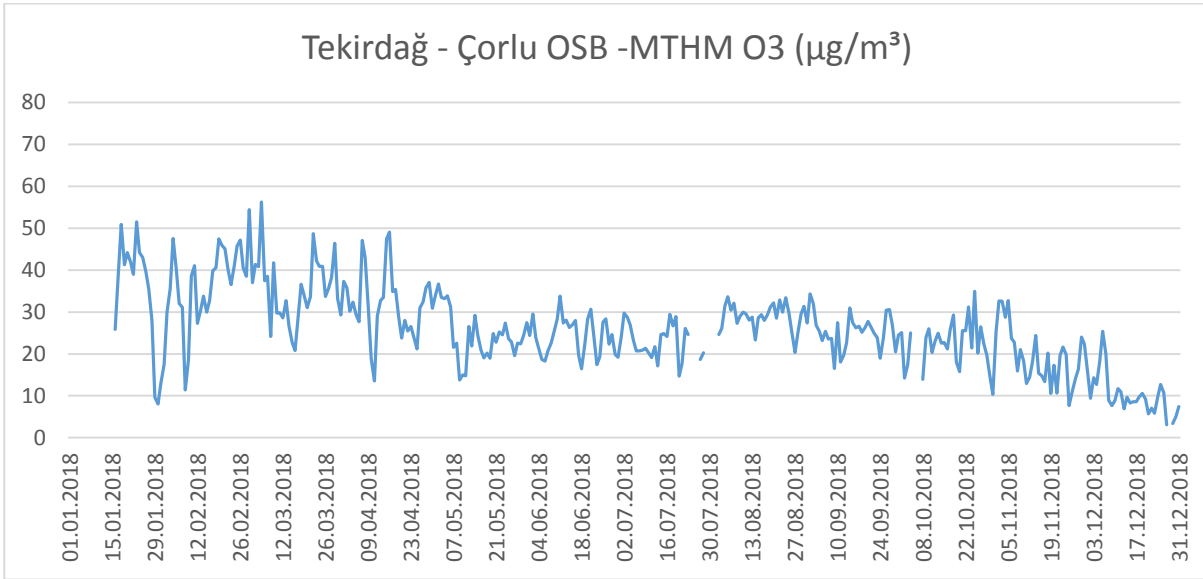
Şekil A.10- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu PM2.5 parametresi günlük ortalama değer grafiği
(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

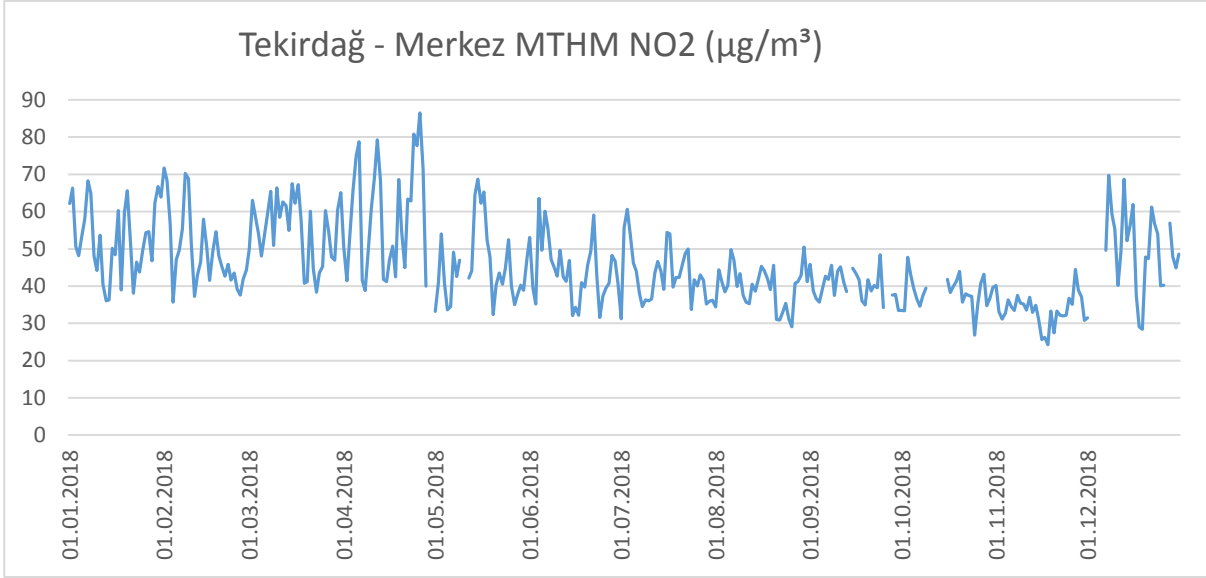
Şekil A.11- Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu PM2.5 parametresi günlük ortalama değer grafiği
(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

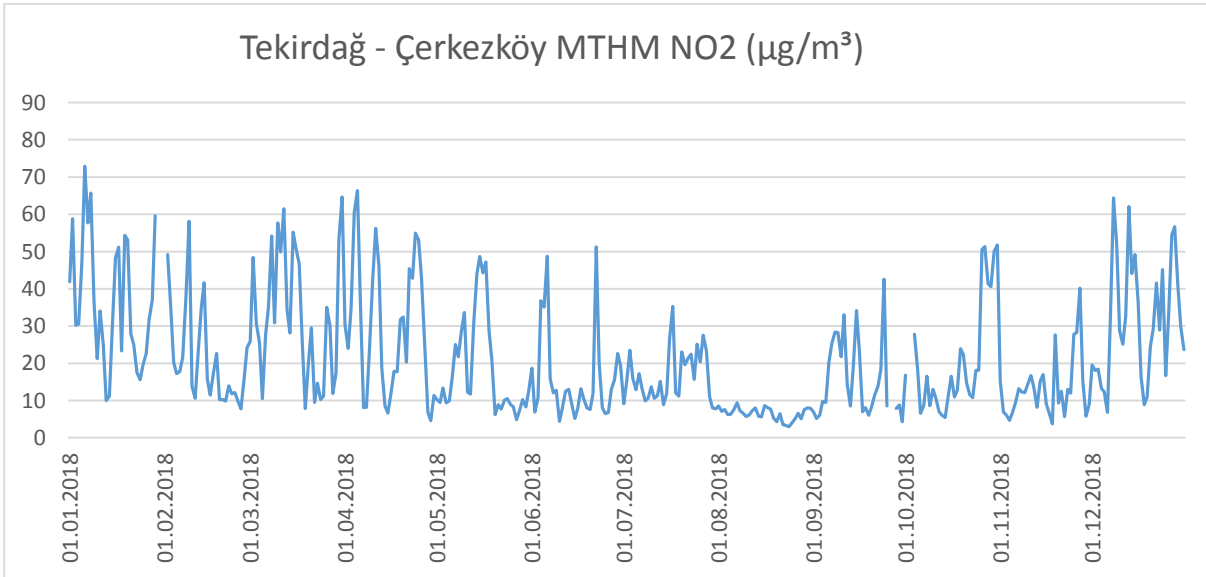
Şekil A.12- Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

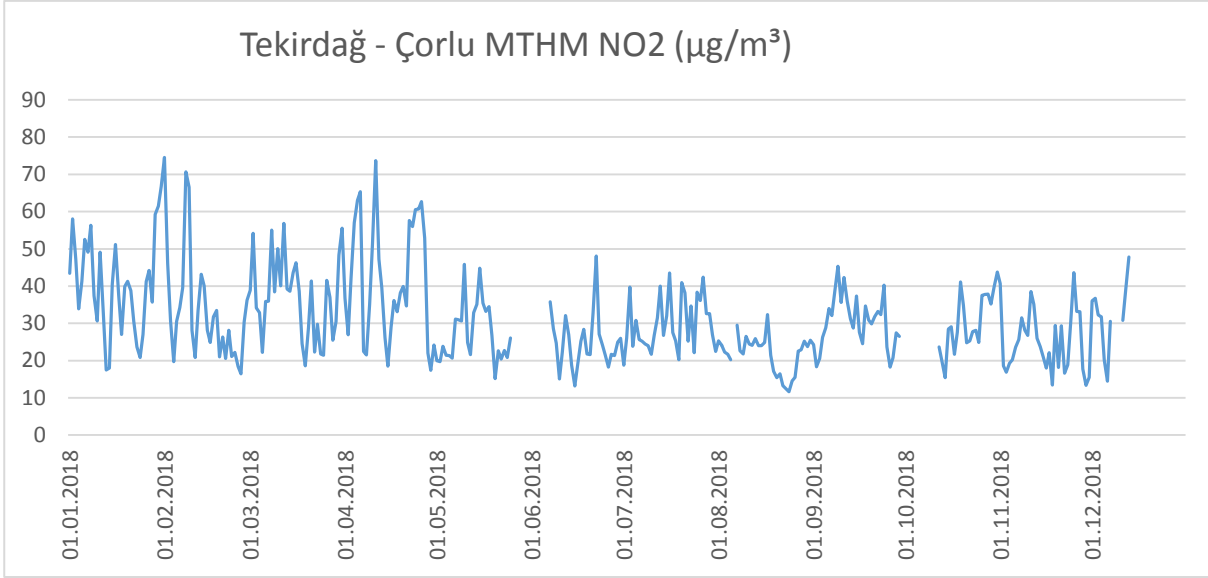
Şekil 13- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

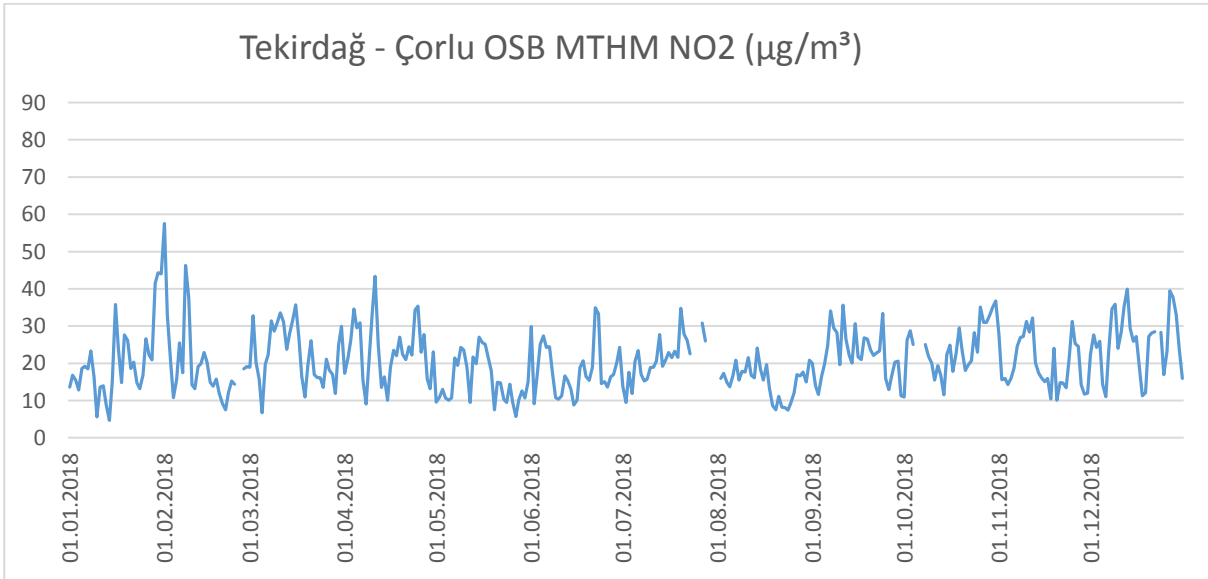
Şekil A.14- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

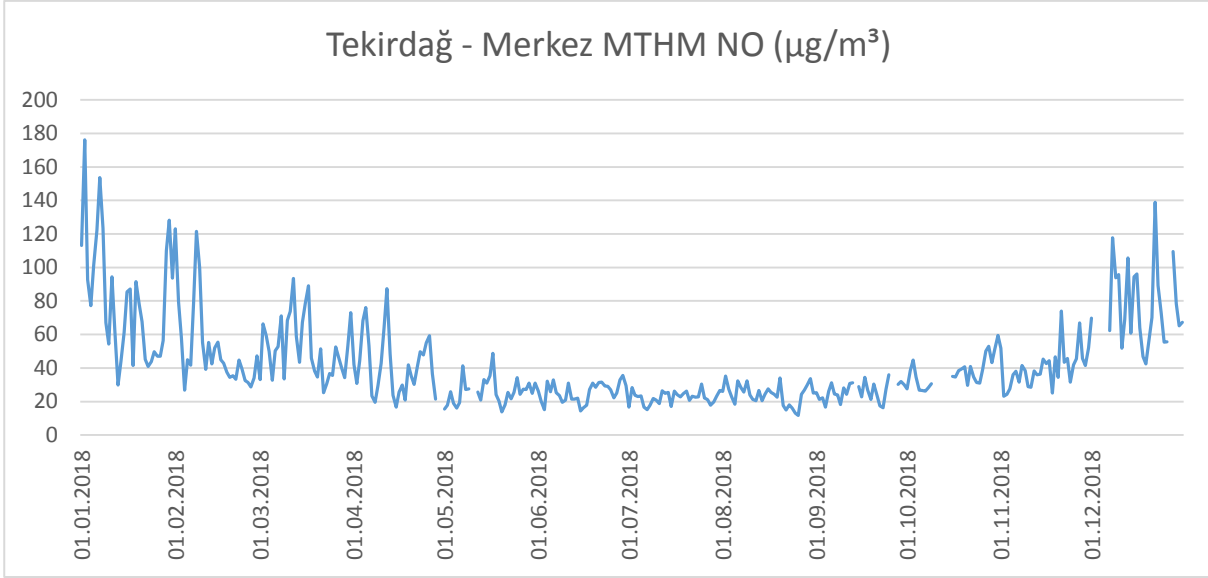
Şekil A.15- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

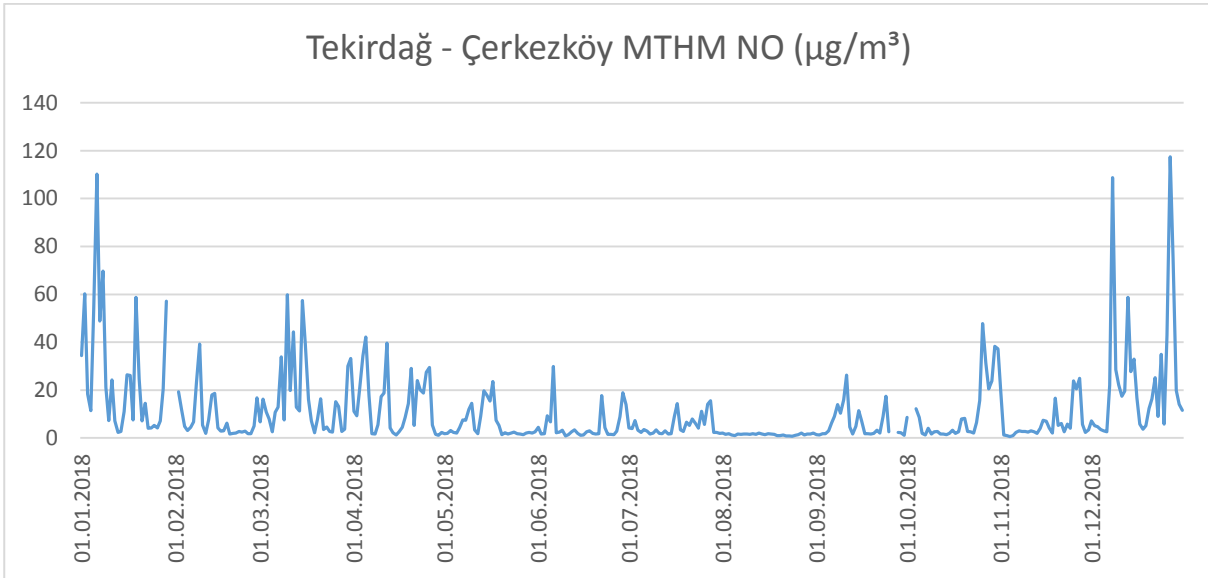
Şekil A.16- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

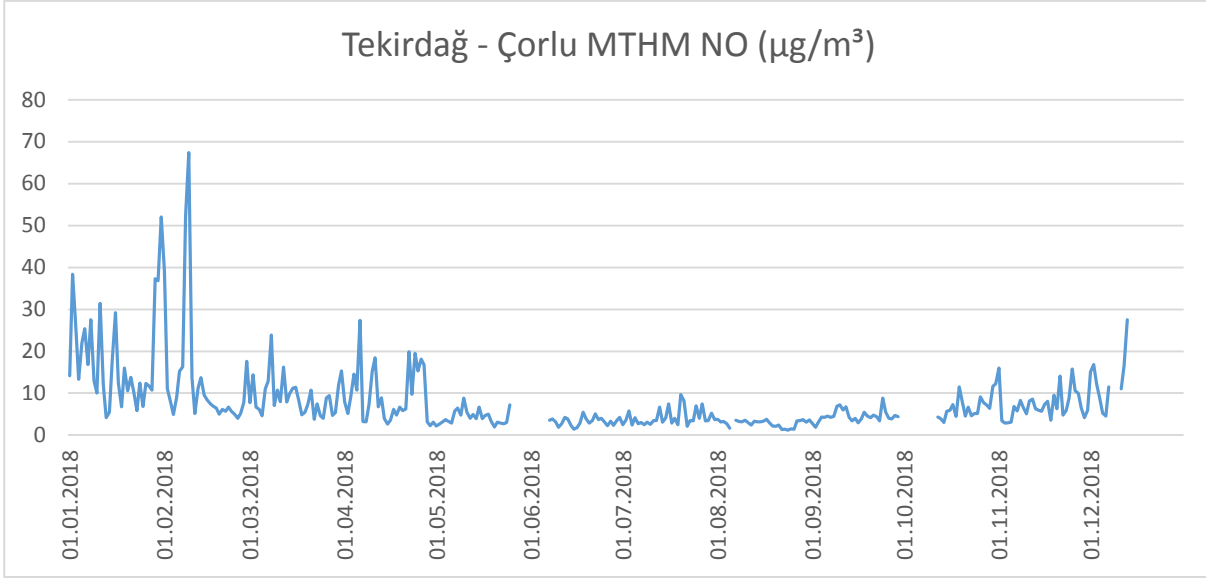
Şekil A.17- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

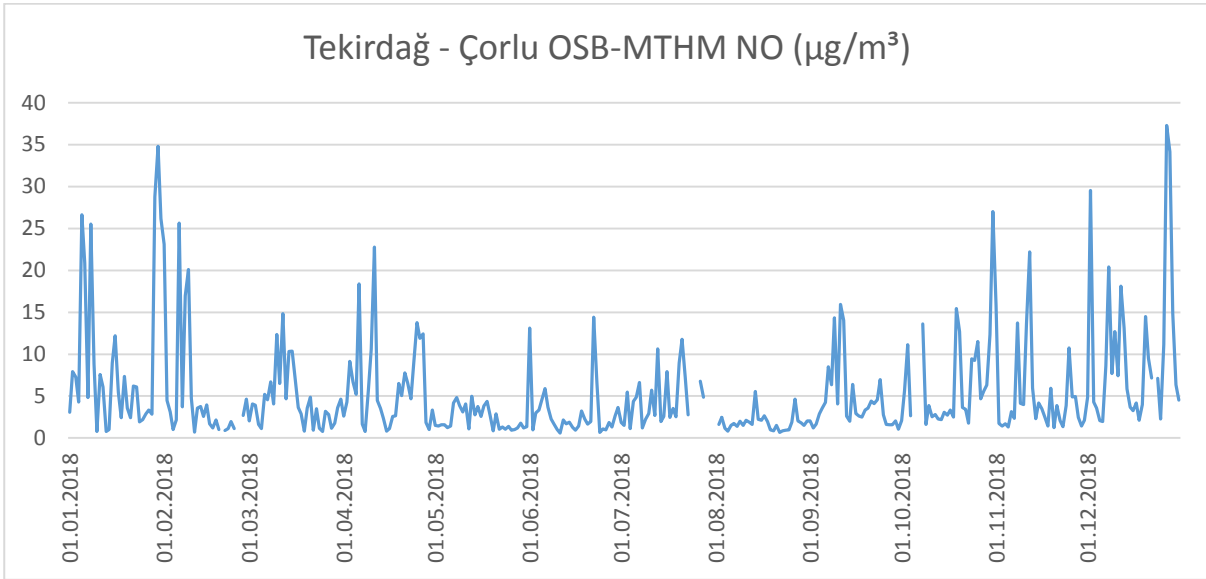
Şekil A.18- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Şekil A.19- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

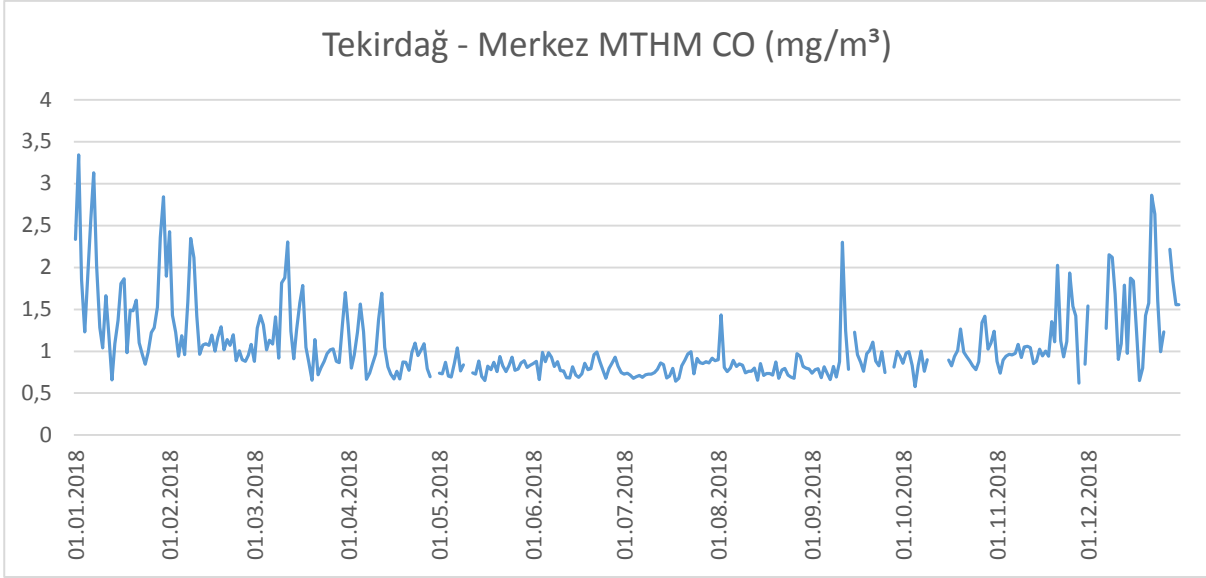

Şekil A.20- Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

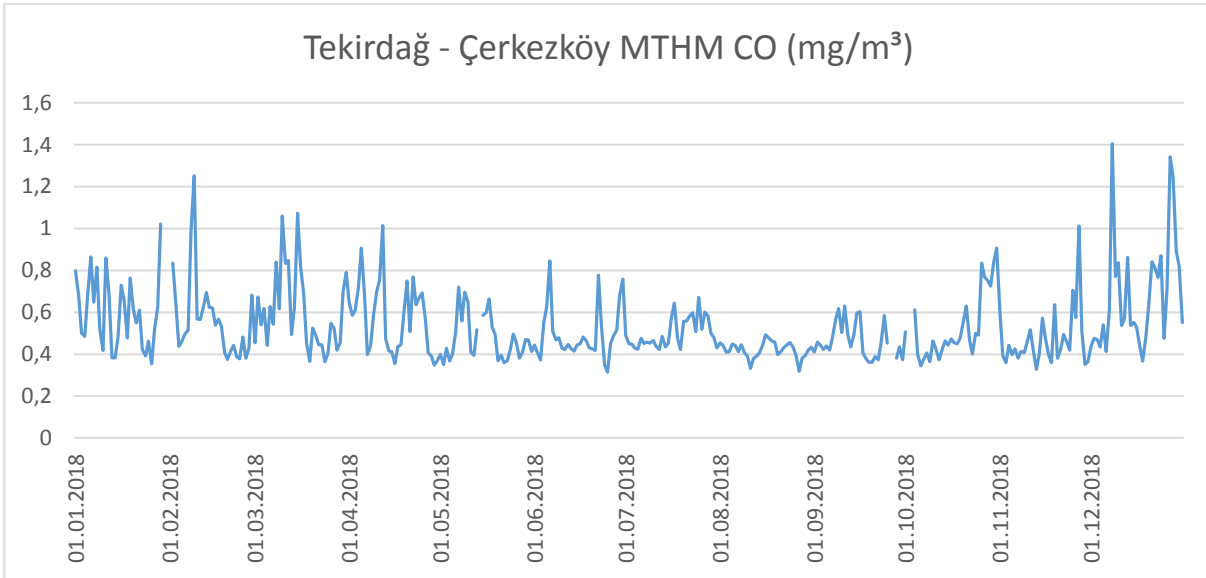

Şekil A.21- Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu NO parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Şekil A.22- Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Şekil A.23- Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği (Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Çizelge A.9- Tekirdağ UHKİA İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ-UHKİA	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	61,3	2	49,6	8
Şubat	28,6	0	43,5	4
Mart	26,2	0	36,7	3
Nisan	14,5	0	41,2	6
Mayıs	3,4	0	25,6	0
Haziran	3,2	0	13,6	0
Temmuz	2,5	0	23,5	0
Ağustos	2,1	0	35,7	0
Eylül	2,5	0	32,1	1
Ekim	2,5	0	39,5	4
Kasım	18,3	0	30,7	2
Aralık	70,8	0	41,5	4

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ-UHKİA istasyonunda CO parametresi ölçülmemektedir. PM2.5, NO, NO₂ ve O₃ parametreleri Kasım 2018 tarihinde ölçülmeye başlanmıştır. Bu nedenle söz konusu parametreler için aylık ortalama değerler bulunmamaktadır. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM10 parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğu için sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

Çizelge A.10- Tekirdağ Merkez-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ MERKEZ MTHM	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*
Ocak	62,1	0	90,9	26	1,6	-	80,2	-	52,7	-	132,9	-
Şubat	39,5	0	56,4	9	1,2	-	52,2	-	49,5	-	101,7	-
Mart	33,8	0	61,4	16	1,2	-	52,3	-	55,2	-	107,5	-
Nisan	16,2	0	71,7	17	1,0	-	41,6	-	58,8	-	100,4	-
Mayıs	2,8	0	44,5	3	0,8	-	26,0	-	45,4	-	71,4	-
Haziran	2,3	0	38,9	2	0,8	-	25,5	-	44,4	-	69,9	-
Temmuz	1,6	0	33,3	0	0,8	-	22,4	-	42,9	-	65,3	-
Ağustos	1,8	0	35,2	0	0,8	-	24,2	-	39,7	-	63,9	-
Eylül	2,0	0	34,1	0	0,9	-	26,0	-	40,2	-	66,2	-
Ekim	5,2	0	40,4	1	1,0	-	37,4	-	38,2	-	75,6	-
Kasım	14,2	0	32,8	1	1,1	-	40,3	-	33,6	-	73,9	-
Aralık	55,7	0	53,0	9	1,6	-	77,2	-	49,4	-	126,6	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonunda PM2.5 ve O₃ parametresi ölçülmemektedir. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM10 parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğu için sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

(NO_x konsantrasyonu; NO konsantrasyonu ile NO₂ konsantrasyonunun toplamı olarak hesaplanmaktadır.)

Çizelge A.11 -Tekirdağ Çerkezköy-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ ÇERKEZKÖY MTHM	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	PM2.5	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*
Ocak	19,8	0	42,0	8	27,7	-	0,6	-	25,9	-	36,5	-	62,4	-
Şubat	14,3	0	34,2	4	20,8	-	0,6	-	8,1	-	21,3	-	29,4	-
Mart	32,4	0	61,5	16	29,9	-	0,6	-	16,6	-	32,8	-	49,4	-
Nisan	16,9	0	55,0	13	19,4	-	0,6	-	14,1	-	29,7	-	43,8	-
Mayıs	9,3	0	43,5	5	12,7	-	0,5	-	5,9	-	18,4	-	24,3	-
Haziran	6,0	0	34,6	2	10,2	-	0,5	-	5,2	-	15,7	-	20,9	-
Temmuz	2,3	0	28,5	0	9,2	-	0,5	-	5,1	-	16,4	-	21,5	-
Ağustos	1,1	0	32,2	0	7,7	-	0,4	-	1,5	-	6,4	-	7,9	-
Eylül	2,2	0	33,4	0	10,7	-	0,5	-	6,0	-	15,7	-	21,7	-

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Ekim	12,9	0	47,2	8	21,0	-	0,5	-	10,4	-	20,8	-	31,2	-
Kasım	6,1	0	26,1	2	10,8	-	0,5	-	6,3	-	13,3	-	19,6	-
Aralık	25,3	0	44,4	7	27,3	-	0,7	-	25,2	-	31,4	-	56,6	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ Çerkezköy-MTHM istasyonunda O₃ parametresi Kasım 2018 tarihinde ölçülmeye başlanmıştır. Bu nedenle söz konusu parametre için aylık ortalama değerler bulunmamaktadır. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM10 parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

(NO_x konsantrasyonu; NO konsantrasyonu ile NO₂ konsantrasyonunun toplamı olarak hesaplanmaktadır.)

Çizelge A.12 - Tekirdağ Çorlu-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ ÇORLU MTHM	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	35,8	0	27,5	2	18,1	-	40,5	-	58,6	-	23,9	-
Şubat	23,5	0	32,6	2	13,4	-	33,5	-	46,9	-	43,3	-
Mart	31,1	0	46,3	7	9,1	-	37,0	-	46,1	-	49,1	-
Nisan	23,0	0	48,7	6	9,5	-	41,7	-	51,2	-	41,8	-
Mayıs	6,3	0	39,0	0	4,2	-	27,3	-	31,5	-	22,1	-
Haziran	8,8	0	37,4	1	3,3	-	25,0	-	28,3	-	20,5	-
Temmuz	9,8	0	40,0	2	4,2	-	29,9	-	34,1	-	27,7	-
Ağustos	8,4	0	49,4	2	2,8	-	21,7	-	24,5	-	43,9	-
Eylül	11,9	0	44,6	5	4,6	-	30,4	-	35,0	-	45,6	-
Ekim	16,0	0	27,2	0	6,7	-	30,2	-	36,9	-	43,4	-
Kasım	18,6	0	19,3	0	7,2	-	24,9	-	32,1	-	44,7	-
Aralık	26,4	0	20,4	0	12,9	-	32,0	-	44,9	-	39,8	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonunda CO ve PM2.5 parametreleri ölçülmemektedir. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM10 parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

Çizelge A.13 - Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM İstasyonu 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ ÇORLU OSB MTHM	SO ₂	AGS*	PM2.5	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	17,1	0	24,1	-	9,1	-	20,3	-	29,4	-	34,7	-
Şubat	16,9	0	21,3	-	5,5	-	20,3	-	25,8	-	35,9	-
Mart	13,0	0	23,1	-	4,5	-	22,5	-	27,0	-	36,0	-
Nisan	17,2	0	26,7	-	6,3	-	23,4	-	29,7	-	31,8	-
Mayıs	12,5	0	22,9	-	2,3	-	15,3	-	17,6	-	24,5	-
Haziran	16,8	0	23,5	-	3,1	-	18,4	-	21,5	-	24,1	-
Temmuz	14,8	0	22,8	-	4,6	-	21,1	-	25,7	-	23,0	-
Ağustos	21,4	0	24,3	-	1,8	-	15,2	-	17,0	-	28,9	-
Eylül	25,5	0	26,1	-	4,5	-	22,4	-	26,9	-	25,3	-
Ekim	18,3	0	13,6	-	6,6	-	24,0	-	30,6	-	22,2	-
Kasım	23,3	0	11,7	-	5,0	-	19,7	-	24,7	-	19,4	-
Aralık	17,8	0	12,6	-	10,2	-	25,8	-	36,0	-	10,2	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonunda CO ve PM10 parametreleri ölçülmemektedir. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM10 parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

İlimizde 2018 yılı itibarı ile kayıtlı motorlu kara taşı sayısı 269.561 olup, emisyon ölçüm yetki belgesi verilen istasyon sayısı 14'tür. 2018 yılında elektronik sisteme geçilmesi ile birlikte sistem üzerinden 111.493 adet egzoz emisyon ölçümü yapılmıştır.

Çizelge A.14 - 2018 yılında Tekirdağ ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı (TUİK, ÇŞİM;2018)

Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
143.370	49.940	15.837	60.414	269 561	111.493

Çizelge A.15- Tekirdağ İlinde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)

İlimizde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları		
1	ÖZ OTO SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Süleymanpaşa
2	SEÇKİN OTO-Necdet BAYSAK	Çerkezköy
3	TEST OTOMOTİV NAKLİYAT SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Malkara
4	A. SERT OTOMOTİV BİLG. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Çorlu
5	OTO METİN-Oğuz METİN	Çorlu
6	2K TAŞIT MUAYENE İSTASYONLARI A.Ş. (MOBİL ARAÇ)	Süleymanpaşa
7	ZEKİ OTOMOTİV-Zeki UTAŞ	Çorlu
8	HALİÇ OTO TİC. VE SAN. A.Ş.	Çorlu
9	KILIÇ MOTORLU ARAÇLAR SERVİS HİZM. VE YEDEK PARÇA-MURAT KILIÇ	Süleymanpaşa
10	"DOBRUCALI OTOMOTİV SAN. YEDEK PARÇA NAK. İNŞ. TAAH. İTH. İHR. LTD. ŞTİ."	Çorlu

11	2K TAŞIT MUAYENE İSTASYONLARI A.Ş.-MERKEZ	Süleymanpaşa
12	2K TAŞIT MUAYENE İSTASYONLARI A.Ş.-ERGENE	Ergene
13	TRAKYA OTOGAZ SERVİSİ-Ferdi BOSNALI	Kapaklı
14	TURNALAR OTO ÖZEL SERVİS- Murat TURNA	Çorlu

A.6. Gürültü

Bugün dünyamızdaki en önemli sorunların başında doğal dengenin bozulmaya başlaması ile ortaya çıkan çevre sorunları gelmektedir. Endüstri ve teknolojinin ulaştığı boyutta tabiat kaynaklarının tek yönlü Bilinçsizce kullanımı hava, toprak ve suyun dengesinin bozulmasının yanı sıra ses kirliliği ya da gürültü olarak adlandırdığımız bir çevre sorununun da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Gürültüyü istenmeyen bir ses olarak tanımlayabiliriz. Gürültü, sadece insanı rahatsız etmekle kalmayıp, aynı zamanda fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaratan, insan ve toplum sağlığını ciddi bir biçimde tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Yapılan araştırmalar gürültünün insanların organik, sinirsel ve psikolojik yapılarında olumsuz etkiler yaptığını belirtmektedir. Gürültü arzu edilmeyen sesler olarak ifade edildiğine göre önce sesin ne anlama geldiğini bilmek gerekir.

- 30-65 dB arası gürültüler bazı durumlarda rahatsız edicidirler. Ancak rahatsızlığın şekli ve basıncı çok çeşitlidir. Sinirlilik, çabuk hiddetlenme, konsantrasyon bozukluğu, baş dönmesi, çalışmaya karşı gittikçe artan isteksizlik görülebilir. (45-50 dB'de uykusuzluk başlar.)

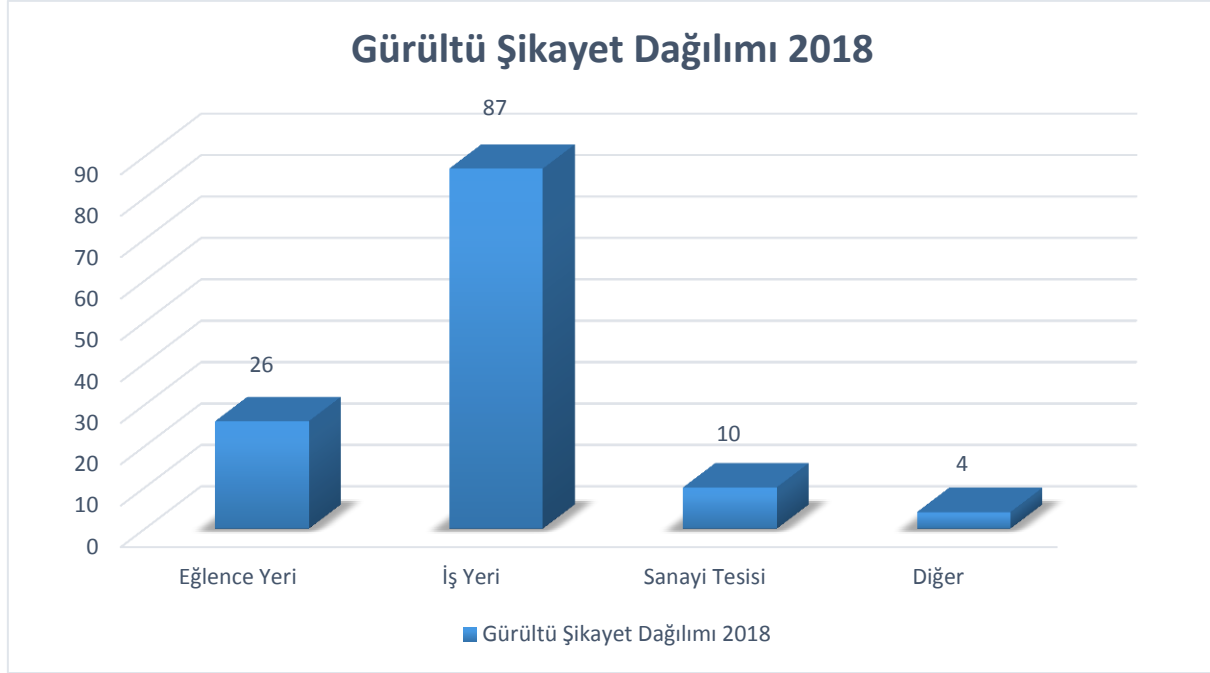
- 65-90 dB arası vegetatif sisteminde bazı reaksiyonlar görülür.

- 90-120 dB arası gürültülerde işitme organında arızalar görülmeye başlar. Bu dB'deki sesler uzun bir süre devam ederse ağır işitme bozuklukları ve sağırılık meydana getirebilir.

- Gürültü 120 dB'nin üzerine çıktığında kulakta ağrı yapar ve bu insan sağlığı için tehlike sayılır.

İlimizde Gürültü konusunda Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yetki devri yapılmış olup; Müdürlüğümüze gelen gürültü şikâyetleri de Belediye Başkanlığına gönderilmektedir.

İlimizde 2018 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı aşağıda verilmiştir. Söz konusu şikâyetler yapılan yetki devri protokolüne istinaden Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığının ilgili birimlerince değerlendirilmiş olup 2018 yılı içinde değerlendirilen toplam 127 adet gürültü şikâyeti ile ilgili toplam 68.065,0 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Grafik A.24 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı (Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı)

A.7. Temiz Hava Eylem Planları

Tekirdağ ilinde yaşanan hava kirliliğinin azaltılmasına yönelik olarak hazırlanan "Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı (2015-2020)" 29.12.2015 tarihli ve 08 karar no'lu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile uygulanmaya başlanmıştır. Söz konusu plan kapsamında paydaş kurum ve kuruluşlarca, Tekirdağ'da hava kirliliğinin azaltılmasına/önlenmesine yönelik toplam 47 adet eylem planı öngörülmüş olup söz konusu eylemler Çizelge A.14'te verilmektedir.

Çizelge A.16- Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı Eylemleri

Eylem Planı No	Eylemin Adı	Gerekeç	Hedef
H01	Hava kirliliği azaltmaya ve alınacak önlemlere ilişkin eğitim programlarının düzenlenmesi	Hava kirliliğinin sağlık üzerine etkilerini ve kirlilik azaltımına ilişkin bilinçlendirme eksikliğinin giderilmesi	Hava kirliliği hakkından bilinçlendirmenin oluşturulması
H02	Hava kalitesi izleme istasyonları sayısının ve ölçüm parametrelerinin artırılması ile meteorolojik sensörlerin kurulması	Kirliliğin daha etkin ve tüm boyutları ile izlenmesi	Çorlu ilçesine ilave istasyon kurulması ile mevcut istasyonda parametre ilavesi
H03	Ağaçlandırma çalışmalarının arttırılması	Oluşan hava kirliliğini etkilerini azaltmak için kirli bölgelerde ağaçlandırma çalışmalarının yapılması	Kirlilik değerleri yüksek olan bölgelerde önleyici ağaçlandırma çalışmaları yapılması
H04	Rüzgâr koridorlarının belirlenmesi, şehirleşmenin bu	Meteorolojik şartlar nedeniyle kirlilik	Şehir planlama çalışmalarında kirlilik

	doğrultuda yapılması	etkilerinin artmasını önlenmesi	boyutlarının da göz önüne alınması
H05	Kent merkezinde yer alan gecekonduların bölgelemlerinin ıslah edilmesi, bu bölgelere modern yapıların yapılması, kentsel dönüşüm projelerinin tamamlanması	Çarpık şehirleşme ile oluşan hava kirliliğinin önüne geçilmesi	Temiz yaşanabilir şehirlerin oluşturulması
H06	Kent merkezinde yer alan bölgelerde yeşil alanlara, parklara, rekreasyon alanlarına, çocuk oyun parklarına yer verilmelidir.	Oluşan hava kirliliğini etkilerini azaltmak için kirliliği bölgelerde yeşil alan çalışmalarının yapılması	Temiz yaşanabilir şehirlerin oluşturulması
H07	Uygun yer seçimi yapılmış küçük sanayi siteleri, sanayi bölgeleri ve organize sanayi bölgeleri oluşturularak, özellikle yerleşim alanları içinde kalmış tesislerin bu bölgelere taşınması sağlanmalıdır.	Yeni sanayi alanlarının yer seçiminde hava kirliliği göz önüne alınması ve mevcut kirliliği bölgelerde insan ve çevre sağlığına olumsuz etkileri olan tesisler hakkında gerekli tedbirlerin alınması.	Hava kirliliği açısından temiz sanayi bölgesi oluşturulması ile insan ve çevre sağlığına olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi
H08	Temiz teknolojiler konusunda çalışma yapmak üzere ar-ge faaliyetlerini yürütecek birimlerin oluşturulması ve teşvik verilmesi	Hava kirliliğini minimize edecek temiz teknolojilerin oluşturularak kaynağında kirliliğin önlenmesi	Temiz teknolojiler ile kirliliğin azaltılması
H09	İldeki hava kirliliğinin değerlerini gösteren panellerin şehir merkezine yapılması	Kirlilik boyutları ile halkın bilgilendirilmesi ve tedbirlerin alınması hakkında baskı yapılması	Kirlilik hakkında izleme bilgi paylaşımı
H10	Üniversitemizde ilimiz yerelinde hava kirliliğinin araştırılmasına ve önlenmesine yönelik araştırma projelerinin oluşturulması;	Gerek envanter oluşumu gerekse kirliliğin etkileri ve önlenmesi hakkında bilgi eksikliği	Envanter ve kirlilik boyutunun oluşturulması
H11	Halkı bilinçlendirme amacı ile hava kirliliği ve önlemleri hakkında broşür, afiş ve kitapçıklar bastırılması	Kirlilik ve etkilerinin halka anlatılması ile kirliliğin etkilerini en aza indirecek uygulamaların oluşturulması	Hava kirliliği ve önlenmesine yönelik bilgilendirme çalışması
H12	Hava kirliliğinden kaynaklı; insanlarda yaşanan sağlık sorunları takip edilmesi ve yaşanan sağlık sorunları ile hava kalitesi arasındaki ilişkinin takibi ve alınacak önlemlerin belirlenmesi.	Neden sonuç ilişkisinde yola çıkarak; sonuçtan nedene ilişkin alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi.	Kirlilik boyutu ile alınabilecek tedbirlerin oluşturulması
S 01	Kömür kullanan sanayi tesislerinin sıkı denetim	Sanayi tesislerinde yakıt olarak kömür	Sıkı ve Rutin Denetim ile emisyonların

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

	yapılması.	kullanılmasının artması ve Kirleticilik oranının yüksek olması ve Sanayi Bölgelerindeki kirlilik	kontrolü sağlanarak sanayi kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi.
S02	Sanayi tesislerinde doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması	Emisyon değerleri daha düşük olan doğalgazın kullanılması ile emisyonlarda azalma olacaktır.	Sanayi Bölgelerinde Kömür kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi sağlanacaktır.
S03	Maden sektöründe (kömür taş ocağı, hazır beton vb.) kapalı sistem üretim yapılması.	Madenlerin işlenmesi esnasında oluşan toz büyük etki göstermektedir.	Alınacak önlemler ile kirliliği en aza indirilmesi
S04	Kimya, Tekstil ve Deri gibi sektörlerde prosten kaynaklanan emisyonların azaltımı ve kontrolünün sağlanması	Özellikle proses kaynaklı uçucu organik kirleticilerin insan sağlığına olan olumsuz etkileri proseslerde alınacak olan önlemler ile minimize edilebilmelidir.	Proses kaynaklı kirliliğin en aza indirilmesi
S05	Küçük sanayi sitelerinde atıkların yakıt olarak kullanılmasının önlenmesi için toplama sistemlerinin oluşturulması ve Belediyelerce takibinin yapılması	Küçük ölçekli de olsa atık yağlar ve benzeri atıklar yakıt ve/veya katkı maddesi olarak kullanılmakta ve yoğun kirliliğe sebep olmaktadır.	Atıkların uygun bertarafının sağlanarak emisyon oluşumunun önlenmesi
S06	Yakma sistemlerinde daha az emisyon oluşturan sistemlerin kullanılması. Yakma sistemlerinin bakımlarının uygun zaman aralıklarının da yapılması.	Sanayi tesislerinde uygun olmayan yakma sistemlerin kullanılması ve gerekli bakım ve ayarların yapılmaması ile hava kirliliği oluşmaktadır.	Rutin Kontrollerin yapılması ve eski yakma sistemlerinin değiştirilmesi kirliliği engel olacaktır.
S07	Yenilenebilir enerji (Rüzgar, Güneş, vb..) kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması	Emisyon oluşumu az olan enerji türlerinin kullanımının uygulanması	Temiz enerji kullanımı ile hava kirliliğinin kontrol altına alınması
S 08	Sanayi Kuruluşlarına hava kirliliğini önleyici ilave tedbirlerin aldirılması ve örnek temiz üretim yapan tesislerin ödüllendirilmesi	İlave emisyon azaltıcı tedbirlerin aldirılarak temiz hava ile ilgili işletmelere teşvik verilmesi	Emisyon azaltıcı tedbirlerin alınması ile kirliliğin azaltılması
S09	İmar planlarında, sanayi tesislerinin çevresinde yapılaşmaların önlenmesi	Sanayi Kaynaklı Kirliliğin Yerleşim yerlerine etkisinin azaltılması	Sanayi Kaynaklı Kirliliğin yerleşime etkisinin azaltılması
I 01	Merkezi ısıtma ve/veya doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması ile ilgili alınan 2015/8 molu Mahalli Çevre Kurulu kararının uygulanması	Kömür yakılması ile oluşan ısınma kaynaklı kirliliğin önlenmesi	Isınma kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi

I 02	Merkezi sistem katı yakıtla ısınan binalarda kademeli olarak kömür kullanımının sonlandırılması	Kömür yakılması oluşan hava kirliliğinin önlenmesi	Isınma kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi
I 03	Kamu kurum ve kuruluşlarında ve lojmanlarında kömür kullanımının sonlandırılması	Öncelikle Kamunun Hava Kirliliğini önleme çalışmasında bulunması	Kamuda kömür kullanılmaması ile emisyon kontrolü
I 04	Bireysel ısınmada kömür kullanımının azaltılması ve alternatif temiz yakıt kullanımının teşvik edilmesi gerekli kredi imkanlarının yaratılması.	Temiz yakıt kullanımına ilişkin maddi teşvik verilmesi	Temiz yakıt kullanımının artırılması
I 05	Binalarda enerji tasarrufu için standartlara uygun ısı yalıtımı yapımının teşvik edilerek yaygınlaştırılması	Isınma ile elde edilen enerjinin yalıtım ile korunması	Binalarda yalıtımların yaptırılması
I 06	TSE standartlarına uygun olarak soba/kazan üretilmesi için; soba/kazan üreticilerine yönelik olarak teşvik verilmesi ve bilgilendirme yapılması.	Yakma sistemlerinin uygunsuzluğu ile tam yanma ve eksik verimin giderilmesi	Uygun yakma sistemlerinin kurulması
I 07	Ruhsatlandırma aşamasında, kazanların ve bacalarının standartlara uygun olup olmadığı konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi	Yapılarda uygun kazan ve bacaların yapılması ile emisyon kontrolünün sağlanması	Yapılarda uygun kazan ve bacaların kurulması.
I 08	Bacaların temizlenmesi ve bakımına yönelik olarak vatandaşlara yardımcı olacak şekilde kurum bünyelerinde teknik birimlerin oluşturulması.	Baca tıkanması ile hem sağlık hem çevre açısından riskler taşımaktadır.	Baca kirliliği kaynaklı hava kirliliklerinin minimize edilmesi
I 09	Yakma teknikleri konusunda periyodik olarak seminerlerin verilmesi, kalorifercilerin /ateşleyicilerin bilinçlendirme çalışmalarının yapılması.	Kazanların düzgün yanmaması sonucu oluşan emisyonların eğitim ile giderilmesi	Yapılacak eğitim programları ile kalorifercilerin /ateşleyicilerin bilinçlendirilmesi
I 10	Kaçak kömür kullanımının engellenmesi, İlçe girişlerinde kömür kontrolü, kömür satış noktalarının denetimi ve iyileştirilmesi,	Kalitesiz kömür kullanımının önüne geçilmesi ile kontrollerin artırılması	Mevzuata uygun kömür yapılarak kirliliğinin oluşmadan önlenmesi.
I 11	Kazan bakımlarının belgelendirilmesinde; yetkili kurum veya makine mühendisi onayı ve belgelendirme de standart oluşturulması	Yanma Kazanlarının bakımlarının rutin yapılması ve bunların belgelendirilmesi	Yapılacak bakımlar ile emisyon oluşumunun önlenmesi.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

I 12	Merkezi ısıtma yapan büyük sitelerde; bacada filtre sistemlerinin geliştirilmesi,	Isıl gücü fazla olan ısınma kazanlarının bacalarında emisyon kontrolünün sağlanması	Büyük kazanlarda emisyon kontrolü sağlanacaktır.
I 13	Kamuya hizmet veren özel kuruluş ve ticarethanelerin (Özel okullar, özel hastaneler, sürücü kursları vb...) kömür yakılmasının yasaklanarak alternatif temiz enerji kullanımına geçilmesi	Kömür yakılması ile oluşan ısınma kaynaklı kirliliğin önlenmesi	Isınma kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi
T 01	Trafikte Seyreden Araçlar İçin Anlık Egzoz Emisyon Denetimlerinin Yapılması	Ölçüm esnasında uygun olan emisyonların denetim zamanında kontrolü	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 02	Egzoz ölçüm yetkisi verilen kuruluşların, egzoz ölçümlerini standartlara uygun yapıp yapmadıkları rutin yapılacak denetimlerle kontrol edilmelidir.	Yetkili istasyonların denetimi ile uygun ölçümün kontrol edilmesi	İstasyonlarda standart ölçümlerin yapılması
T 03	Toplu Ulaşımın Teşviki, Yaygınlaştırılması	Yoğun araç trafiğinin önlenmesi	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 04	Hafif raylı sistemin, raylı sistemin yapılması İle Trafik Emisyonlarının Azaltılması	Yoğun araç trafiğinin önlenmesi	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 05	Bisiklet Kullanımının Teşviki ve Bisiklet Yol Ağının oluşturulması bisiklet parklarının yapılması	Az olan Bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması	Alternatif Ulaşım Sistemlerinin Kullanımı
T 06	Çevre Yolları Yapımlarının Tamamlanması	Trafiğin yoğun olduğu ilçe merkezlerinde transit geçişlerin sağlayacak yolların yapımı	Trafik Yoğunluğunun azaltılması ile kirliliğin önlenmesi
T 07	Kent merkezindeki trafik yoğunluğunu azaltacak şekilde yeni yol ve kavşak düzenlemelerinin yapılması	Trafik yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 08	10 Numara Yağın Araçlarda Kullanımının Engellenmesi	Yüksek emisyon kaynağı olan ve uygun olmayan yakıtların kullanılmasının engellenmesi	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 09	Ulaşım Master Planının bir an önce tamamlanması, hazırlanacak olan Plan çerçevesinde Trafik akışının yeniden düzenlenmesi	Master Plan ile trafiğin düzenlenmesi ve Trafik yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 10	Trafiğin planlanması ve yönetimine yönelik olarak; Yeşil dalga, akıllı	Trafik Yoğunluğunu azaltacak sistemlerin kurulması ile Trafik	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi

	sinyalizasyon sistemlerinin kurulması	yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	
T 11	Köprülü kavşakların artırılması yönünde çalışma yapılması,	Trafik Yoğunluğunu azaltacak sistemlerin kurulması ile Trafik yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 12	Belediye ve halk otobüslerinin tamamında LPG/LNG kullanımına kademeli olarak geçilmesi	Temiz yakıt kullanımı ile kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 13	Özellikle Servis araçlarında daha yeni model araçların kullanımına geçilmesi	Eski Model Araçlardan kaynaklanan egzoz emisyonunun azaltımı	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi

A.8. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen “Türkiye’de İklim Değişikliği için Kapasite Geliştirme Hibe Programı” kapsamında Büyükşehir Belediyeleri için açılan çağrıya “Trakya Bölgesinde İklim Değişikliğine Karşı Adaptasyon için Kapasite Geliştirme (Capacity Building for Climate Change Mitigation and Adaptation in Trakya Region)” başlıklı proje ile başvuru yapmıştır. Projenin değerlendirme süreci iki aşamada tamamlanmış olup, desteklenmesine karar verilmiştir.

Projenin genel amacı; arazi kullanımı ve iklim değişikliği projeksiyonlarını dikkate alarak, bölgesel ve ulusal kalkınma planları ile uyumlu, sürdürülebilir ekonomik gelişmeyi sağlamak için; hızlı nüfus artışı, ticaret ve sanayideki gelişme yanında, iklim değişikliğine karşı arazi ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, tarımsal üretimin devamlılığı ve taşkın risk ve zararlarının minimuma indirilmesi veya yok edilmesi için paydaşların kapasitelerinin artırılmasıdır.

Proje kapsamında,

- 1) Farklı senaryolar altında 2100 yılına kadar Trakya Bölgesinde meydana gelecek iklim değişikliği tahmin edilecek;
- 2) Tahmin edilen bu değişikliğin arazi kullanım değişikliği ile birlikte su kaynaklarına (kalite ve miktar olarak), bölgede yaygın olarak tarımı yapılan ürünlerin verimine ve kuraklık sel gibi aşırı iklim olaylarına etkisi modellenecek;
- 3) İklim değişikliğinin su kaynakları, tarımsal üretim ve aşırı iklim olayları üzerine olan olumsuz etkilerine karşı hassasiyeti minimuma indirmek veya önlemek amacıyla alınacak tedbirler ortaya konulacak;
- 4) İklim değişikliğinin olası etkileri ve etkilerini azaltma için alınacak önlemler konusunda akademisyenler, yerel yönetimler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları yanında sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin yer aldığı yaklaşık 30 kişi eğitilecek;

- 5) Eğitilen bu topluluk “Trakya İklim Değişikliğini İzleme ve Adaptasyon Platformu” ismi ile proje süresince ve sonrasında bu konularda hizmet verecek;
- 6) “Trakya’da İklim Değişikliği Sonuçları, Etkileri, Alınabilecek Önlemler ve Adaptasyon Stratejileri” başlıklı bir de kitap yayımlanacak
- 7) Platformun faaliyetleri, yayımlanan kitap, düzenlenecek olan, çalıştay ve konferanslar ile yerel yönetimler ve ilgili kurumların iklim değişikliğine karşı kapasitesi geliştirilmiş olacak ve paydaşlarında farkındalık oluşturulacaktır.

A.9. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ’da hava kirliliği mevsimsel özellik göstermektedir. Kış ayları, sonbaharın geç dönemleri ile ilkbaharın erken dönemlerinde hissedilen ve tespit edilen kirlilik mevcuttur. Bu durum Tekirdağ’da hava kirliliği kaynağının sanayiden ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan bir kirliliğin değil, ısınmadan kaynaklanan bir hava kirliliğinin etkin olduğunu göstermektedir. Motorlu taşıtlardan kaynaklanan kirleticilerin hava kirliliği üzerine etkisi de mevcuttur. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde yaşanan trafik yoğunluğu havayı olumsuz etkilemektedir.

Sanayiden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yapılan tüm bu iyileştirme çalışmalarına rağmen sektörel bazda bazı sanayi tesislerinin kuruluş yerlerinin teknolojilerinin güncelliğini yitirmiş olması nedeniyle bu sektörler için alt yapısı geliştirilmiş yerleşim yerlerinin dışında özel organize sanayi bölgelerinin oluşturulması ve hâlihazırda faaliyette bulunan bu işletmelerin taşınmalarının özendirilmesi için teşvik edilmesi gerekmektedir.

İl Merkezinde, OSB dışında değişik bölgelerde, küçük sanayi sitesi, ağır sanayi bölgesi, haddehaneler, marangozlar sitesi, şehrin içerisinde kalan fabrikalar bulunmaktadır. Ağır sanayi kuruluşlarının bir kısmı kentin çıkışlarında şehirlerarası karayolunun kenarında kuruludur. Bu bölgeden kaynaklanan kirletici unsurlarda bu bölgenin şehir merkezine olan yakınlığı sebebiyle şehir merkezinin hava kalitesini etkilemektedir. Buna rağmen OSB dışında değişik bölgelerde yerel çevre kirliliği yaratabilecek ve alt yapı sorunlarının çözümü kapsamında problemler teşkil edecek yapılaşmanın önlenmesi gerekmektedir.

Şehrin yerleşim planlamasında, rüzgârın şehir içinde akışını engelleyecek yapılaşma düzenine engel olunmalıdır. Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar düzenlemeleri yapılmalı, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınması için altyapı çalışmaları yapılmalıdır.

Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile İlimizde, tekstil sektöründe faaliyet gösteren tüm işletmelerde polyester veya polyester elastanlı kumaşın fikse işlemleri gerçekleştirilen Ram Makinası bacalarında; dışarıya atılan atık ısının geri kazanılmasını sağlayan, oluşan yağ zerreciklerini ayrıştırarak tutan ve atık gazlardaki kirleticilerin giderimini sağlayan filtre sistemlerinin, 31.12.2018 tarihine kadar ilgili işletmeler tarafından kurularak faaliyete geçirilmesine karar verilmiştir.

Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi ve etkisinin azaltılmasına yönelik olarak ise 2015-2020 yılları arasını kapsayan Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı onaylanmıştır.

İlimizde hava kirliliğinin azaltılması ve hava kalitesinin iyileştirilmesi ile ilgili alınan önlemler ve uygulanan tedbirler ile hava kalitesinde büyük oranda iyileşme sağlanmıştır.

İlimizde Temiz Hava Eylem Planının etkin bir şekilde uygulanması, doğalgaz kullanımının yaygınlaşması, Müdürlüğümüz tarafından İlimizde kullanılan ithal ve yerli kömürler için uygunluk denetimleri yapılarak kaliteli kömür kullanımının sağlanması, sanayi tesislerinde kullanılan kömür için ve bacada emisyon ölçümü gerçekleştirmek suretiyle Kömür Kullanım İzni verilmesi uygulaması, bacalarda ıslak filtre ve toz tutucu siklon sistemlerinin yaygınlaştırılması, Müdürlüğümüzce 7 gün 24 saat gerçekleştirilen denetimler ile ısınmadan ve sanayiden kaynaklanan emisyonların kontrol altına alınması neticesinde; şehrin hava kalitesinde yaşanan olumlu gelişmeler Bakanlığımız Ulusal Hava Kalitesi Ağı verilerine de yansımıştır.

PM10 (toz) Ölçümlerinde; Süleymanpaşa İlçesinde ulusal hava kalitesi indeksine göre 2016 yılında 198 gün iyi ve orta seviyede olan hava kalitesi değeri, 2017 yılında 263 güne, 2018 yılında ise 328 güne yükselmiştir.

Sağlıksız olarak değerlendirilen gün sayısı ise 2016 yılında 161 iken, 2017 yılında 92'ye ve 2018 yılında 1 güne kadar düşmüştür.

Çerkezköy İlçesinde 2018 yılında 341 gün iyi ve orta seviyede hava kalitesi gözlenirken, yalnızca yılın 16 günü sağlıksız hava kalitesi verisi tespit edilmiştir. Çorlu İlçesinde 2018 yılında ise sağlıksız olarak değerlendirilebilecek herhangi bir hava kalitesi değeri tespit edilmemiştir.

SO₂ (Kükürdioksit) parametresinin ölçüldüğü İlimiz genelindeki tüm istasyonlarda ise günlük ortalama SO₂ parametresinde sadece 2 gün limit aşımı gözlemlenmiştir.

NO₂ (Azotdioksit) ve CO (karbonmonoksit) ölçüm sonuçlarında ise sınır değerlerin altında veriler bulunmaktadır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018
- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018
- Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2015
- Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü, 2018
- Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2018
- GAZDAŞ, ÇORDAŞ, 2018
- T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, 2018
- GAZBİR- Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği, 2018
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, <http://dmi.gov.tr>, 2018
- <http://www.havaizleme.gov.tr>, 2018

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Tekirdağ İlinin yerüstü su potansiyeli 713.00 hm³/yıldır. İmiz akarsuları Ergene Nehri, Çorlu Suyu, Hayrabolu Deresi, Beşiktepe Deresi, Hoşköy Deresi, Gazioğlu Deresi, Kayı Deresi, Koca Dere ve Seymen Dere olup, akarsu bilgileri Çizelge B.12’de verilmiştir.

Çizelge B.17- Tekirdağ İlinin Akarsuları (DSİ, 2018)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Ergene Nehri	220,0	85,0	26,49	Meriç	Doğal Akarsu
Hayrabolu Deresi	55,0	55,0	4,37	Ergene Nehri	Karaidemir Barajı
Çorlu Suyu	85,0	85,0	2,67	Ergene Nehri	Doğal Akarsu
Beşiktepe Deresi	92,8	92,8	2,04	Ergene Nehri	Doğal Akarsu
Koca Dere (Çokal)	52,0	44,0	1,43	Koca Dere	Çokal Barajı
Seymen Dere (Karaevli)	16,5	16,5	-	Seymen Dere	Doğal Akarsu
Hoşköy Deresi	14,6	14,6	-	Hoşköy Deresi	Doğal Akarsu
Kayı Deresi	12,9	12,9	-	Kayı Deresi	Doğal Akarsu
Gazioğlu Deresi	13,3	13,3	-	Gazioğlu Deresi	Doğal Akarsu

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

İmiz baraj ve gölet bilgileri bilgileri Çizelge B.13’te verilmiştir.

Çizelge B.18 - Tekirdağ ilinde mevcut sulama göletleri
(DSİ, 2018)

Sıra No	Baraj/Göl et Adı	Göl Hacmi (m ³)	Sulama Alanı (Net) (ha)	Çekilen Su Miktarı (m ³)*	Kullanım Amacı	Sulama Yöntemleri		Devir Alan Kuruluş
				2017		Yağmur lama (ha)	Damlama (ha)	
1	Karaidemir Barajı	111 600 000	7 720	41 760 000	Sulama+ Taşkın Koruma	982,1	23,3	Sulama Koop.
2	Bıyıklı Göleti	3 589 000	255	811 000	Sulama	120	-	Sulama Koop.
3	Bayramşah Göleti	1 911 000	123	92 000	"	14,5	-	Sulama Koop.
4	Temrezli Göleti	1 036 000	117	419 000	"	19,5	-	Sulama Koop.
5	Ulaş Göleti	290 000	-	-	"	-	-	DSİ
6	Şarköy Göleti	1 206 000	-	1 053 000	İçme Suyu	-	-	Belediye
7	Türkmenli Göleti	15 292 000	345	1 073 000	Sulama+ İçme Suyu	21	120,8	Sulama Koop.+TE SKİ
8	Karacahalil Göleti	888 000	117	727 000	Sulama	20,8	96,2	Sulama Koop.
9	Karacahalil Gazi Göleti	748 000	144	-	"	-	-	DSİ
10	Hanoğlu Göleti	4 630 000	744	-	"	-	-	DSİ
11	Yazır Göleti	5 450 000	340	-	"	-	-	DSİ
12	İnanlı Göleti	612 000	47	257 000	"	47	-	Koni İn. A.Ş. Tarım İşletmesi
13	Naipköy Barajı	21 620 000	-	5 521 000	İçme Suyu	-	-	DSİ
14	Çokal Barajı	612 000	11 736	16 830 000	Sulama+Taşkın Koruma-	-	-	DSİ

					İçme Suyu			
15	İbribey Yamaç Arazileri Sulaması	-	385	1 046 000	Sulama	150,2	-	Sulama Koop.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Yerleşim birimlerinde, sanayi ve endüstri sulama amacıyla suni olarak açılan çok sayıda kuyu mevcuttur. Son yıllarda özellikle sanayileşmenin bölgedeki gelişim etkisi ile artan su ihtiyacının karşılanması için kontrolsüz olarak kuyu açılımları gözlenmektedir. Ancak bu durumun önlenmesi için DSİ Bölge Müdürlüğü kuyu açılımlarını kısıtlama yoluna gitmiştir. 1970’li yıllarda 10-30 m olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir.

Bölge genelinde yer altı suları, içme, kullanma ve tarım sulama amacı ile yararlanılmakta olup, su kalitesi açısından WILCOX değerlendirmesine göre çok iyi, iyi, Fransız Sertlik derecesine göre toplam sertlik 10 ila 40 aralığındadır.

2018 yılı yeraltı suyu fiili tahsis miktarı, sulama suyu olarak 37,1 hm³/yıl, içme ve kullanma suyu olarak 94,55 hm³/yıl, sanayi kullanımı olarak 114,94 hm³/yıl, toplamda 246,59 hm³/yıl’dır.

Bölgede yıllık olarak sanayi, içme ve kullanma suyu olarak çekilen su miktarı üretilen yer altı su miktarından fazla olduğundan 1973 yılından bu yana yer altı su seviyesinde önemli düşüslere neden olmuş, bu kapsamda da mevcut yer altı su seviyesini korumak için Ergene 1-1 alt havzası 5 Kasım 2009 tarih ve 27397 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Ergene ve Meriç Havzaları Yeraltı Suyu İşletme İlanı” ile her türlü yeraltı suyu tahsisine kapatılmıştır. Yeraltı suyu çekimi ön yüklemeli uzaktan kontrollü su sayaçları ile on-line olarak kontrol edilmekte olup, çalışmalar DSİ tarafından takip edilmektedir.

B.1.3. Denizler

Tekirdağ İli, Karadeniz ile Akdeniz arasında bir iç deniz konumundaki Marmara Denizinin kuzey kıyısında doğuda Sultanköy Mahallesi, batıda Şarköy İlçesi uç noktaları arasında, 135 km. kıyı şeridinde sahip konumu ile bir deniz kentidir. Bu sebeple Marmara Denizinin bütün etkenleri ile iç içe bulunmaktadır.

İlimizde her yıl Yüzme Suyu Komisyonunca belirlenen noktalardan Halk Sağlığı Müdürlüğü ekiplerince deniz suyu numuneleri alınmakta olup, 2018 yılı yüzme sezonu analiz sonuçları aşağıda verilmektedir.

Tekirdağ İlinde 29 yüzme alanında izleme yapılmakta olup, 3’ü A Sınıfı (%10), 21’i B Sınıfı (%72) ve 5’i C Sınıfı (%17) niteliğindedir.

**Çizelge B.19- 2018 Yılı Yüzme Sezonu Deniz Suyu Analiz Sonuçları
(Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü, 2018)**

2018 YILI TOPLAM KOLİFORM DEĞERLERİ									
SIRA NO	NUMUNE ALMA NOKTALARI	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç
1	M.EREĞLİSİ HALK PLAJI	28.05 68	19.06 758	16.07 270	30.07 7900	03.09 370	10.09 666		
2	M.EREĞLİSİ SULTANKÖY	28.05 318	19.06 288	16.07 64	30.07 1400	03.09 76	10.09 780		
3	M.EREĞLİSİ KAPTAN 2	28.05 400	19.06 648	16.07 190	30.07 2200	03.09 1330	10.09 636		
4	MARMARA EREĞLİSİ DALLAS	28.05 260	19.06 386	16.07 66	30.07 3100	03.09 410	10.09 368		
5	YENİÇİFTLİK	28.05 480	19.06 846	16.07 156	30.07 6800	03.09 90	10.09 276		
6	YENİCE MARMARA SAHİL SİTESİ ÖNÜ	28.05 190	19.06 132	16.07 32	30.07 7400	03.09 252	10.09 156		
7	SALAT ÇAMLIK	28.05 220	19.06 128	16.07 114	30.07 4700	03.09 238	10.09 264		
8	DEREAĞZI	28.05 104	19.06 254	16.07 50	30.07 9300	03.09 226	10.09 436		
9	DEĞİRMENALTI	28.05 204	19.06 204	16.07 466	30.07 5500	03.09 148	10.09 360		
10	ALTINOVA HALK PLAJI	28.05 204	19.06 148	16.07 110	30.07 6500	03.09 216	10.09 104		

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

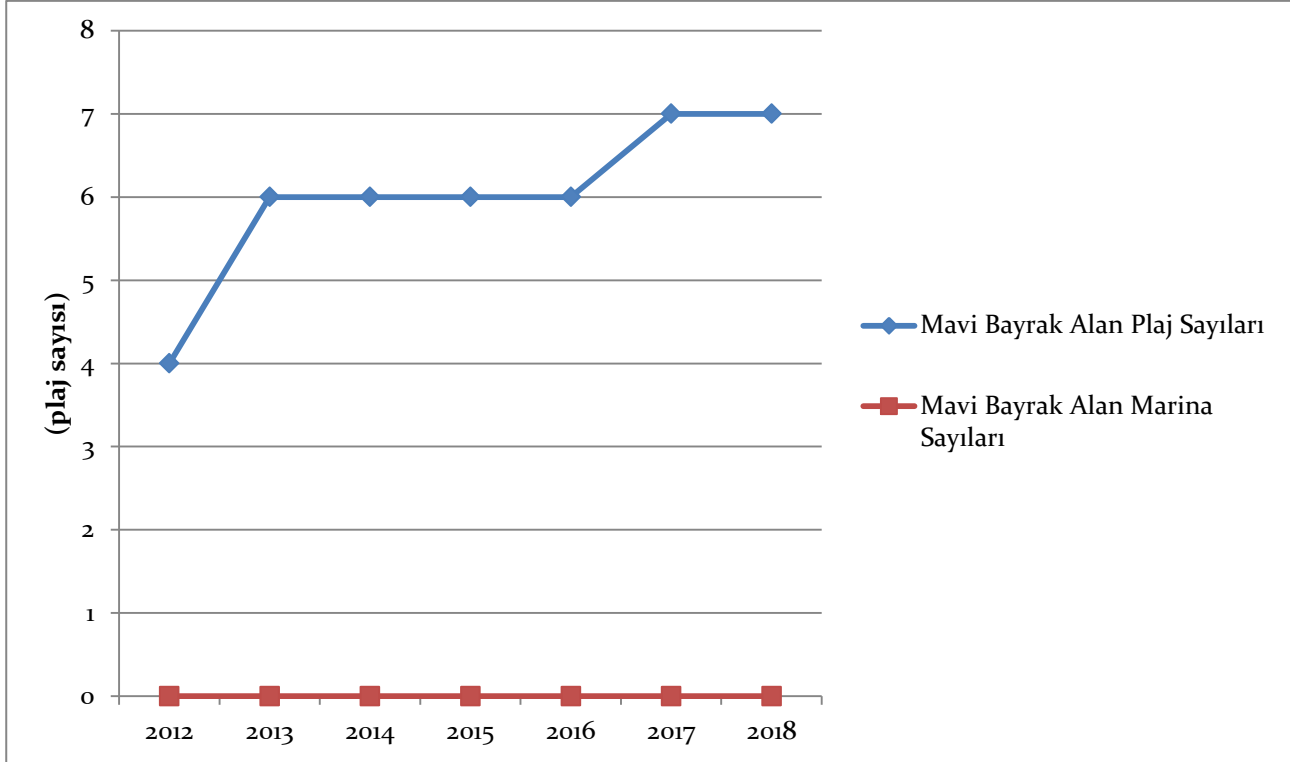
11	ALTINOVA GÖRKY HOTEL	28.05 190	19.06 266	16.07 7400	30.07 11400	03.09 10000	10.09 10000		
12	BARBAROS GÜNDAL	28.05 390	19.06 120	16.07 56	30.07 7200	03.09 216	10.09 110		
13	BARBAROS TOPAĞAÇ	28.05 210	19.06 148	16.07 224	30.07 8000	03.09 196	10.09 108		
14	KUMBAĞ HALK	28.05 260	19.06 128	16.07 218	30.07 8000	03.09 160	10.09 60		
15	KUMBAĞ ASKERİ KAMP	28.05 210	19.06 134	16.07 260	30.07 3700	03.09 198	10.09 32		
16	KUMBAĞ BALIKÇI BARINAĞI YANI HALK PLAJI	28.05 182	19.06 96	16.07 232	30.07 6900	03.09 164	10.09 88		
17	HOŞKÖY	29.05 106	25.06 720	20.07 70	31.07 446	28.08 67	12.09 18		
18	MÜREFTE	29.05 182	25.06 588	20.07 6	31.07 222	28.08 152	12.09 32		
19	ERİKLİCE	29.05 318	25.06 228	20.07 36	31.07 356	28.08 238	12.09 2		
20	ŞARKÖY KAYMAKAMLIK EVİ ÖNÜ	29.05 126	25.06 180	20.07 160	31.07 112	28.08 1390	12.09 8		
21	ŞARKÖY SSK EVLERİ ÖNÜ (HALI SAHA)	29.05 310	25.06 346	20.07 104	31.07 154	28.08 264	12.09 16		
22	ŞARKÖY SİGORTA TESİSLERİ HALK PLAJI	29.05 210	25.06 386	20.07 56	31.07 178	28.08 320	12.09 22		
23	ŞARKÖY BELEDİYE PLAJI	29.05 370	25.06 360	20.07 108	31.07 124	28.08 260	12.09 100		

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

24	ŞARKÖY BELEDİYE SOSYAL TESİSLERİ	29.05	25.06	20.07	31.07	28.08	12.09		
		90	368	36	60	100	6		
25	ŞARKÖY UÇMAKDERE	29.05	25.06	20.07	31.07	28.08	12.09		
		50	112	180	162	30	32		
26	ŞARKÖY MARMARA EVLERİ ÖNÜ PLAJI	29.05	25.06	20.07	31.07	28.08	12.09		
		504	26	50	60	54	3		
27	ŞARKÖY MARMARA EVLERİ ÖNÜ HALK PLAJI	29.05	----	----	31.07	----	----		
		32			450				
28	SARAY KASTRO	28.05	19.06	16.07	01.08	27.08	10.09		
		10000	50	110	440	172	68		
29	BEYAZKÖY ŞEKER KAMP HALK PLAJI	28.05	19.06	16.07	30.07	03.09	10.09		
		210	130	360	3500	176	88		

İlimizde 7 adet mavi bayrak alan plaj bulunmaktadır.

- a. Altınova Halk Plajı
- b. Barbaros Gündal Plajı
- c. Şarköy Belediye Plajı
- d. Şarköy Belediye Sosyal Tesisleri Plajı
- e. Şarköy Kaymakamlık Evi Önü Plajı
- f. Şarköy Marmara Evleri Önü Halk Plajı
- g. Şarköy SSK Evleri Önü (Halı Saha) Plajı

Şekil B.24- Tekirdağ ilinde 2018 yılı itibariyle mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı (mavibayrak.org.tr, yıl)

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Yüzeysel ve yeraltı suları için değerlendirme 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” ve 30 Kasım 2012 tarih ve 28483 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği”ne göre yapılacak ve Çizelge B.14 doldurulacaktır.

Çizelge B.20 - (Tekirdağ) ilinde 2018 yılı yüzeysel ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları (Kaynak; Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

Su Kaynağının Cinsi Yüzeysel/ Yeraltı	Adı	Kullanım Amacı ve Kullanılan Miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve Kullanma Suyu	Enerji Üretimi	Sulama Suyu	Endüstriyel Su Temini	Akım Gözlem İstasyonu Kodu	Yeri (Mahalle, İlçe Mevkii)	Koordinatları (YAS İçin)		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/l)
								Enlem	Boyut	
Yüzeysel	Karaığdemir Barajı-1			X		59-001	Karaığdemir Mh. - Malkara	40,956697	27,0101	14.67
Yüzeysel	Yazır Barajı			X		59-002	Yazır Mh.- Süleymanpaşa	40,918499	27,4112	25.50

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Yüzey	Anaçay Deresi			X		59-005	Beyazköy Mh. - Saray	41,34 4864	27,7 057	41.20
Yüzey	Ergene Nehri			X		59-007	Galata Köprüsü Mevkii - Saray	41,45 2007	27,9 103	15.80
Yüzey	Yaylagöne Göleti-1			X		59-012	Yaylagöne Mh. - Malkara	40,89 6038	26,7 632	11.33
Yüzey	Yaylagöne Göleti-2			X		59-013	Yaylagöne Mh. - Malkara	40,89 5203	26,7 52	14.00
Yüzey	Bıyıklı Göleti			X		59-014	Bıyıklı Mh. - Süleymanpaşa	41,01 3325	27,3 918	20.00
Yüzey	Karacakılavuz Göleti			X		59-016	Karacakılavuz Mh.- Süleymanpaşa	41,11 782	27,3 566	11.86
Yüzey	İkizhüyükler Deresi			X		59-018	Kandamış Mh. - Hayrabolu	41,14 7573	27,2 128	49.00
Yüzey	Bayramşah Göleti			X		59-019	Bayramşah Mh.- Hayrabolu	41,13 1737	27,2 027	16.38
Yüzey	Temrezli Göleti			X		59-020	Temrezli Mh.- Hayrabolu	41,28 7449	27,0 829	23.20
Yüzey	Türkmenli Göleti-1			X		59-023	Türkmenli Mh.- M. Ereğlisi	41,02 4204	27,8 879	18.90
Yüzey	Nusratlı Göleti			X		59-024	Nusratlı Mh.- Süleymanpaşa	40,96 845	27,4 172	23.33
Yüzey	Müsellim Göleti			X		59-025	Müsellim Mh.- Muratlı	41,11 2202	27,5 498	10.56
Yüzey	Soylu Göleti			X		59-026	Soylu Mh.- Hayrabolu	41,01 7544	27,0 984	20.50
Yüzey	Müstecep Göleti			X		59-027	Müstecep Mh. - Malkara	40,85 6333	27,1 079	42.00
Yüzey	Küçükhdır Göleti			X		59-028	Küçükhdır Mh. - Malkara	40,90 9091	27,0 57	40.00
Yüzey	Yeşilsirt Göleti			X		59-029	Yeşilsirt Mh.- Muratlı	41,08 3095	27,4 612	21.00
Yüzey	Hanoğlu Göleti			X		59-030	Hanoğlu Mh. - Muratlı	41,19 1392	27,3 643	13.57
Yüzey	Arzulu Göleti			X		59-031	Arzulu Mh.- Muratlı	41,20 3182	27,4 135	9.75
Yüzey	Çokal Barajı			X		59-039	Emirali Mh. - Malkara	40,77 5534	27,0 664	33.57
Yüzey	Şarköy Barajı			X		59-040	Merkez- Şarköy	40,63 7004	27,0 978	7.86
Yüzey	Türkmenli Göleti-2			X		59-042	Türkmenli Mh. - M.Ereğlisi	41,03 047	27,8 915	18.20
Yüzey	Kırkkepenekli Göleti			X		59-044	Kırkkepenekli Mh. - Muratlı	41,16 1114	27,6 188	17.00
Yüzey	Parmaksız Göleti			X		59-045	Parmaksız Mh. - Hayrabolu	41,08 331	27,1 704	13.67
Yüzey	Çerkezmüsellim Göleti			X		59-046	Çerkezmüsellim Mh. - Hayrabolu	41,25 5066	27,0 446	17.50
Yüzey	Soylu Deresi			X		59-054	Soylu Deresi- Soylu/Hayrabolu	40,99 4415	27,1 148	51.83
Yüzey	Karaidemir-2 Barajı			X		59-057	Evrenbey Mh. - Malkara	40,95 9145	27,0 131	14.80

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Yeraltı	Ballıhoca Çeşmesi			X		59-004	Ballıhoca Mh. - Muratlı	41,26 2527	27,5 489	127.33
Yeraltı	Karacakılavuz Kuyu			X		59-015	Karacakılavuz Mh.- Süleymanpaşa	41,14 7024	27,3 736	271.00
Yeraltı	Husunlu Çeşmesi			X		59-021	Husunlu Mh. - Süleymanpaşa	41,03 9039	27,6 069	244.67
Yeraltı	Karaevli Köyü Aşağı Çeşmesi			X		59-022	Karaevli Mh. - Süleymanpaşa	41,04 5051	27,6 651	155.67
Yeraltı	Balı/Aksakal Çeşmesi			X		59-032	Aksakal Mh.- Malkara	40,80 9038	27,0 643	65.00
Yeraltı	Karadeniz Mh. Kuyu			X		59-033	Karadeniz Mh. - Süleymanpaşa	41,00 2169	27,4 766	273.50
Yeraltı	Soylu Çeşme			X		59-035	Soylu Mh.- Hayrabolu	41,01 3023	27,0 772	566.67
Yeraltı	Taşkaya Çeşmesi			X		59-041	Yeniçiftlik Mh.- M. Ereğlisi	41,02 6203	27,8 547	162.50
Yeraltı	Osman Süliin Çeşmesi			X		59-043	Sultanköy Mh. - M.Ereğlisi	41,02 7653	27,9 541	63.00
Yeraltı	Cafer Ağa Çeşmesi			X		59-047	Kayı Mh. - Süleymanpaşa	41,04 968	27,5 456	16.33
Yeraltı	Galip Arslan Çeşmesi			X		59-048	Yeşilsirt Mh. - Muratlı	41,10 9276	27,4 836	120.00
Yeraltı	Nusratlı Çeşmesi			X		59-050	Nusratlı Mh.- Süleymanpaşa	40,94 873	27,4 504	133.67
Yeraltı	Hasan Kurtulmuş Çeşmesi			X		59-051	Mahramlı Mh. - Süleymanpaşa	40,94 0225	27,1 88	147.00
Yeraltı	Çakırlar Çeşmesi			X		59-052	Dedecik Mh. - Süleymanpaşa	40,97 2187	27,1 599	9.00
Yeraltı	Generli Çeşmesi			X		59-053	Generli Mh. - Süleymanpaşa	40,99 014	27,1 286	320.00
Yeraltı	Yörük Vadi Çeşmesi			X		59-055	Yörük Mh. - Malkara	40,91 934	27,0 596	0.00
Yeraltı	Hüseyin Güner Çeşmesi			X		59-056	Kırıkali Mh. - Malkara	40,95 091	27,0 472	102.50
Yeraltı	Gülsüm Eker Çeşmesi			X		59-058	Kuyucu Mh.- Malkara	40,87 1517	27,0 389	0.00
Yeraltı	Hüseyin Güngör Çeşmesi			X		59-059	Kınıklar Mh. - Süleymanpaşa	40,92 403	27,1 78	33.00
Yeraltı	Mürrüvet Çeşmesi			X		59-060	Nusratfakı Mh. - Süleymanpaşa	40,94 6644	27,3 195	77.33
Yeraltı	Mustafa Aktan Çeşmesi			X		59-061	Kavakçeşme Mh. - Malkara	40,84 8213	27,0 355	86.50
Yeraltı	Kırkkepenekli Çeşmesi			X		59-062	Kırkkepenekli Mh. - Muratlı	41,16 8267	27,5 901	131.50

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlimiz genelinde, endüstriden kaynaklanan ve deşarj edilen atıksu miktarı 150.115.375m³/yıl (kayıtlı olan) dır.

B.3.1.2. Eysel Kaynaklar

Alıcı ortama deşarj edilen evsel atıksu miktarları B.6.1 başlığı altında detaylı olarak verilmiştir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlimizde toplam **4.164.540 da** alanda tarım yapılmaktadır. Bu toplam alan içerisinde; **4.024.647 da** tarla tarımı, **111.492 da** meyve ve **28.401 da** alanda ise sebze tarımı yapılmaktadır. Toplam tarım alanı içerisinde; **3.996.163 da** alanda kuru tarım yapılmaktadır, sulu tarım yapılan alan ise **168.377 da** dır. İlimiz genelinde tarımsal faaliyetlerde **156.490 ton** kimyevi gübre ile **672.117 ton** pestisit kullanılmıştır. (Kaynak Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

B.3.2.2. Diğer

İlimizde tarımsal vahşi depolama sahası yoktur.

B.4. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirmesi yapılarak ortaya konulmaktadır. 2014-2016 izleme programı izleme durumu ekolojik kalite durumu aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

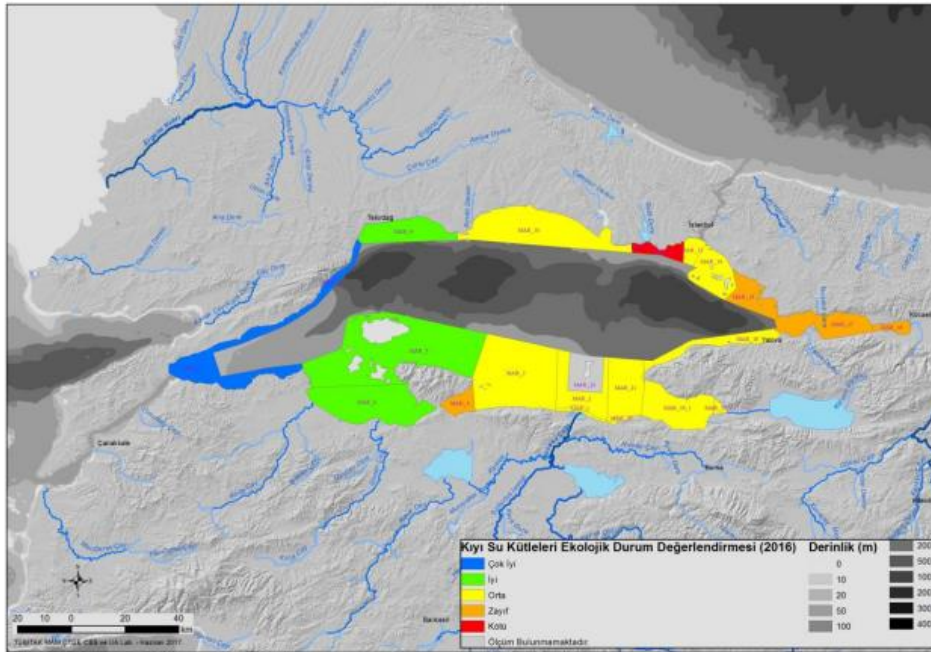
Çizelge B.21 – Tekirdağ ili kıyılarında Su Yönetim Birimleri

(Kaynak:Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı 2014-2016 yılı Marmara Denizi Özet Raporu)

Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birimi Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu		
		2014	2015	2016
MAR8	Şarköy	İyi	Çok İyi	Çok iyi
MAR9	Tekirdağ	Orta	İyi	İyi
MAR10	Marmara Ereğlisi		İyi	İyi

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

Şekil 54. Marmara Denizi kıyı su kütleleri ekolojik durum değerlendirmesi (2016)

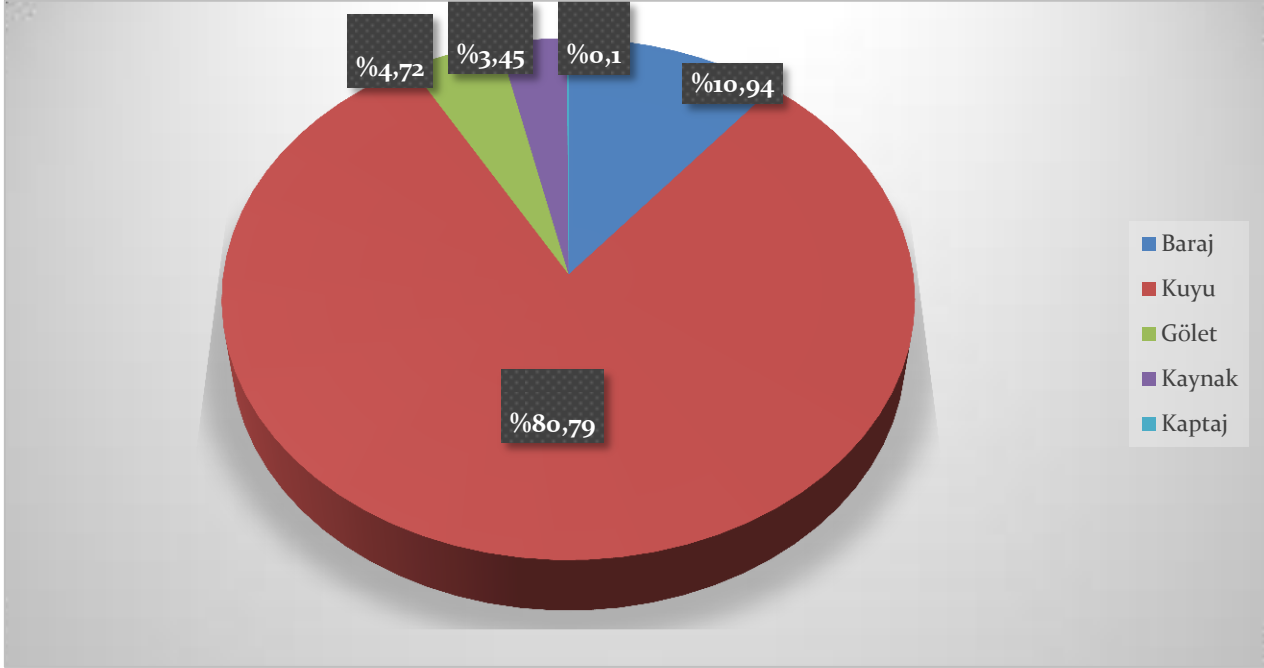

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu artırım tesisi mevcudiyeti

Tekirdağ ilinde su temini için gölet (%4,72), kaynak (%3,45), baraj (%10,94), kaptaj (%0,1) ve yaklaşık 397 adet kuyudan (%80,79) su çekilmiştir.

Şekil B.25- Tekirdağ ilinde 2018 yılı TESKİ tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı (TESKİ, 2018)

TESKİ Genel Müdürlüğü tarafından İl mülki sınırları içerisindeki 11 ilçe belediyesine içme ve kullanma suyu şebekesi hizmeti verilmektedir.

TESKİ Genel Müdürlüğü olarak 11 ilçe belediyesi kapsamında içme ve kullanma suyu hizmeti verilen nüfus 2018 yılı için 1.029.927 olup, toplam nüfusun ilçe belediyelerine göre dağılımı aşağıdaki tablodadır.

Çizelge B.22- 2018 Yılı İlçelerimizde Yaşayan Yerleşik Nüfusun İçme ve Kullanma Suyunu Temin Ettiği Sistem ve Bu Sistemden Yararlanan Nüfus Yüzdesi (TESKİ, 2018)

İLÇE ADI	İçme Suyu Şebekesi İle Su Temini(Nüfus Yüzdesi %)	Kendi İmkânlarıyla Su Temini(Kuyu)(Nüfus Yüzdesi %)	İlçe Nüfusu
Süleymanpaşa	% 100	% 0	199.960
Çorlu	% 100	% 0	262.862
Saray	% 100	% 0	49.106
Malkara	% 100	% 0	52.758
Muratlı	% 100	% 0	28.537
Çerkezköy	% 100	% 0	166.789
Şarköy	% 100	% 0	32.565
Ergene	% 100	% 0	62.458
Hayrabolu	% 100	% 0	32.137
Marmaraereğlisi	% 100	% 0	25.873
Kapaklı	% 100	% 0	116.882
TOPLAM	% 100	% 0	1.029.927

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2018 yılında yeraltı su kaynaklarından 59.018.871 m³/yıl su temin edilmiştir. Tekirdağ İlinde toplam 10 adet içme ve kullanma suyu arıtma tesisi bulunmaktadır.

Çizelge B.23- İçme Suyu Arıtma Tesisleri ve Hizmet Ettikleri Nüfus (TESKİ,2018)

SIRA NO	İÇME SUYU ARITMA TESİSİ	DEBİ	BİRİM	HİZMET ETTİĞİ NÜFUS (KİŞİ)
1	Marmaraereğlisi İçme Suyu Arıtma Tesisi	115,74	l/sn	11.920
2	Yeniçiftlik İçme Suyu Arıtma Tesisi	17,36	l/sn	9.314

3	Barbaros İçme Suyu Arıtma Tesisi	72	l/sn	6.075
4	Kumbağ İçme Suyu Arıtma Tesisi	23,15	l/sn	2.224
5	Şarköy İçme Suyu Arıtma Tesisi	90	l/sn	19.727
6	Sağlamtaş İçme Suyu Arıtma Tesisi	17	l/sn	2.236
7	Hasköy İçme Suyu Arıtma Tesisi	4	l/sn	1.145
8	Dambaslar İçme Suyu Arıtma Tesisi	3	l/sn	330
9	Pınarca İçme Suyu Arıtma Tesisi	15	l/sn	1.838
10	Süleymanpaşa Naip İçme Suyu Arıtma Tesisi	347	l/sn	150.779

- Marmaraeğlisi İlçesi içme suyu arıtma tesisi 115,74 l/sn debi ile 11920 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göleti ve kuyulardan sağlanmaktadır.
- Marmaraeğlisi İlçesi Yeniçiftlik Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 17,36 l/sn debi ile 9314 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göletinden sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Barbaros Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 72 l/sn debi ile 6075 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Naip Barajı ve Yazır Göletinden sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Kumbağ Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 23,15 l/sn debi ile 2224 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Yazır Göletinden sağlanmaktadır.
- Şarköy İlçesi içme suyu arıtma tesisi 90 l/sn debi ile 19727 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Şarköy Göletinden sağlanmaktadır.
- Malkara İlçesi Sağlamtaş Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 17 l/sn debi ile 2236 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Müstecep Göletinden sağlanmaktadır.
- Hayrabolu İlçesi Hasköy içme suyu arıtma tesisi 4 l/sn debi ile 1145 kişiye hizmet vermektedir. Arsenik giderimi amacı ile yaptırılmıştır. Su temini kuyulardan sağlanmaktadır.
- Hayrabolu İlçesi Dambaslar Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 3 l/sn debi ile 330 kişiye hizmet vermektedir. Su temini kuyudan sağlanmaktadır.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

- Kapaklı İlçesi Pınarca Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 15 l/sn debi ile 1838 kişiye hizmet vermektedir. Su temini kuyulardan sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Süleymanpaşa Naip içme suyu arıtma tesisi 347 l/sn debi ile 150779 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Naip Barajından sağlanmaktadır.

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Çizelge B.24- 2018 Yılı İçme Suyu Temin Edilen Kaynaklar
(TESKİ,2018)

KAYNAK TÜRLERİ	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI YERALTI SUYU(m ³ /yıl)	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI YERÜSTÜ SUYU(m ³ /yıl)	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI ORANI (%)	ARITMA DURUMU
Yeraltı Su Kuyuları	56.284.715			ARITILMIYOR
Hasköy, Dambaslar Pınarca Yeraltı Su Kuyuları	315.288			ARITILYOR
Müstecep-Deliler Göleti		244.545		ARITILYOR
Yazır Göleti		1.718.262		ARITILYOR
Türkmenli Göleti		1.342.013		ARITILYOR
Naip Barajı		4.964.350		ARITILYOR
Kaptaj		70.000		ARITILMIYOR
Çokal Barajı		2.700.344		ARITILYOR
Kaynak	2.418.868			ARITILMIYOR
TOPLAM	59.018.871	11.039.514		70.058.385

B.5.2. Sulama

İlimizde toplam **4.164.540** da alanda tarım yapılmaktadır. Bu toplam alan içerisinde; **4.024.647** da tarla tarımı, **111.492** da meyve ve **28.401** da alanda ise sebze tarımı yapılmaktadır. Toplam tarım alanı içerisinde; **3.996.163** da alanda kuru tarım yapılmaktadır, sulu tarım yapılan alan ise **168.377** da' dır. Sulama yapılan alanlarda basınçlı sulama ve salma sulama yöntemleri uygulanmaktadır. (Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2018)

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

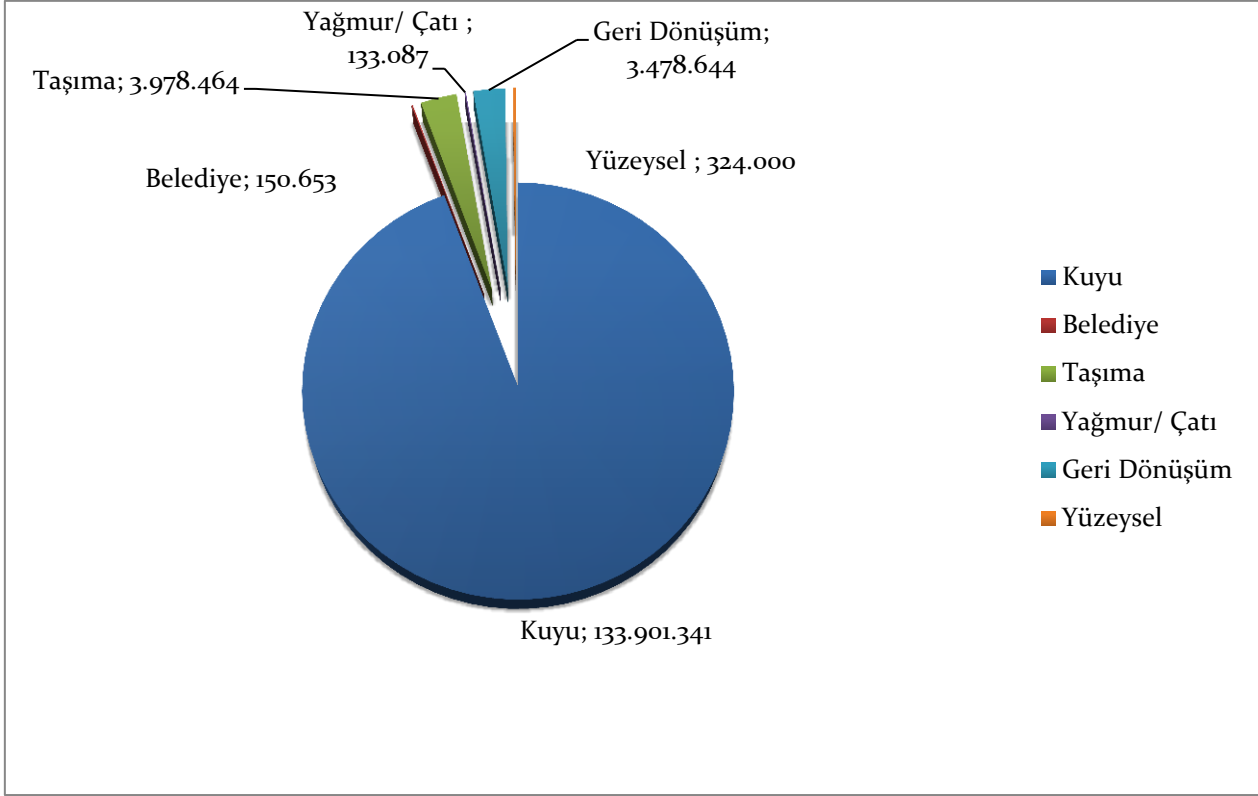
Kayıtlarda salma sulama yapılan alan bilgileri ve salma sulamada kullanılan suyun drenajına ilişkin bilgiler bulunmamaktadır. İl genelinde 26 adet sulama kooperatifi faaliyetine devam etmektedir. (Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2018)

B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Kayıtlarda salma sulama yapılan alan bilgileri ve salma sulamada kullanılan suyun drenajına ilişkin bilgiler bulunmamaktadır. İl genelinde 26 adet sulama kooperatifi faaliyetine devam etmektedir. (Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2018)

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

Tekirdağ İlinde bulunan sanayi işletmeleri artezyen ve kuyulardan çektikleri yeraltı suyunu endüstriyel amaçlarla üretimde kullanmaktadır. Bölgede endüstriyel su kullanan sanayi işletmelerinin yoğunlaştığı bölgeler, Ergene, Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı ve Muratlı İlçeleridir.

Şekil B.26- Tekirdağ ilinde 2018 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı (Kaynak:OSB'ler, ASB)

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Tekirdağ ilinde mevcut bulunan akarsulardan enerji üretimi yapılmamakla birlikte, bu akarsuların belli bir kısmından tarımsal sulama amaçlı faydalanılmaktadır.

B.5.5. Rekreatif Su Kullanımı

İl genelinde rekreatif (örneğin: park, bahçe sulaması, havuz suları vb) amaçlı kullanılan su miktarına ilişkin veri bulunmamaktadır.

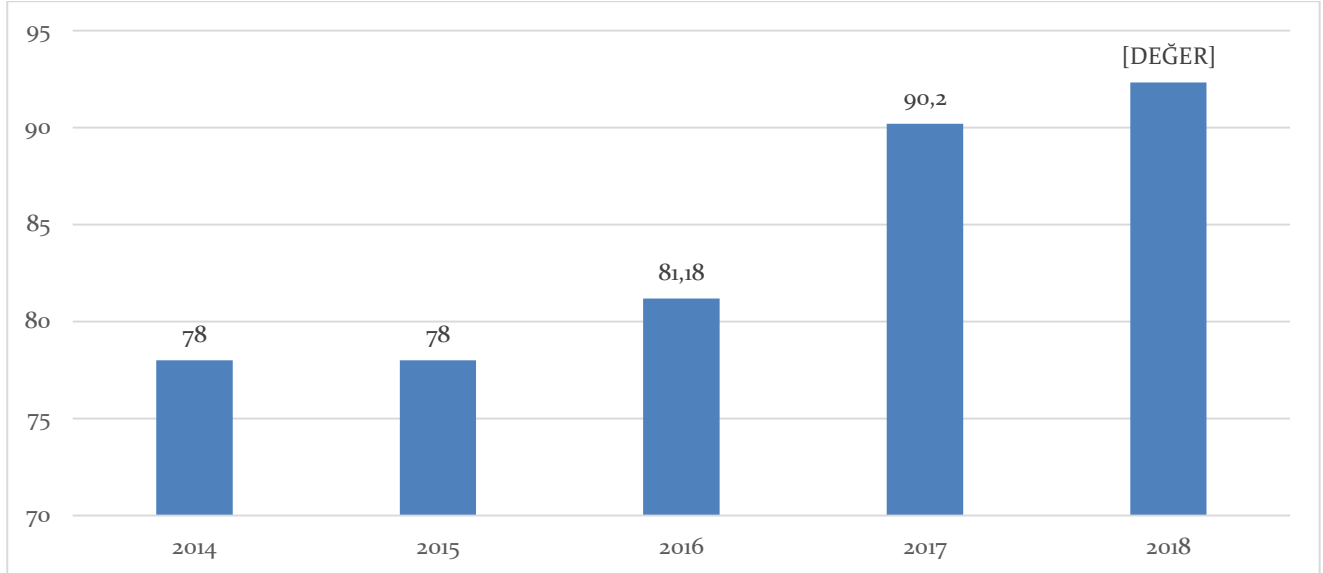
B.6. Çevresel Altyapı

2018 yılında ilimiz sınırları içinde yaşayan yerleşik nüfusun yaklaşık %7,68 i fosseptik, % 92,32 si kanalizasyon şebekesi hizmetinden yararlanmıştır. Kanalizasyon şebekesi ile hizmet alan nüfus her yıl artmaktadır.

Çizelge B.25- Kanalizasyon şebekesi ile hizmet alan nüfus

İLÇE	Kanalizasyon şebekesinden faydalanan Nüfus Yüzdesi %	Fosseptik Nüfus Yüzdesi %	İlçe Nüfusu
Süleymanpaşa	%91	%9	196.031
Çorlu	%97	%3	260.437
Saray	%91	%9	49.180
Malkara	%98	%2	52.456
Muratlı	%91	%9	28.127
Çerkezköy	%99	%1	157.931
Şarköy	%81	%19	31.518
Ergene	%99	%1	60.881
Hayrabolu	%87	%13	32.035
Marmaraereğlisi	%33	%67	24.598
Kapaklı	%87	%13	112.269
TOPLAM	%92,32	%7,68	1.029.927

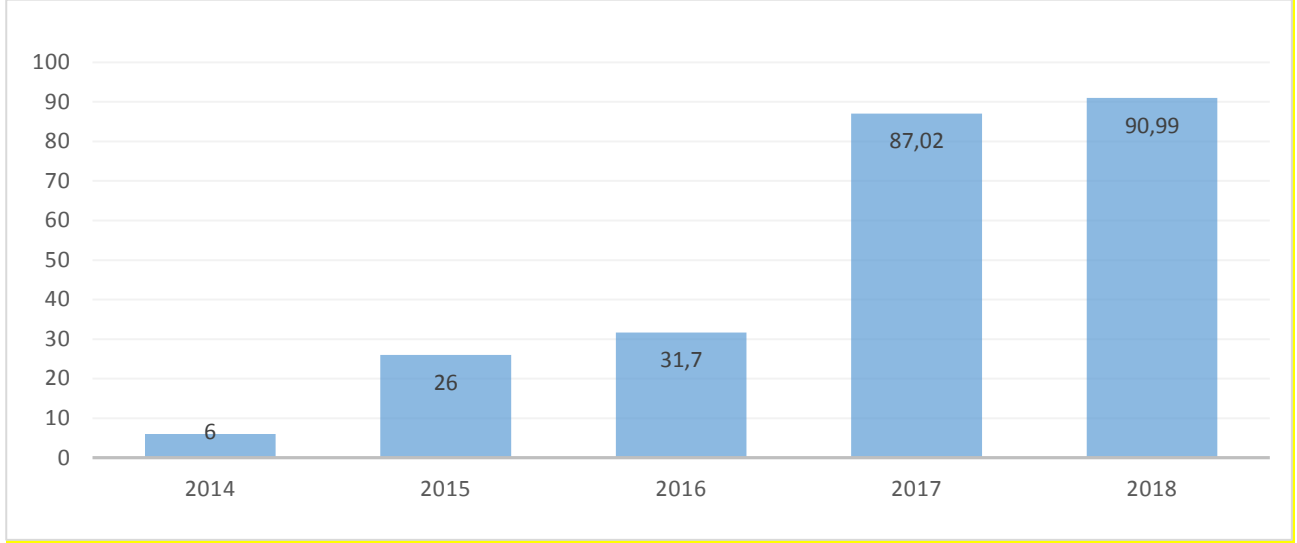
Kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı %92,32'dir.

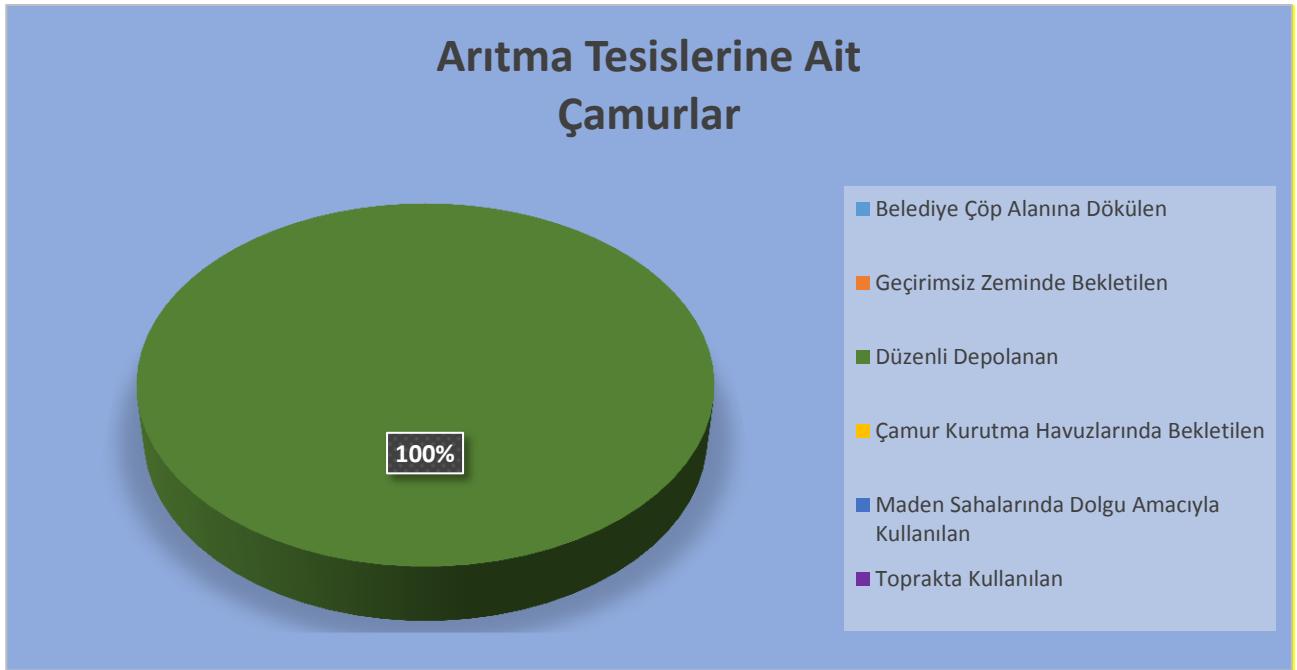
Şekil B.27- Tekirdağ ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı (TESKİ,2018)

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Atıksu arıtma tesis hizmeti verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı %90,99'dir.

Şekil B.28- Tekirdağ ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı (TESKİ, 2018)

Şekil B.29- Arıtma Tesislerine ait Çamur Bertaraf Yöntemleri

2018 yılında arıtma tesislerinde oluşan 2.762,9 ton çamur Ekolojik Enerji A.Ş.'ye ait düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilmiştir.

Çizelge B.26- (Tekirdağ) ilinde 2018 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu	Artırılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/gün)		
	Var	İnşa/pla	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri									
İlçeler	Marmaraereğlisi	Sultanköy Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		720	GEREK YOKTUR	0,0043	K: 41° 01' 14,24" D: 27° 58' 42,99"		2.457	0,019	
	Marmaraereğlisi	Marmaraereğlisi Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		3840	GEREK YOKTUR	0,014	K: 40° 57' 52,09" D: 27° 56' 11,69"	Var	11868		
	Marmaraereğlisi	Yeniçiftlik İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	+	3000	GEREK YOKTUR	0,013	K: 40° 59' 50,43" D: 27° 49' 22,71"		9354	0,20	
	Çorlu	Yenice Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		3000	GEREK YOKTUR	0,010	K: 41° 00' 58,94" D: 27° 43' 52,34"		1610	0,04	
	Çorlu	Çorlu - Ergene İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	+	60000	VAR	0,149	K: 41° 04' 39,00" D: 27° 46' 80,00"		289950		
	Ergene	Yeşiltepe, Sağlık , Cumhuriyet ve	NOT: Oluşan atıksular Çorlu ileri Biyolojik atıksu arıtma tesisine gönderilecektir.									K: 41° 04' 39,00" D: 27° 46' 80,00"		36.430	
	Süleymanpaşa	Toki Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		800	GEREK YOKTUR	0,001	K: 40° 59' 22,42" D: 27° 35' 47,19"		1000		
	Süleymanpaşa	Barbaros Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		200	GEREK YOKTUR	0,002	K: 40° 54' 09,82" D: 27° 28' 03,67"		5084		
	Süleymanpaşa	Batı AAT			+	+	+	40440	VAR	0,401	K: 40° 39' 34,63" D: 27° 14' 12,69"		169921		
	Şarköy	Mürefte Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		1000	GEREK YOKTUR	0,010	K: 40° 39' 34,63" D: 27° 14' 12,69"	Var	2513	0,03	
	Şarköy	Şarköy Derin deniz Deşarj Tesisi			+			54950	VAR	0,07	K: 40° 59' 02,00" D: 27° 29' 04,00"	Var	20526		
	Hayrabolu	Çerkezmüşellim Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		600	GEREK YOKTUR	0,006	K: 41° 16' 41,53" D: 27° 00' 56,48"		2438		
	Hayrabolu	Şalgamlı Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		300	GEREK YOKTUR	0,003	K: 41° 02' 58,97" D: 27° 00' 22,63"		1345		
	Hayrabolu	Hayrabolu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	+	5339	GEREK YOKTUR	0,04	K: 41° 13' 49,12" D: 27° 06' 34,82"		18160	0,19	
	Malkara	Malkara İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	+	7320	GEREK YOKTUR	0,057	K: 40° 53' 56,10" D: 26° 55' 21,96"		29952	0,47	
	Malkara	Kozyörük Doğal Arıtma Tesisi			+			466	GEREK YOKTUR	0,004	K: 41° 00' 44,02" D: 26° 57' 26,30"		1272		
Muratlı	Muratlı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	+	5236	GEREK YOKTUR	0,04	K: 41° 10' 46,49" D: 27° 28' 33,01"		23003	0,14		
Saray	Saray İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		7166	GEREK YOKTUR	0,049	K: 41° 25' 28,24" D: 27° 54' 43,32"		26509	0,25		
Saray	Beyazköy Doğal Arıtma Tesisi			+			95	GEREK YOKTUR	0,0005	K: 41° 20' 24,51" D: 27° 54' 43,32"		1209			

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

	Saray	Çukuryurt Doğal Arıtma Tesisleri			+			457	GEREK YOKTUR	0,004	K:41°25'27.10" D: 27°53'12.21"		1741	
	Çerkezköy	Çerkezköy - Kapaklı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma			+	+	+	52800	VAR	0,198	K: 41° 15' 54,00" D: 27° 55' 58,00"		280827	

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Meriç-Ergene Havzasında bulunan Ergene Nehri ve kollarında yaşanan kirliliği önlemek üzere 06.05.2011 tarihinde başlatılan Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamına İlimizde bulunan sanayi tesislerinin çoğunluğu Organize Sanayi Bölgeleri kapsamına alınarak, Merkezi Atıksu Arıtma Tesisleri kurulmaya başlanılmıştır.

Söz konusu Atıksu Arıtma Tesislerinin yapım işleri son aşamaya gelmiştir. 2019 yılı içerisinde tamamlanacak olan Organize Sanayi Bölgelerine ait 5 adet Merkezi Atıksu Arıtma Tesisinden 4 adedi (Velimeşe OSB, Çorlu 1 OSB, Ergene 1 OSB ve Ergene 2 OSB) ile kurulu ve faal halde bulunan Çerkezköy OSB, Çorlu Deri ve Karma OSB'ye ait 2 adet Atıksu Arıtma Tesislerine ait arıtılmış atıksular "Ergene Havzası Organize Sanayi Bölgeleri Müşterek Atıksu Arıtma Tesislerinde Arıtılan Atıksuların Marmara Denizi'ne Deşarjını Sağlayacak Toplama ve Derin Deniz Deşarjı Sistemi" ile yaklaşık 460.000 m³/gün'lük sanayi atıksuyunun ileri seviyede arıtılarak, yaklaşık 80 km'lik kollektör hattıyla taşınarak Ergene Nehri'ne deşarj edilmeden, Marmara Denizi'ne derin deniz deşarjı yapılacaktır.

Malkara OSB'ye ait 200 m³/gün kapasiteli evsel nitelikli biyolojik arıtma tesisi mevcut olup, 5000 m³/gün kapasiteli endüstriyel AAT projesi onaylanmış ancak, proje inşaatı başlamamıştır. Yine Hayrabolu OSB'ye ait 5000 m³/gün kapasiteli endüstriyel AAT projesi onaylanmış ancak, proje inşaatı başlamamıştır.

"Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği" kapsamında atıksu debisi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan 7 adet soğutma suyu/endüstriyel nitelikli atıksu arıtma tesisi ve 1 adet evsel nitelikli atıksu arıtma tesisi deşarjı sürekli atıksu izleme sistemi ile donatılmış olup, kirlenici parametreler online olarak izlenmekte ve kirlilik durumunda anında müdahale edilmektedir.

Çizelge B.27 – Tekirdağ ilinde 2018 yılı OSB'lerde atıksu arıtma tesislerinin durumu
(2018,Atıksu Bilgi Sistemi)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Çerkezköy	Faal	80.000	Var	İleri Biyolojik	60	Çorlu Deresi
Muratlı	Faal	25.000	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	6	Ergene Nehri
Velimeşe	İnşaat	150.000	Yok	Fiziksel, Kimyasal, İleri Biyolojik	----	Derin Deniz Deşarjı
Ergene -1	İnşaat	60.000	Yok	Fiziksel, Biyolojik,	----	Derin Deniz

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

				Kimyasal		Deşajı
Ergene - 2	İnşaat tamamlandı	60.000	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	----	Derin Deniz Deşajı
Çorlu - 1	İnşaat tamamlandı	30.500	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	----	Derin Deniz Deşajı
Avrupa Serbest Bölgesi	Faal	2.500	Yok	Fiziksel, Biyolojik	0,18	Ergene Nehri
Malkara	Faal	200	Yok	Paket Biyolojik	0,27	Pire Deresi
Hayrabolu	Yok	---	----	----	----	---
Çorlu İhtisas Karma	Faal	36000	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	59,17	Ergene Deresi

B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler

İlimizde, Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait 1 (bir) adet II. sınıf katı atık düzenli depolama tesisi mevcut olup (Demirli Katı Atık Düzenli Depolama Sahası), toplamda 9.6 hektarlık alana kurulmuştur. Tesiste sızıntı suyu toplama havuzu mevcut olup, sızıntı suyu arıtma tesisi projesi onay aşamasındadır. Sızıntı Suları vidanjör ile çektilererek TESKİye ait Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerine götürülmektedir.

B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimizde özellikle hazır beton üretim tesislerinde atıksuyun proseste tekrar kullanımı şeklinde geri kazanım uygulamaları yaygın bir şekilde yürütülmektedir. Bunun yanı sıra tekstil sanayisinde de atıksuyun ve kirlilik yükünün azaltımı ile atıksuyun geri kazanılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Ergene Havzası toplam alanı 12.438,2 km² olup, nehrin uzunluğu 283 km.'dir. Toplam su potansiyeli yılda 1,71 milyar m³'dür. Bunun %78'i yerüstüsu, %22'si yeraltısuudur (ergene.ormansu.gov.tr.). İçerisindeki idari bölünmeye göre dört ilimizin toprakları bulunmaktadır. Bunun içerisinde Tekirdağ İlinin payı %37,3 ile (400.577 hektar) en fazladır. Havzada yer alan İlçelerin nüfus yoğunluğu dağılımına bakıldığında ise Tekirdağ İlinin onbir İlçesinden yedisi (Saray, Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Malkara, Ergene, Kapaklı) Ergene havzasında yer almaktadır. Ergene Nehrinin bölgede gelişen sanayileşme

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

sonrası kirliliğinin gündeme gelmesinden bu yana geçen süreçte farklı kurum ve kuruluşlarca (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, D.S.İ.) kirlilik ölçümleri yapılmaktadır. Bunlardan edinilen bilgilere göre ise Ergene Nehri'ni besleyen en büyük kol olan Çorlu Deresi ve yan kolları Çerkezköy ve Çorlu'daki yoğun sanayileşme sonrası kirlenmeye maruz kalmaktadır. Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Çalışmaları kapsamında su kalitesinin iyileştirilmesi için ortak arıtma tesislerinin faaliyete geçmesi ile su kalitesinin iyileşmesine yönelik incelemeler sürdürülecektir.

Tekirdağ ilinin toplam alanı 631.300 ha'dır. 2018 yılında Tekirdağ ilinin toplam tarım alanı 416.454 ha.'dır. İlin tarım alanlarının Tekirdağ ili tüm arazi varlığına oranı %66 olarak belirlenmiştir. 2018 yılında Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün izni ile 78.014,3 ha tarım alanı tarım dışı alana çıkarılmıştır. Tarım dışına çıkarılan alanın ilin tüm arazi varlığı içindeki oranı %12'dir. Tekirdağ İlinde hafif derecede ve orta derecede erozyon sorunu vardır. 2018 yılı itibariyle Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından toprak kalitesi ve toplam erozyon alanı ile il içindeki erozyona maruz kalan alanların tüm araziye oranına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamıştır. 2018 yılında Tekirdağ İli toplam tarım alanlarında kullanılan ilaç miktarı 672.117 tondur. Toprak kirliliğinin önlenmesi, kirlenmenin mevcut olduğu veya olması muhtemel sahaların ve sektörlerin tespiti, kayıt altına alınması, kirlenmiş toprakların ve sahaların temizlenmesi ve izlenmesi ile ilgili olarak; 08.06.2010 tarihli ve 27605 sayılı R.G.'de yayımlanarak Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiş olup; bu kapsamda ilimizde **934** adet Faaliyet Ön Bilgi Formu onaylanmıştır.

Çizelge B.28 - Tekirdağ ilinde 2018 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler

(Çevre ve Şehircilik Bakanlığı-ECBS/2019)

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda kullanılan temizleme faaliyetleri ve yöntemleri
		Var	Yok	
1.Kapaklı	Kaza/Sanayi	X		Yerinde (In-Situ) Arıtma Yöntemi
2.Süleymanpaşa	Evsel	X		Takip saha durum ve risk değerlendirme sonucu takip gerektirmeyen saha olarak belirlendi.
3.Ergene	Kaza/Sanayi	X		Saha örnekleme ve analiz kısmı onaylandı
4.Saray	Evsel	X		Saha örnekleme ve analiz kısmı onaylandı
5.M.Ereğlisi	Evsel	X		Saha durum ve risk değerlendirme ön raporuna revize istendi

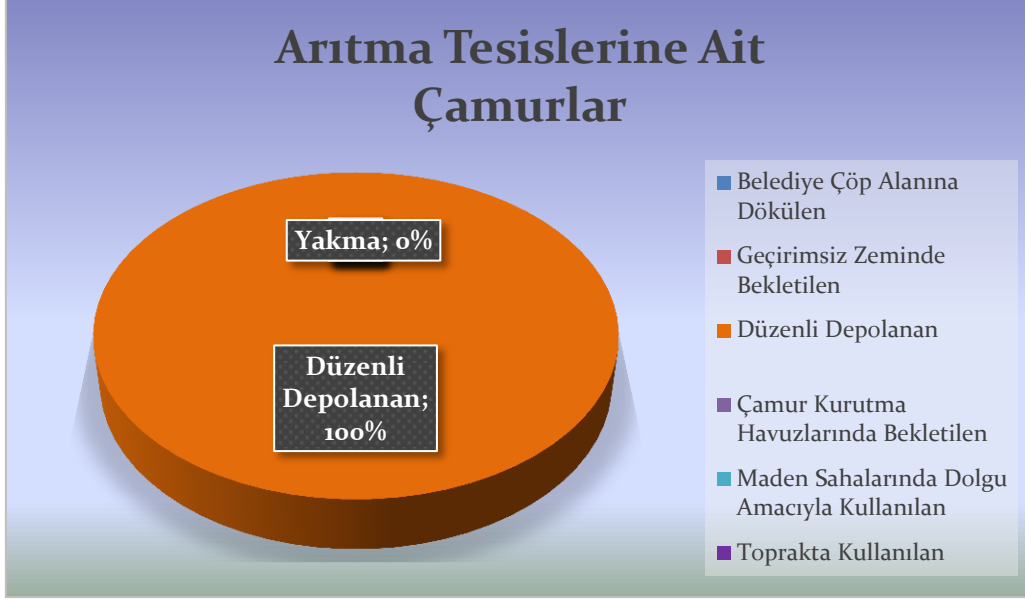
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı

Arıtma Çamurlarının toprakta kullanılması ile ilgili olarak Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından, belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ve sanayiden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi tespit çalışmaları, Tarım Orman Bakanlığı tarafından yayınlanan "İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No: 2016/46)" gereğince hassas bölgeler eylem planı yayımlandıktan sonra başlayacaktır.

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımında gerekli tedbirlerin alınması esaslarını sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde belirlemeyi amaçlayan "Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik" (EKAÇTKDY)

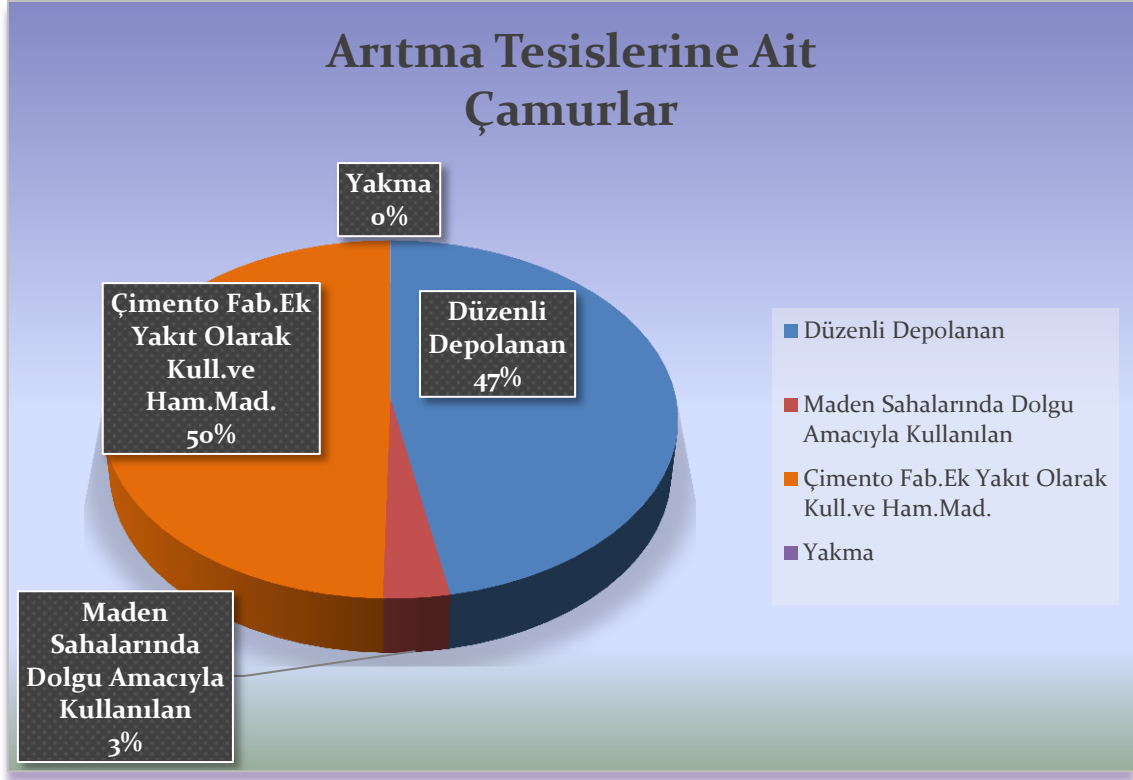
2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

gereğince İlimiz Belediyelerden kaynaklanan (TESKİ) arıtma çamurunun yönetimi ile ilgili olarak arıtma çamurlarının toprakta kullanımı ile ilgili TESKİ bünyesinde bir çalışma yapılmadığı arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurlarının tamamının (%100) düzenli depolama faaliyetinde bulunan firmalara gönderilerek bertarafı sağlandığı ifade edilmektedir. Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimine dair Grafik B.9 aşağıda verilmiştir.

Şekil B.30- Tekirdağ ilinde 2018 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi (TESKİ, 2019)

Sanayiden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimine dair Grafik B.10 aşağıda verilmiştir.

Şekil B.31- Tekirdağ ilinde 2018 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(ÇOSB, Çorlu Deri İht. Ve Karma OSB, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/2019)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

“Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Doğaya Yeniden Kazandırma Planı, Madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan sahaların geriye düzenlenme, duyarlılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fıdan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturulması, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin tümünü içeren süreci tanımlayan plandır. Madencilik Faaliyetleri sonucu Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih olan 23.01.2010 itibari ile Müdürlüğümüze yaklaşık 70 adet doğaya yeniden kazandırma planı sunulmuştur.

Madencilik faaliyetleri sonucu hafriyat, katı atıklar, sıvı atıklar, toz ve gürültü gibi çevresel etkiler oluşmaktadır. Oluşacak olası çevresel etkilere karşı 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklere uyularak tedbirler alınmaktadır. Madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmektedir.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Yapılan madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmekte, çalışılan alan orman alanı ise yeniden ağaçlandırılması için gerekli önlemler alınmaktadır. Yer altı işletmeciliğinin açık ocak işletmeciliğinde olduğu gibi çevreye olumsuz etkileri yoktur.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.29 – (Tekirdağ) ilinde 2018 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları (Kaynak; Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	45.547	416.454
Fosfor	11.723	
Potas	2.599	
TOPLAM	59.869	416.454

Çizelge B.30 - (Tekirdağ) ilinde 2018 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb) (Kaynak; Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Böcekler	44.251	416.454
Herbisitler	Yabancı Otlar	339.520	
Fungisitler	Fungal Hastalıklar	277.968	
Rodentisitler	Rodenler	1.633	
Akarisitler	Akarlar	7.340	
Diğer	(Nematodlar, Kabuklu Bitler Vb.)	1.405	
TOPLAM		672.117	

Çizelge B.31 –(Tekirdağ) ilinde 2018 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları (Kaynak; Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
-	-	-	-	-

Not: Müdürlüğümüz tarafından toprakta pestisit birikimini tespit etmek amacıyla yürütülen bir çalışma yoktur.

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ ilinde su kaynakları evsel, sanayi ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirlilik faktörlerinin etkisi altında kalmaktadır. Yoğun gübreleme ve pestisit kullanımı tarımsal alanlardaki dere, akarsu ve gölleri etkilemektedir. Ergene Havzasına günlük yaklaşık endüstriden kaynaklanan ve deşarj edilen atıksu miktarı 150.115.375m³/yıl (kayıtlı olan) dır. 2018 yılında ilimiz sınırları içinde yaşayan yerleşik nüfusun yaklaşık %9,80 i fosseptik, % 90,20 si kanalizasyon şebekesi hizmetinden yararlanmıştır. 2018 yılında arıtma tesislerinde oluşan 2.762,9 ton çamur Ekolojik Enerji A.Ş.'ye ait düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilmiştir.

Meriç-Ergene Havzasında bulunan Ergene Nehri ve kollarında yaşanan kirliliği önlemek üzere başlatılan Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamına İlimizde bulunan sanayi tesislerinin çoğunluğu Organize Sanayi Bölgeleri kapsamına alınarak, Merkezi Atıksu Arıtma Tesisleri kurulmaya başlanılmıştır. 2019 yılı içerisinde tamamlanacak olan Organize Sanayi Bölgelerine ait 5 adet Merkezi Atıksu Arıtma Tesisinden 4 adedi (Velimeşe OSB, Çorlu 1 OSB, Ergene 1 OSB ve Ergene 2 OSB) ile kurulu ve faal halde bulunan Çerkezköy OSB, Çorlu Deri ve Karma OSB'ye ait 6 adet Atıksu Arıtma Tesislerine ait arıtılmış atıksular "Ergene Havzası Organize Sanayi Bölgeleri Müşterek Atıksu Arıtma Tesislerinde Arıtılan Atıksuların Marmara Denizi'ne Deşarjını Sağlayacak Toplama ve Derin Deniz Deşarjı Sistemi" ile yaklaşık 460.000 m³/gün'lük sanayi atıksuyunun ileri seviyede arıtılarak, yaklaşık 80 km'lik kollektör hattıyla taşınarak Ergene Nehri'ne deşarj edilmeden, Marmara Denizi'ne derin deniz deşarjı yapılacaktır.

Sanayi kirliliğine bağlı olarak Ergene nehri ve kollarına bağlı derelerde su kalitesi IV.sınıf su kalitesi seviyesinde olup, su kalitesi iyileştirme çalışmaları Ergene Havzası Eylem Planı çalışmaları kapsamında sürdürülmektedir. Bakanlığımızın Ölçüm İzleme Daire Başkanlığınca; Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı kapsamında Ergene Havzası su kalitesi ilkbahar ve sonbahar aylarını kapsayacak şekilde Ergene Nehri üzerinde 13 noktadan yapılmaktadır.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

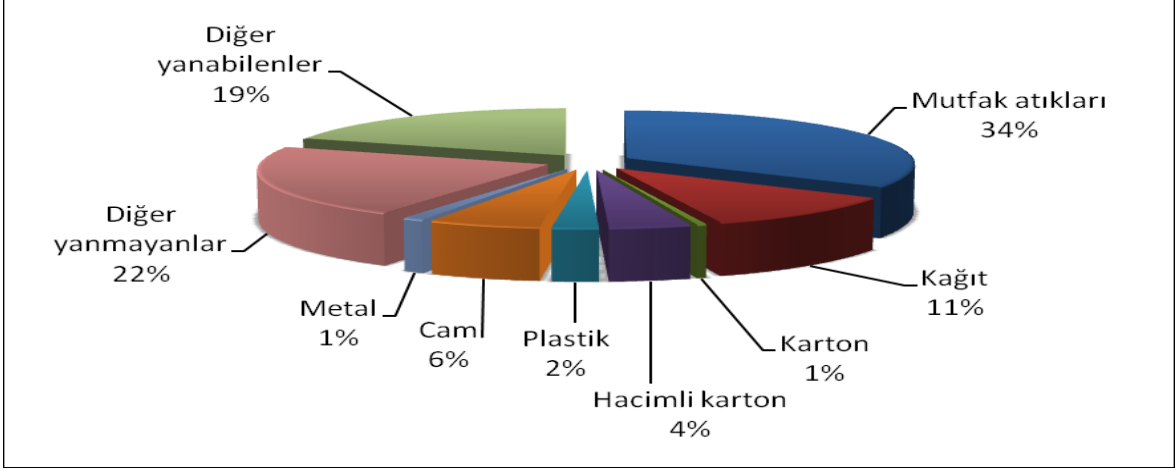
Bu noktalardan 6 nokta Tekirdağ, 4 nokta Kırklareli, 3 nokta Edirne illerinde yer almaktadır. Bakanlığımızca Ergene Nehri'nin, Genel Şartlar, (A) Oksijenlendirme Parametreleri ve (B) Nutrient (Besin Elementleri) Parametrelerinde IV. sınıf, (C) İz Elementler (Metaller)'de ve (D) Bakteriyolojik Parametrelerde ise III. Sınıf su kalitesinde olduğu tespit edilmiştir. Marmara Derin Deniz Deşarjının gerçekleştirilmesine müteakip, dere ve nehirlere atıksu deşarjı önlenerek derelerdeki debi oranının azalması ve ileriki yıllarda su kalitesinde iyileşmeler görülebilecektir.

Kaynaklar

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,2019
- Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü,2019
- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019
- DSİ, 2018,2019
- Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı 2014-2016 yılı Marmara Denizi Özet Raporu
- TESKİ, 2018,2019
- Atıksu Bilgi Sistemi, 2018
- ÇOSB, Çorlu Deri İht. Ve Karma OSB, 2019

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

Şekil C.32- Tekirdağ ilinde katı atık kompozisyonu
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Tekirdağ İlinde bulunan bazı İlçelere göre evsel katı atık miktarları “Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı” çevre kirlilik grubu verilerinden yararlanılarak Şekil C.32 de gösterilmiştir.

Çizelge C.32- Tekirdağ ilinde 2018 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetleri ni Kim Yürütüyor ?	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi			
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama
Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Büyükşehir	-	1.029.927	1.275,56	1414,6	-	-	5	Çevre Yönetim Birimi	x	-	-	-
İl Geneli													

*Belediye(B), Özel Sektör(OS), Belediye Şirketi(BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Tekirdağ İlinde evsel nitelikli katı atıklar Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığına ait Demirli Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde depolanmaktadır. Fakat ambalaj atıkları ayrı toplama çalışmaları İl genelinde her ilçede ambalaj atıkları yönetim planı çerçevesinde devam etmektedir. Tıbbi atıklar, Süleymanpaşa İlçesinde kurulan sterilizasyon tesisi aracılığıyla diğer atıklardan ayrı olarak toplanmaktadır.

Atıkların Bertaraf Yöntemleri

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibariyle uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımaya karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

İlimizde oluşan ambalaj atıklarının evsel atıklardan ayrı toplanmasına yönelik çalışmalar hızlı bir şekilde sürdürülmekte olup; il genelinde tüm ilçelerde ambalaj atıkları yönetim planları çerçevesinde toplama yapılmaktadır.

Katı Atıkların Depolanması

İlimiz 30 Mart 2014 yerel seçimlerinden sonra Büyükşehir Belediyesi statüsü kazandığından, katı atıklar (evsel nitelikli) ilçe belediyeleri tarafından toplanarak Büyükşehir Belediyesi'ne ait Demirli Düzenli Depolama Tesisine getirilmekte olup, İlimiz, Çorlu, M. Ereğlisi, Şarköy, Malkara, Saray İlçelerinde 5 adet aktarma istasyonu kurulmuş olup, İlimiz genelinden kaynaklanan katı atıklar Demirli Düzenli Depolama Tesisine getirilmektedir.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları için Büyükşehir Belediye Başkanlığınca izinler verilmektedir. İlimizde 10 adet özel firmaya 11 adet Büyükşehir Belediyesine ait olmak üzere toplamda 21 adet hafriyat döküm sahası bulunmaktadır.

İlimizde oluşan hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıklarının büyük kısmı özellikle Belediyelerin çöp depolama alanlarında örtü malzemesi ve rehabilitasyon amaçlı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca hafriyat ve bitkisel toprak çevre düzenlenmesinde ve şahıslara ait arazilerin ıslahında kullanılmaktadır. Böylece şahıslara ait kullanılmaz durumda olan araziler tekrardan tarıma kazandırılmaktadır.

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığında uygulanmasına başlanılan Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla İlimizdeki tüm kurum amirlerine ve kurumların projeden sorumlu odak personellerine, İlçe Kaymakamlıklarına, Belediye başkanlıklarına, askerlere, öğrencilere yönelik bilgilendirme toplantıları yapılmış ve proje 2018 ŞUBAT ayı itibarı ile İlimizde başlatılmıştır.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla Sayın Valimiz Mehmet CEYLAN başkanlığında 31.01.2018 tarihinde tüm kurum amirlerine bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla Belediye Başkanlığı odak personeline 08.02.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla tüm kamu kurum ve kuruluşlarının odak personeline 13.02.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında İlimizde bulunan 8.Mekanize Piyade Tugay Komutanlığındaki askerlere 15.03.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında Müdürlüğümüz personeline 21.03.2018 ve 29.03.2019 tarihlerinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla İlimiz, Süleymanpaşa İlçesi kamu kurum odak personeline 06.06.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesine destek olunması ve uygulamaların kısa sürede tamamlanması amacıyla İlimizde bulunan tüm Organize Sanayi Bölgelerine ve tüm belediyelere yazılar yazılarak; Sıfır atık kültürünün yaygınlaştırılması ve projenin daha geniş kitlelere hitap etmesi adına

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri ve Belediyelerce yürütülecek çalışmalarda gerekli hassasiyetin gösterilmesi konusunda destek istenmiştir.

Sıfır Atık Projesinin liman ve marinalarda sistemli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla İlimizde bulunan 6 adet liman tesisinin odak personeli belirlenmiş ve Bakanlığımızda 20.09.2018 tarihinde odak personele bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır atık kültürünün yaygınlaştırılması, projenin daha geniş kitlelere hitap etmesi ve karşılaşılabilecek sorunlara hızlı bir şekilde müdahale edilebilmesi adına İlimiz merkez ilçe belediyesi olan Süleymanpaşa Belediyesi ve Belediye adına çalışan lisanslı firmalar başta olmak üzere Namık Kemal Üniversitesi Rektörlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sağlık İl Müdürlüğü odak personelinin katılımı ile Müdürlüğümüz toplantı salonunda 19.09.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Müdürlüğümüz tarafından, sıfır atık projesinin aksamadan yürütülmesi ve gelişmesine katkıda bulunulması adına tüm ilçelerimizde; 31.10.2018-12.12.2018 tarihleri arasında ilçe kaymakamlarımızın başkanlığında ve ilçe idare amirleri ile ilgili belediye başkanlığında projeden sorumlu üst düzey yetkilisinin de katılım sağlayacağı bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Ayrıca İlimiz, Çorlu İlçesinde bulunan okulların odak personeline 12.11.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Bakanlığımız tarafından çevre mevzuatı kapsamındaki işlemlerin online olarak yapılabilmesi için geliştirilen (EÇBS) Entegre Çevre Bilgi Sistemi içerisinde yer alacak Sıfır Atık Bilgi Sistemi konusunda kamu kurum ve kuruluşlarının odak personellerine sıfır atık bilgi sistemi ve projenin etkin yürüyebilmesi adına 30.11.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında etkin bir sıfır atık yönetim sisteminin kurulabilmesi için Atık Getirme Merkezi Tebliği kapsamında İlimizde bulunan 11 adet ilçe belediyesi tarafından Atık Getirme Merkezleri kurularak Müdürlüğümüzden onay almış ve faaliyetlerine devam etmektedir.

C.3.1. Eğitimler

Çizelge C.33 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Hedef Kitle	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Eğitim Verilen Kişi Sayısı
Kurum Temsilcileri	20	1306
Öğrenci	-	-

Şekil C.33- Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Çizelge C.34 – 2018 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Atık Getirme Merkezi (AGM)	Belediye/AVM/OSB/Üniversite/Site/havaalanı	İlçesi	Toplanan Atık Türü Sayısı	Toplanan Atık Grupları
1.Sınıf AGM	Süleymanpaşa Belediyesi	Süleymanpaşa	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Çorlu Belediyesi	Çorlu	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Çerkezköy Belediyesi	Çerkezköy	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Ergene Belediyesi	Ergene	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Hayrabolu Belediyesi	Hayrabolu	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Kapaklı Belediyesi	Kapaklı	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Malkara Belediyesi	Malkara	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Muratlı Belediyesi	Muratlı	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Saray Belediyesi	Saray	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Şarköy Belediyesi	Şarköy	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	M.Ereğlisi Belediyesi	M.Ereğlisi	3	İlk 13 Grup
2. Sınıf AGM	.... AVM	-	-	-
3. Sınıf AGM	....OSB, Üniversite, Site, havaalanı	-	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	.....Belediye	-	-	-

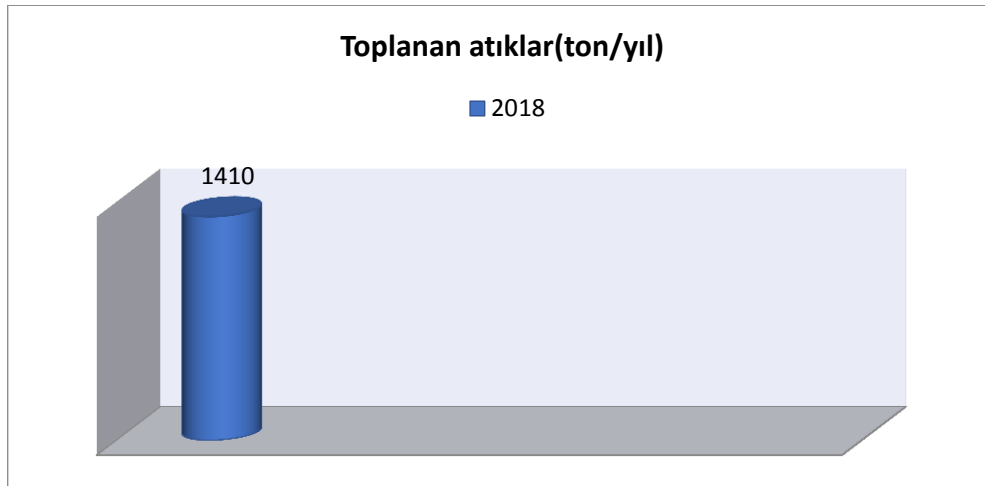
C.3.3. Atık Miktarları

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Çizelge C.35 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

	İlçe	Toplanan Atık Miktarı (Kg)
Kağıt, karton (15 01 01, 15 01 05, 20 01 01)		
Plastik (15 01 02, 15 01 05, 17 02 03, 20 01 39)		
Metal (15 01 04, 17 04 07, 20 01 40)		
Cam (15 01 07, 17 02 02, 20 01 02)		
Ahşap (15 01 03, 17 02 01, 20 01 38)		
Tekstil (15 01 09, 20 01 10, 20 01 11)		
Pil(16 06 01*)		
Akü (16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05, 20 01 33*, 20 01 34)		
Toner-Kartuş (08 03 17*, 20 01 27*)		
Aydınlatma (20 01 21*)		
Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36, 16 02 13*, 16 02 14*, 09 01 10, 09 01 11, 09 01 12)		
İlaçlar (20 01 31*, 18 01 08*, 18 02 07*, 20 01 32)		
Bitkisel atık yağ (20 01 25, 20 01 26*)		
Hacimli atıklar (20 03 07)		
Araç bakım/onarım(16 01 03, 16 01 07*)		
Tehlikeli atık (20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 17*, 20 01 19*, 20 01 27*, 20 01 29*, 20 01 37*)		
Organik atık		
Karışık (plastik, kağıt, cam, metal)	Tüm İlçeler	1.410.000
TOPLAM		1.410.000

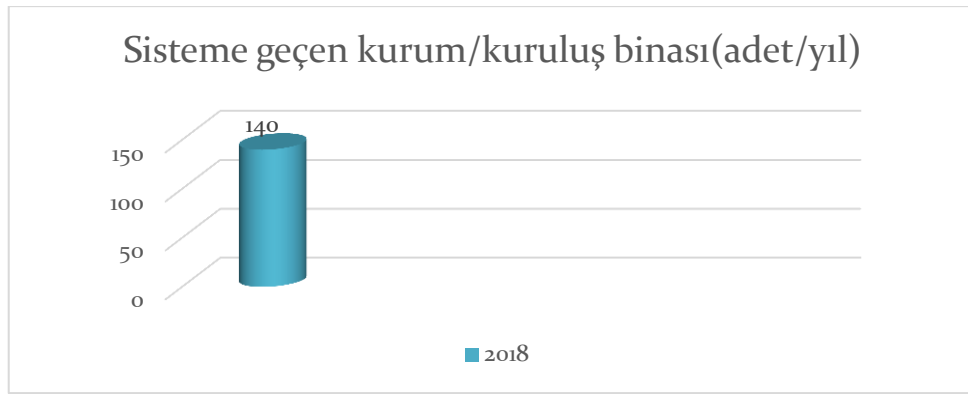

Şekil C.34- Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.4. Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı

Çizelge C.36 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Hedef Kitle	Toplam Kurum Sayı	Sisteme Geçen Kurum
Belediye	12	12
Eğitim Kurumu	559	559
Kurum/kuruluş	140	140
AVM	7	7
Sağlık Kuruluşları	279	279
Organize Sanayi Bölgesi	13	13
Diğer		

Şekil C.35- Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.5. Ekipman

Çizelge C.37 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Kurumlardaki Kumbara Sayısı	Kurumlardaki Konteyner Sayısı	Belediye Genelindeki Konteyner Sayısı
2481	140	2591

C.3.6. Kompost

Çizelge C.38 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

	Kompost Tesisi Sayısı	Toplam Kapasitesi	Yıllık Üretilen Kompost Miktarı (kg)
Belediye Geneli	-	-	-
Kurum/Kuruluşlar	-	-	-

C.4. Ambalaj Atıkları

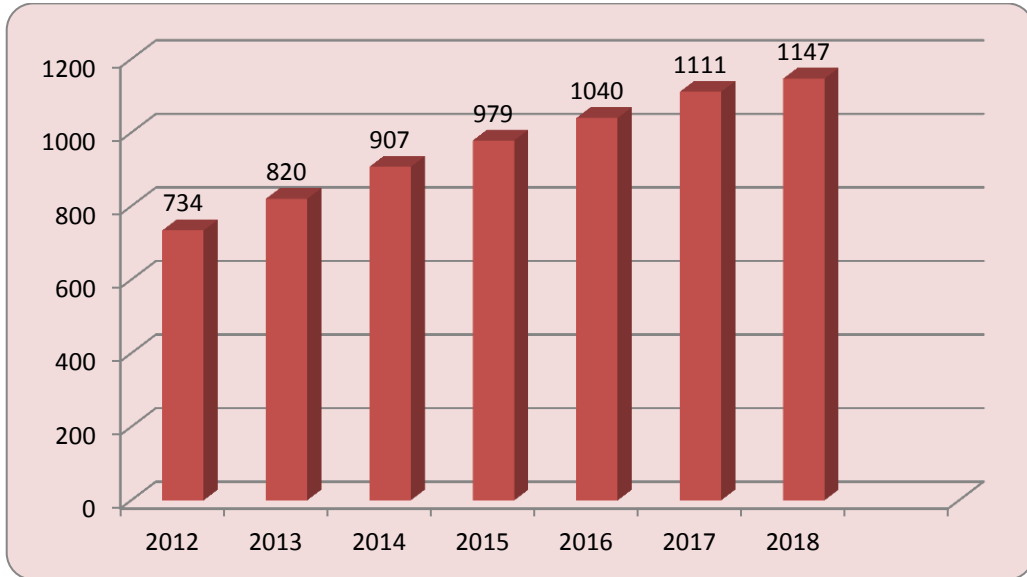
“Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında ilimizde 50 adet Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi, 65 adet Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi faaliyet göstermektedir.

Çizelge C.39- Tekirdağ ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2019)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Tedarik Edilen Ambalaj Miktarı (kg)	Toplanan Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)
Plastik	58.272.745	20.343.458	8.072.233	13.601.387	14.619.631
Metal	2.923.219	746.794	2.738.812	150.376	273.129
Kompozit	13.807.142	652.061	689.227	17.146	8.650
Kağıt Karton	266.056.294	52.324.987	8.893.852	48.770.709	1.213.583.634
Cam	36.415.995	2.195.153	140.143	21.347	0
Ahşap	41.682.816	23.789.607	5.285.469	23.984.538	26.690.912
Toplam	419.158.211	100.052.060	25.819.736	86.545.503	1.255.175.956

İlimizde 2018 yılı sonu itibarıyla 98 adet ambalaj üreticisi, 965 adet piyasaya süren ve 84 adet tedarikçi işletme sayısı bulunmaktadır.

İlimizde 11 adet Onaylı Ambalaj Atık Yönetim Planı bulunmaktadır.

Şekil C.36- Tekirdağ ilinde 2018 yılı kayıtlı ekonomik işletmeler
(Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2019)

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Çizelge C.40 - 2018 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı (Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2019)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	965
Ambalaj Üreticisi Sayısı	98
Tedarikçi Sayısı	84

“Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında ilimizde 50 adet Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi, 65 adet Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi faaliyet göstermektedir.

Çizelge C.41- 2018 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı (Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2019)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
50	4	3	43

Çizelge C.42 - 2018 yılında Tekirdağ ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı (Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2019)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi (GKT) Sayısı Toplam	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt-Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
64	47	26	23	26	32	24	22

İlimizdeki tüm Belediyelerin Ambalaj Atığı Yönetim Planları Ambalaj Bilgi Sistemi üzerinden onaylı bulunmaktadır.

Çizelge C.43 – 2018 yılında Tekirdağ ilinde Belediyelerin Ambalaj Atık Yönetim Planı durumu (Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2019)

Belediye Adı	Nüfusu	AAYP Durumu (Var-Yok)	AAYP Onay Tarihi	AAYP'ye Dahil Olan TAT Firmaları	AAYP'ye Dahil Olan Yetkilendirilmiş Kuruluşlar
Süleymanpaşa Belediyesi	182.522	VAR	30.01.2019	Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. Oluşum Geri Dönüşüm ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO PAGÇEV
Çorlu Belediyesi	235.624	VAR	13.04.2017	Kahraman Hurda Metal ve Nak. Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO AGED

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

				Özköse Ticaret HALİL KÖSE Yeniyurt Geri Dön. Ulus. Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti. Yurt Ticaret-DAVUT YENİYURT Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	
Çerkezköy Belediyesi	123.110	VAR	13.03.2017	Yuni Tekstil Geri Dön. Kim. Madde San. ve Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO
Ergene Belediyesi	57.608	VAR	14.02.2019	Kahraman Hurda Metal ve Nak. Tic. Ltd. Şti. Özköse Ticaret HALİL KÖSE Yeniyurt Geri Dön. Ulus. Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO AGED
Hayrabolu Belediyesi	33.487	VAR	07.01.2019	ZÜLFÜKAR BAHADIR -BAHADIR GERİ DÖNÜŞÜM Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO
Kapaklı Belediyesi	91.997	VAR	05.08.2016	Yuni Tekstil Geri Dön. Kim. Madde San. ve Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO
Malkara Belediyesi	53.014	VAR	27.05.2016	MALKARA BELEDİYESİ AMBALAJ ATIĞI TOPLAMA VE AYIRMA TESİSİ Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO
Muratlı Belediyesi	26.812	VAR	22.02.2019	Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. Oluşum Geri Dönüşüm ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti. Kaykısız Ticaret-Musa Kaykısız Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO PAGÇEV
Marmaraereğlisi Belediyesi	23.476	VAR	24.05.2017	Oluşum Geri Dönüşüm ve Tem. San. Tic. Ltd.	ÇEVKO PAGÇEV

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

				Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	
Saray Belediyesi	47.522	VAR	16.04.2019	Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. Oluşum Geri Dönüşüm ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO PAGÇEV
Şarköy Belediyesi	31.524	VAR	11.01.2019	SONER ACAR ACAR GERİ DÖNÜŞÜM VE NAKLIYAT ŞARKÖY ŞUBESİ Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO

Atık Getirme Merkezi tebliği kapsamında Büyükşehirlerde İlçe Belediye Başkanlıklarınca atık getirme merkezi kurularak onay alınması zorunludur. İlimizde 11 adet ilçe belediyesi bulunmakta olup; tüm ilçe belediye başkanlıklarınca 1. sınıf atık getirme merkezi kurulmuş ve Müdürlüğümüzden onay almıştır. İlçe Belediye Başkanlıklarından Süleymanpaşa Belediye Başkanlığı tarafından Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. firmasına atık getirme merkezi kurdurulmuş olup; söz konusu firma tarafında işletilmektedir. Diğer Belediye Başkanlıkları atık getirme merkezlerini kendileri kurup işletmektedirler.

Çizelge C.44 - 2018 yılında Tekirdağ ilinde Atık Getirme Merkezleri ile ilgili durum (Kaynak, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü; 2019)

Atık Getirme Merkezi (AGM)	Sahibi	Kurucu Türü (Belediye-AVM-OSB-Havalimanı-Satış Noktası vd.)	Adresi	İzin/Onay tarihi	Atık Grupları
1. Sınıf AGM	Süleymanpaşa Belediyesi	Belediye	Karadeniz Mah. Şehit Çağrı Kurt Cad. No:811 Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ	13.10.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Çorlu Belediyesi	Belediye	Zafer Mah. Midilli 2. Sok. No:2/A Çorlu/TEKİRDAĞ	08.05.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Çerkezköy Belediyesi	Belediye	Fevzipaşa Mah. Küçük Oto Sanayi Sitesi No:7 Çerkezköy/TEKİRDAĞ	21.07.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Ergene Belediyesi	Belediye	Sağlık Mah. Edirne 6. Cad. Meltem Sok. 809 Ada, 11 Parsel Ergene/TEKİRDAĞ	07.03.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Hayrabolu Belediyesi	Belediye	İlyas Mah. Kerpiçlik Mevkii 591 Ada 2 Parsel Hayrabolu/TEKİRDAĞ	02.06.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Kapaklı Belediyesi	Belediye	İnönü Mah. Küçük Sanayi 3. Sok. No:2 Kapaklı/TEKİRDAĞ	02.06.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf	Malkara Belediyesi	Belediye	Yeni Mah. Gerçem Mevkii Şehit Selim Vural Cad.	17.02.2017	Tüm Gruplar

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

AGM			No:124 Malkara/TEKİRDAĞ		
1. Sınıf AGM	Muratlı Belediyesi	Belediye	Muradiye Mah. Orhan Gazi Cad. No:11 Muratlı/TEKİRDAĞ	10.03.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Saray Belediyesi	Belediye	Pazarcık Mah. Sefaalan Yolu Üzeri Garaj Amirliği Binası No:152 Saray/TEKİRDAĞ	30.05.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Şarköy Belediyesi	Belediye	İstiklal Mah. Kozlar Çeşme Mevkii 189 Ada 34 Parsel Şarköy/TEKİRDAĞ	07.03.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Marmaraeğlisi Belediyesi	Belediye	Yeniçiftlik Mah. 9594 Parsel Marmaraeğlisi/TEKİRDAĞ	03.10.2017	İlk On Üç Grup

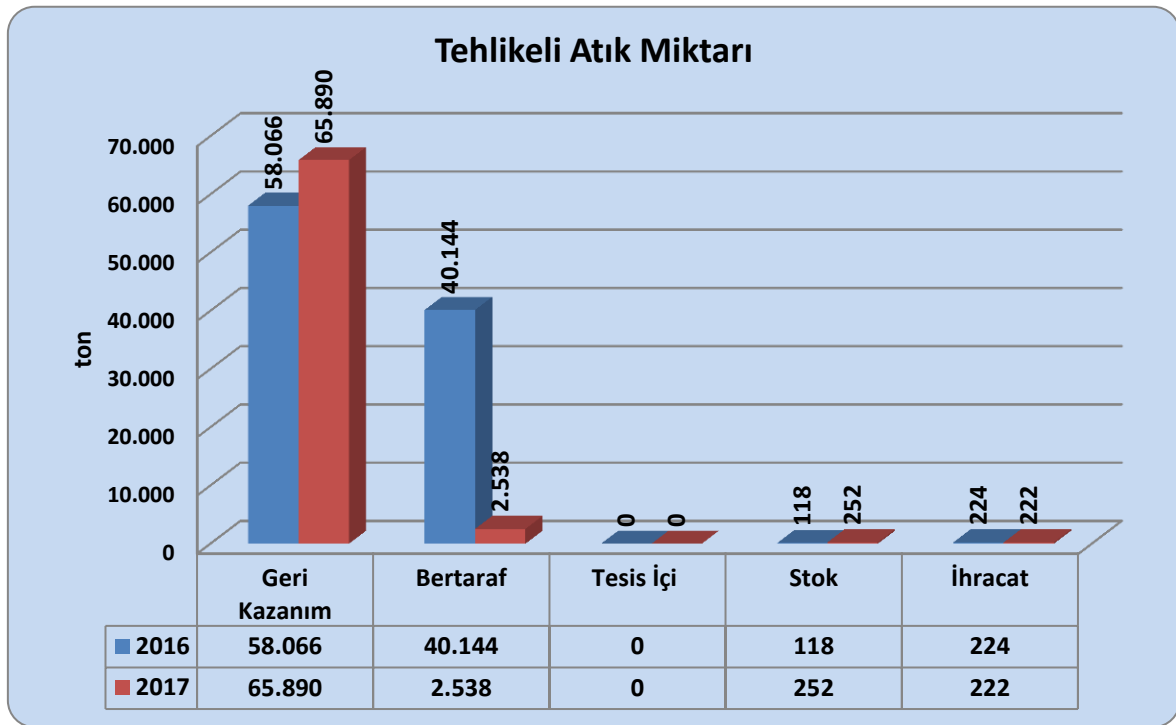
C.5. Tehlikeli Atıklar

İlimizde oluşan tehlikeli atıkların bertarafı lisans almış toplama ve geri kazanım yapan firmalar tarafından sağlanmaktadır.

"Atık Yönetim Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

İlimizde oluşan ve endüstriden kaynaklanan 2017 yılı tehlikeli atık miktarı 68.900,64 ton'dur.

İlimizde 16 adet tehlikeli atık geri kazanım tesisi bulunmaktadır.

Şekil C.37- Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi (Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Çizelge C.45 - 2017 Yılı Tekirdağ ilinde atık işleme ve miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ KODU (R/D)	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	1.969.192
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretim	834.116
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	0
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	22.153.244
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	48.760
R6	Asitlerin veya bazların yeniden üretimi	199.650
R7	Kirliliğin azaltılması için kullanılan parçaların(bileşenlerin) geri kazanımı	0
R8	Katalizör parçalarının (bileşenlerinin) geri kazanımı	0
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	1.956.824
R10	Ekolojik iyileştirme veya tarımcılık yararına sonuç verecek arazi ıslahı	0
R11	R1 ile R10 arasındaki işlemlerden elde edilecek atıkların kullanımı	0
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	33.586.233
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	5.141.549
D1	Toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (örn: düzenli depolama vs.)	353
D2	Arazi ıslahı (örn: sıvı veya çamur atıkların toprakta biyolojik bozulmaya uğraması vs.)	0
D3	Derine enjeksiyon (örn: pompalanabilir atıkların kuyulara, tuz kayalarına veya doğal olarak bulunan boşluklara enjeksiyonu ve benzeri)	0
D4	Yüzey doldurma (örn: Sıvı yada çamur atıkların kovuklara, havuzlara ve lagünlere doldurulması ve benzeri)	0
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	411.651
D6	Deniz/okyanus hariç bir su kütesine boşaltım	0
D7	Deniz yatakları dahil deniz/okyanuslara boşaltım	0
D8	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile	0

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

	bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen biyolojik işlemler	
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	902.800
D10	Yakma (karada)	1.158.215
D11	Yakma (deniz üstünde)	0
D12	Sürekli depolama (bir madende konteynırların yerleştirilmesi ve benzeri)	0
D13	D1 ile D12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutulmadan önce harmanlama veya karıştırma	0
D14	D1 ile D13 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutulmadan önce yeniden ambalajlama	0
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	64.882

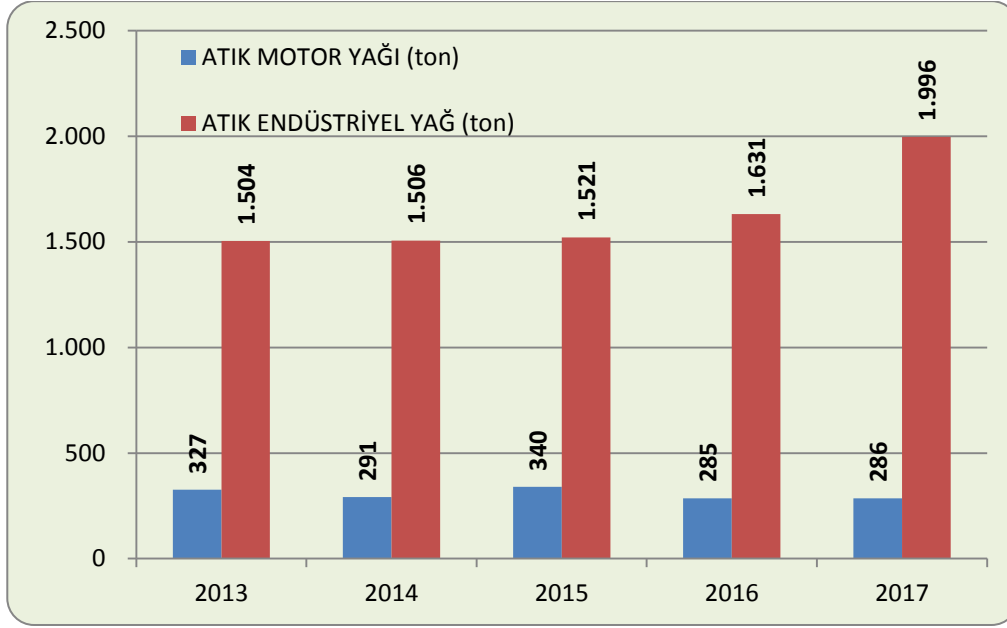
C.6. Atık Madeni Yağlar

İlimizde oluşan atık yağların “Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine” uygun bertarafının sağlanması için çalışmalar yapılmakta; atık yağ üreten resmi ve özel tüm kuruluşlar bu konuda bilinçlendirilmektedir. İl genelinde atık yağların tesis sahalarında gelişigüzel depolanmasına izin verilmemektedir. Ancak; atıkların kendi sahasında depolamak isteyen tesislere gerekli fiziki şartları sağlaması durumunda geçici atık depolama izni verilmektedir.

"Atık Yönetim Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

İlimizde oluşan 2017 yılı atık yağ miktarı 2.282,4 tondur.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Şekil C.38- Tekirdağ ilinde atık madeni yağ toplama miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

* Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilecektir.

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Çizelge C.46 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları

(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Geri kazanım* (ton)	Nihai bertaraf (ton)	İhracat (ton)	Stok (ton)	Atık Minimizasyonu (Tesis İçi) (ton)
2.028	5	222	27	0

*Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

İlimizde atık pil ve akümülatörler Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği gereğince lisanslı tesisler tarafından toplanmaktadır.

"Atık Yönetim Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak

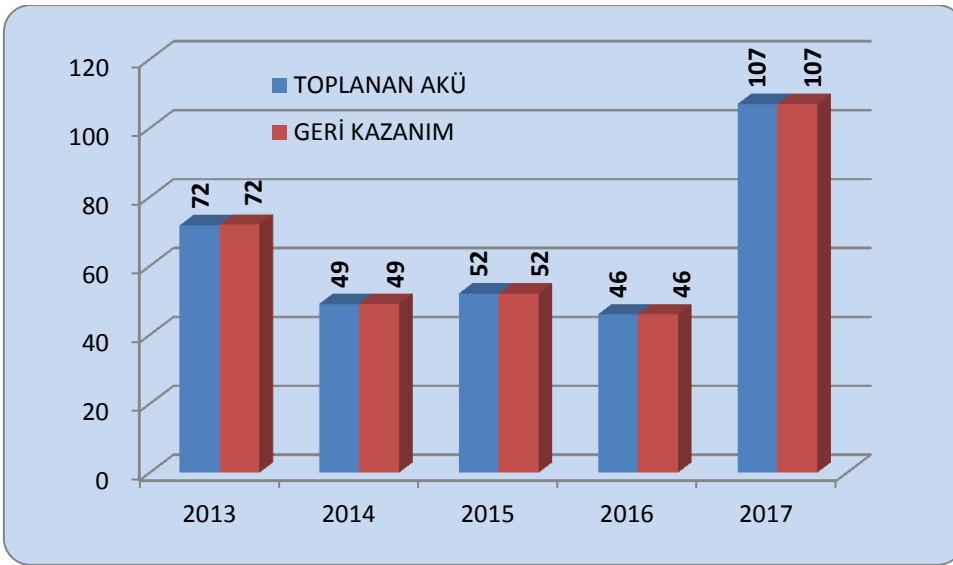
2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

Çizelge C.47 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER						
Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
2		107	-	-	-	-

16 06 01*: Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu

Şekil C.39- Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Çizelge C.48 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg)
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2019)

2013	2014	2015	2016	2017
71.758	48.636	52.015	45.914	106.601

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Çizelge C.49 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg)
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2019)

2013	2014	2015	2016	2017
101	181	82	403	225

Atık piller için kullanılan atık kodları: 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

İlimizde oluşan bitkisel atık yağlar Bakanlığımızdan lisans almış geri kazanım tesislerine verilerek bertaraf edilmektedir.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

"Atık Yönetimi Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında ilimizde 2 adet bitkisel atık yağ ara depolama tesisi, 2 adet bitkisel atık yağ geri kazanım tesisi bulunmaktadır.

Çizelge C.50 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2019)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis ¹		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton) ²		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
		Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
Sayısı	Kapasitesi (ton)				
2		143,216	0	2	

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilecektir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

İlimizde oluşan ömrünü tamamlamış lastikler "Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği" hükümleri doğrultusunda işlem görmektedir.

Çizelge C.51 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler

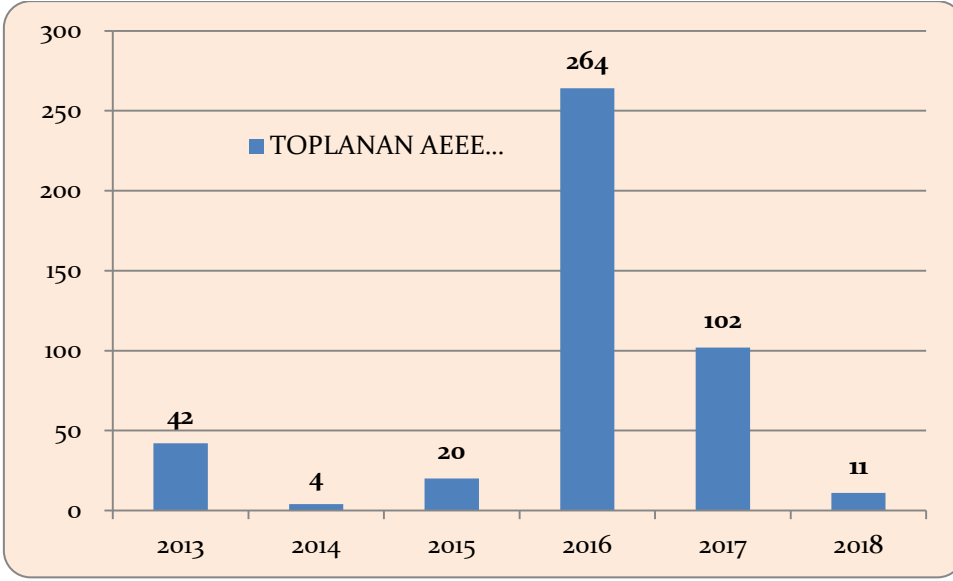
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2019)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
1					284,74			

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

İlimizde atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması düzenli yapılmamakla birlikte belediyelerin lisanslı tesislerle birlikte oluşturduğu toplama sistemi mevcuttur. Vatandaşların belediye müracaatının sonrasında belediye yetkilerince alınan söz konusu atıklar lisanslı tesislere teslim edilmektedir. İlimizde 1 adet Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme tesisi bulunmaktadır. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların toplanmasının yönetim planı kapsamında yapılması için çalışmalar devam etmektedir.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Şekil C.40- Tekirdağ ilinde 2018 yılı atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2018)

Çizelge C.52- Tekirdağ ilinde 2018 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri		AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri		Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)	Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	-	-	1	28.992	382,5

C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında **İlimizde** 2 (iki) adet uygunluk almış ÖTA teslim yeri bulunmaktadır.

Çizelge C.53 - Tekirdağ ilinde 2018 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı
(Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Oluşturulan ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
2	-	-	-

C.12. Tehlikesiz Atıklar

İlimizde toplamda 138 adet tehlikesiz atık toplama-ayırma belgesi almış tesis bulunmakta olup, 13 adet Geçici Faaliyet Belgesi ve 70 adet Çevre Lisanslı olmak üzere toplam 83 adet tehlikesiz atık geri kazanım tesisi mevcuttur.

"Atık Yönetimi Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

İlimizde 2017 yılında 868.600,8 ton tehlikesiz atık oluşmuş olup; 412.191 ton tehlikesiz atık geri kazanılmış, 429.258,8 ton tehlikesiz atık ise bertaraf edilmiştir.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Çizelge C.54- Tekirdağ ilinde 2017 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri üretim kapasiteleri, cüruf ve bertaraf yöntemi

(Atık Yönetimi Uygulaması, 2019)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadd e Miktarı (ton/yıl)	Atık Kodu	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Yöntemi
KAPTAN DEMİR ÇELİK END. VE TİC. A.Ş. (M.EREĞLİSİ ŞUBE)	-	100201	568,3	R_AHM
KAPTAN DEMİR ÇELİK END. VE TİC. A.Ş. (M.EREĞLİSİ ŞUBE)	-	100201	48.556	R_AHM

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santral mevcut değildir.

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

İlde sanayi kuruluşları ve belediyenin sanayi/evsel/ kentsel atıksu arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları lisanslı tesisler tarafından bertaraf edilmektedir.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ve endüstriden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi ile ilgili bilgiler bölüm B.6.2’de daha ayrıntılı olarak verilmiştir.

C.13. Tıbbi Atıklar

İlimizde tıbbi atıklar, Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi adresinde faaliyet gösteren Çevre Lisanslı sterilizasyon tesisi tarafından toplanarak sterilizasyon işlemine tabi tutulmaktadır. Sterilizasyon işleminden sonra atıklar konteynırlara konularak yine Süleymanpaşa İlçesinde bulunan düzenli depolama sahasına götürülerek bertarafı sağlanmaktadır.

İlimizdeki bütün sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıkların söz konusu tesis aracılığıyla toplanması sağlanmaktadır. Bu konuda müdürlüğümüz denetimleri yapılmakta tıbbi atıkların uygunsuz şekilde bertarafı ve toplanması önlenmektedir.

Sağlık kuruluşları ve tıbbi atık üreten diğer yerler söz konusu atıkları geçici süreyle tesislerinde uygun yerdeki geçici depolama alanlarında veya konteynırlarda depolamaktadırlar.

Çizelge C.55 – 2018 yılında Tekirdağ ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı (Atık Yönetimi Uygulaması, 2019)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Süleymanpaşa Belediyesi	X		X		354,6		X		X	
Çerkezköy Belediyesi	X		X		194,71		X		X	
Çorlu Belediyesi	X		X		269,42		X		X	
Hayrabolu Belediyesi	X		X		5		X		X	
Malkara Belediyesi	X		X		12,3		X		X	
Marmaraeğlisi Belediyesi	X		X		4,77		X		X	
Muratlı Belediyesi	X		X		6,23		X		X	
Saray Belediyesi	X		X		7,02		X		X	
Şarköy Belediyesi	X		X		16,35		X		X	

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Ergene Belediyesi	X		X		11,45		X		X	
Kapaklı Belediyesi	X		X		31,73		X		X	

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı “adet” olarak belirtilecektir.

**Çizelge C.56- Tekirdağ ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	402	506,9	682,5	805,5	932,53	913,64

C.14. Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan atıklar (bitkisel toprak, hafriyat toprağı, pasa v.b. atıklar) maden sahalarının doldurularak tekrardan tarım amaçlı kullanımı için kullanılmaktadır. Doğaya yeniden kazandırma planı çerçevesinde söz konusu atıklar madencilik faaliyetleri boyunca uygun alanlarda depolanmaktadır. Söz konusu atıkların çevreye zarar vermeden depolanması ve maden sahaların tarım amaçlı kullanımına uygun hale getirilmesi amacıyla kullanımı Müdürlüğümüz denetimlerinde incelenmektedir.

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibariyle uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımaya karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Çizelge C.57 – 2018 yılı itibariyle Tekirdağ ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	1
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	119
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	16
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	75
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	1

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019
- Atık Yönetim Uygulaması, 2019

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

Meydana gelen felaketler ve ülkemizde de yaşanan benzer kazalar sonucunda, ülkemizde de "Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso II Direktifi"ni Türkiye mevzuatına uyumlaştıran "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" 30 Aralık 2013 tarihli ve 28867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gereken önlemler ile ilgili usul ve esasları belirlemeyi amaçlamaktadır. "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" hükümleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile müştereken yürütülmektedir. Bildirim maddesi, Yönetmeliğin yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş olup, diğer hükümleri 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girecektir. Tehlikeli madde içeren kuruluşlar, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Bilgi Sistemi altında kurulmuş olan Seveso (BEKRA) Bildirim Sistemi'ne bildirim yapmakla yükümlüdür. Bu bildirimler neticesinde kapsamdaki kuruluşlar ve bunların, alt seviyeli ve üst seviyeli olmak üzere kategorileri belirlenmektedir.

Çizelge Ç.58 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(Kaynak, BEKRA Bildirim Sistemi; 2019)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	16
Üst Seviye	16
TOPLAM	32

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

BEKRA Bildirim Sistemine 779 adet tesis bildirim yapmış olup; bunlardan 16 adedi üst seviye 16 adedi alt seviye kuruluş olduğu görülmüştür. 747 adet tesis ise kapsam dışı kalmıştır.

Kaynaklar

- BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

Tekirdağ İli'nin Karasal Biyolojik Çeşitlilik ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme çalışmaları ihale ile verilen Sevgi ALTUN-Lesmanat Danışmanlık tarafından gerçekleştirilmesi sonucu; 730 arazi 361 literatürden olmak üzere 1091 bitki, 20 memeli, 218 kuş, 22 iç su balık, 16 sürüngen, 9 amfibi, 1032 omurgasız ve 263 tohumuz bitki türü olmak üzere toplam 2671 tür tespit edilmiştir. Ayrıca biyolojik çeşitliliğin diğer basamakları olan ekosistem çeşitliliği ile ilgili 7 temel makro ekosistem ve 33 farklı EUNIS habitat tipi kaydedilmiştir.

D.1. Flora

Tespit edilen endemik flora türleri;

Türü	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Endemik	CR Kategorisinde (IUCN)
Bitki	Su Papatyası	Tripleurospermum hyrgophyllum	X	
	Ağca Kavağı	Taraxacum turcicum	X	
	Zarif Kangal	Cirsium baytopae	X	
	Kulindor	Centaurea hermanni	X	
	Kum Belumotu	Asperula littoralis	X	
	Ümraniye Çiğdemi	Crocus pestalozzae	X	
	Kumul Nakili	Silene sangaria	X	
	Kilyos düğmesi	Centaurea kilaea	X	
	Ebülmülük	Achillea multifida	X	
	Kedi Kişnişi	Ferulago macrosciadia	X	
	Kıl Kuyruk	Ferulago humilis	X	

Resim D.1 Kumul Nakili-*Silene sangaria*

Resim D.2 Kilyos Dügmesi -*Centaurea kilaea*

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

D.2. Fauna

Tespit edilen endemik fauna türleri;

Türü	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Endemik	CR Kategorisinde (IUCN)
Kuş	Anadolu sıvacıısı	Sitta krueperi	X	
Balık	Yılan Balığı	Aguilla anguilla		X

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

İldeki toplam 109.812,5 Ha. Orman alanının 93.045,00 Ha'ı verimli, 16.767,5 Ha.'ı verimsiz ormanlardır. Verimli orman alanları, toplam orman alanının % 85 'ini oluşturmaktadır.

İlin kuzey bölümünde yer alan ormanlar daha çok yapraklı ağaçlardan oluşmakta olup, Meşe, Kayın asli türleri hakimdir. İlin güney bölümünde ise meşe, gürgen, ıhlamur, akçaağaç vb. yapraklı ağaçlar ile kızılçam, karaçam, fıstıkçamı ağaçlarından oluşan ibrelili türler bulunmaktadır. 2014 yılında amenajman planlarının yenilenmesi neticesinde İlin orman alanı % 5 artış göstermiştir. Ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmalarının sonucu olarak ta verimli orman alanları % 35 artmıştır. 2018 yılında 2500 dekar bozuk orman alanında ağaçlandırma saha hazırlığı yapılmıştır.

İLİ	İLÇESİ	ORMAN ALANI (Ha.)	ORMAN DIŞI ALANI (Ha.)	İLİN ORMAN %'Sİ
TEKİRDAĞ	Malkara	22.560	93.914	19
	Hayrabolu	4.020,9	100.748,7	4
	Şarköy	26.261,7	22.110,8	54
	Süleymanpaşa	18.749,4	88.133,1	21
	Muratlı	1.009	41.691	2,5
	Çerkezköy	2.832,5	8.629	25
	Kapaklı	5.123	13.077	28
	Çorlu	2.426	42.984,6	5
	Ergene	0	41.800	0
	Marmara Ereğlisi	0	17.500	0
	Saray	26.830	47.263	36

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

İL TOPLAMI

109.812,5

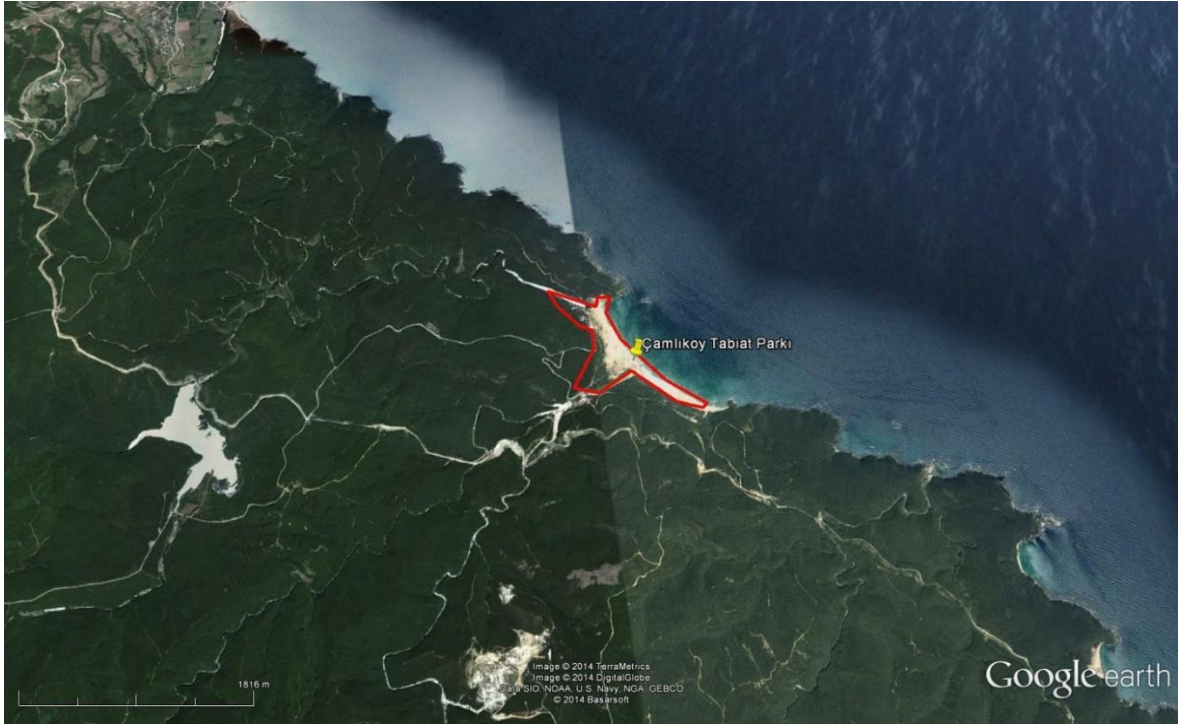
517.851,2

17

İlimiz Saray İlçesi, Kastro Mevkii'nde Çamlıkoy Tabiat Parkı ve İlimiz Şarköy (Uçmaktdere Mahallesi) ile Süleymanpaşa (Yeniköy Mahallesi) hudutlarında Kartaltepe Tabiat Parkı olmak üzere toplam iki adet Tabiat Parkımız bulunmaktadır.

Saray İlçesinde yer alan 45,1 Ha saha 11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilmiştir. Sahanın gelişme planı tamamlanıp onaylanmıştır.

Çamlıkoy Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florası, Bölgede ağaç ve çalılarından; Karaçam, Macar Meşesi, Saçlı Meşe, Doğu Gürgeni, Kara Gürgen, Dışbudak, Kayın, Akçaağaç, İhlamur, Kızılağaç, Menengiç, Ardıç, Kocayemiş, Funda, Alıç, Yabani Muşmula, Ahlat, Kuşburnu, Böğürtlen, otsu türlerden; Orman Sarmaşığı, Papatya, Hindiba, Uyuz Otu, Sütleğen, Ayrık Otu, Çiğdem, Sinir Otu, Sığır Kuyruğu, Yapışkan Otu, Çuha Çiçeği, Menekşe vs. bulunmaktadır. Alanda bulunan kumul, zengin bitki çeşitliliğine sahiptir. Kasatura kumulları olarak bilinen bu kumullarda; Asperulla littoralis,, Centaurea kilea, İstatis arenaria, Linum tauricum ssp., Bosphori, Silena sangaria gibi endemik kumul bitkileri bulunmaktadır. (Kaynak: Türkiye'nin Kuzey Kumullarının Korunmasına Dair Rapor)

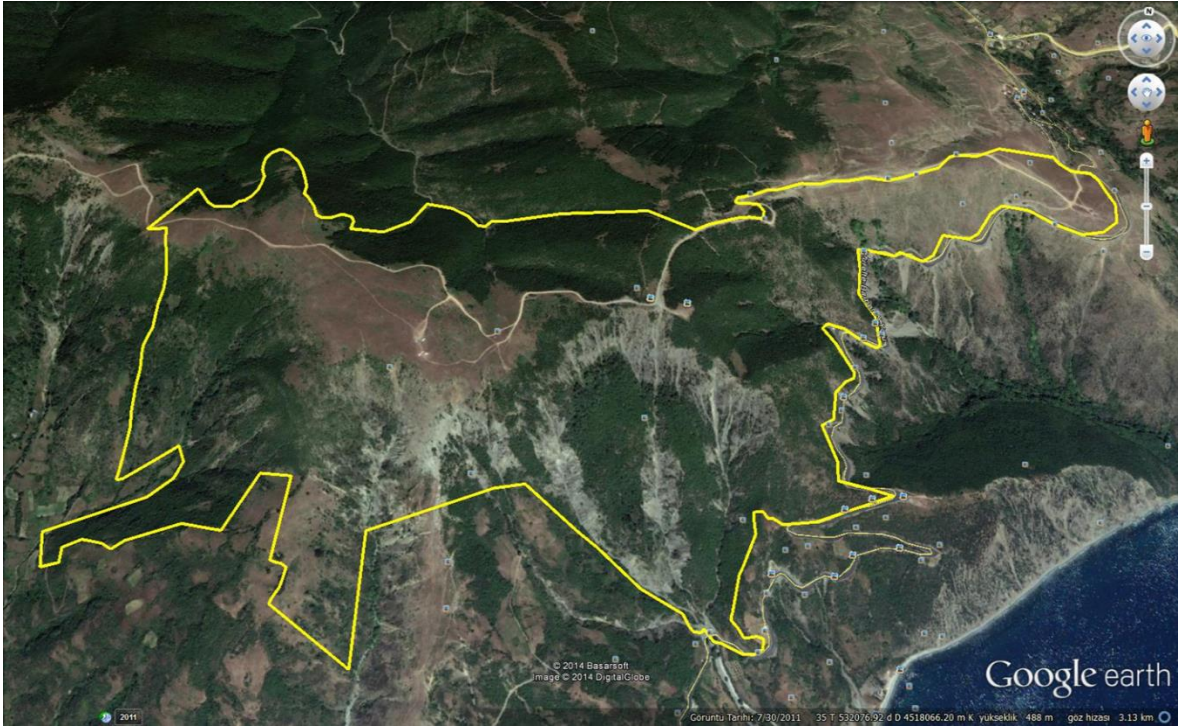

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Süleymanpaşa ve Şarköy ilçe sınırlarında yer alan 253,70 Ha saha, 06.02.2014 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. Gelişme Planı mevcuttur.

Kartaltepe Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florasında, orman vejetasyonu bulunmaktadır. Bu vejetasyonda kayın, meşe, gürgen, dişbudak, akçaihlamur, kocayemiş, süpürge çalısı, eğrelti, orman sarmaşığı, katır tırnağı, böğürtlen, ardıç, yemişgen, çayır otları bulunmaktadır.

D.4. Çayır ve Mera

İldeki çayır ve mera alanı 325.782 da.'dır. Toplam arazi varlığı içindeki payı %5,16'dır. IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otlağa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetişebilir.

VI.sınıf araziler, işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Tekirdağ Süleymanpaşa İlçesi, Şarköy İlçesi sınırlarında (Uçmakdere, Yeniköy) yer alan Kartaltepe Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florasında, orman vejetasyonu bulunmaktadır. Bu vejetasyonda kayın, meşe, gürgen, dişbudak, akçaihlamur, kocayemiş, süpürge çalısı, eğrelti, orman sarmaşığı, katır tırnağı, böğürtlen, ardıç, yemişgen, çayır otları bulunmaktadır.

D.5. Sulak Alanlar

İlimizde “Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği” kapsamında, tescilli sulak alan bulunmamaktadır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

17.08.2011 tarihli ve 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının görevlerine ilave olarak doğal sit alanları ve tabiat varlıklarını yönetmek amacı ile; doğal değerlerin sürdürülebilirlik anlayışıyla yönetilmesi, sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşanması amacıyla Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan değerler olup, anıt ağaç ve mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır. Doğal Sit Alanları da korunlar alanlar statüsünde

644 Sayılı ve 29/6/2011 tarihli “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” de Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü’nün görevleri şu şekilde açıklanmıştır:

a) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.

b) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.

c) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların kullanma ve yapılaşmaya yönelik ilke kararlarını belirlemek ve her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak, değiştirmek, onaylamak, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.(1)

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

ç) Tabiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıştığı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak.

d) Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleşmesini izlemek ve denetlemek.

Ayrıca; 11/10/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK'nın 14 üncü maddesi ile bu bentte yer alan "değiştirmek," ibaresinden sonra gelmek üzere "onaylamak," ibaresi eklenmiştir.

e) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldirmek, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarrufta bulunmak, işletmek, işlettirmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak.

Orman ve orman rejimine tabi olmayan yerlerde Orman ve Su İşleri Bakanlığınca tespit edilen veya ettirilen tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri diğer koruma alanları ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının tescil ve ilanı Bakanın onayı ile yapılır. Ancak Bakanlıkça yapı yasağı önerilen tabiat varlıkları ve doğal sit alanları dahil orman rejimine tabi olmayan bütün koruma alanları Bakanlar Kurulu kararı ile tescil ve ilan edilir. Uygulama imar planı kararı ile yapı yasağı getirilen özel mülkiyete konu alanlara ilişkin arazi ve arsa düzenlemesi, trampa veya kamulaştırma işlemleri, bu alanların yönetimi ve işletmesini üstlenen kuruluşlarca veya Bakanlıkça gerçekleştirilir.

TEKİRDAĞ İLİNDE BULUNAN KORUNAN ALANLAR

1. Doğal Sit Alanları

Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında ve veya su altında bulunan korunması gerekli alan olarak ilimizde tescilli 8 tane doğal sit alanı vardır.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Çizelge D.59- Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

SIRA NO	İLÇESİ	(MEVKİİ)	NEV'İ	TESCİL	
				TARİH	NO
1	S. PAŞA	İSMAİL YAZICI MAHALLESİ 131 ADA 137 NOLU PARSEL	1. DERECE DOĞAL SİT	10.05.1996	3110
2	S. PAŞA	KUMBAĞ DUT LİMANI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344
3	S. PAŞA	KUMBAĞ SÜTLÜCE MANASTIRI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344
4	ÇERKEZKÖY / ERGENE	VELİKÖY DEĞİRMEN DERE ANTİK SU KAYNAKLARI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	12.07.1996	3261
5	ŞARKÖY	UÇMAK DERE ŞARAP FABRİKASI YANI ÇINARLIK ALAN	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	30.06.1993	1429
6	ŞARKÖY	KIZILCATERZİ-KOCAALİ-ŞENKÖY	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	09.07.1998	4777
7	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNGÖRMEZ MAĞARALARI	1. DERECE DOĞALARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994
8	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNEŞKAYA MAĞARALARI	II. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994

2. Anıt Ağaçlar

Yaş, çap ve boy itibariyle kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan, yöre folkloründe, kültür ve tarihinde özel yeri bulunan, doğal ve uzun ömre sahip olan ağaç olması itibariyle koruma altına alınmaktadır. İlimizde tescilli 31 adet anıt ağaç bulunmaktadır.

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Çizelge D.60- Tekirdağ İli Tescilli Anıt Ağaçlar (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

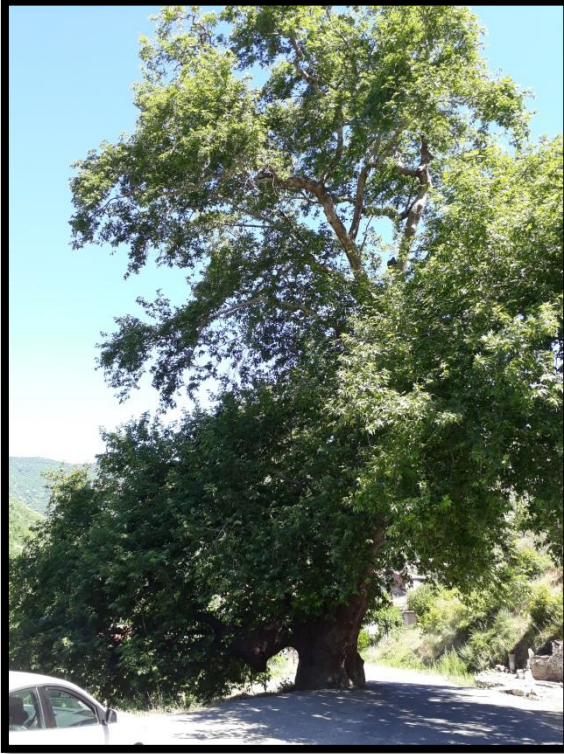
NO	İLÇESİ	ADRES/MEVKİİ	ANIT AĞAÇ TÜRÜ	ANIT AĞAÇ TESCİL TARİH NO	YAŞI
1	Süleymanpaşa	Gündoğdu Mahallesi Yahya Kemal Anaokulu Bahçesi 151 Ada 5 Nolu Parsel İçinde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	15.01.1992/1044	499
2	Süleymanpaşa	Ortacami Mahallesi Namık Kemal Caddesi 98 Ada	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	06.05.1992/1110	184
3	Süleymanpaşa	Kumbağ Mah. Sütluçe Manastırı Mevkii	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	24.02.1993/1344	719
4	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Girişi Muhtarın Kahvesi Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	234
5	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Güney Girişi Dere yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	244
6	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köprü Üstü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	129
7	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kasap Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	149
8	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köy Meydanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	229
9	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Çoşkun Market Üst Kahve Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	184
10	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kurtkan Kahve Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	214
11	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi 4no'lu Kahve Yanı Köşe	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	159
12	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Bayram Kasap Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	194
13	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Bakkal Önü Camii Karşısı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	325
14	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Cami Önü Çeşme Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	149
15	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Cami Arkası Kuzey Dere Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	274
16	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kasap Bayram Sokağı 1.ağaç	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	179
17	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Su Kuyusu Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	144
18	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köy İçi Çeşme Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	219
19	Süleymanpaşa	Barbaros 2538 Nolu Parsel İçinde Kocaçeşme Önünde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	02.03.2001/6721	169
20	Süleymanpaşa	Yavuz Mahallesi 390 Ada 103 Nolu Parsel Önünde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	12.05.2006/867	209
21	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 365 Ada 3 Nolu Parsel İçinde (Harf Devrim Heykeli Yanı)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	94
22	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 365 Ada 3 Nolu Parsel İçinde (Harf Devrim Heykeli Yanı)	Çitlembik (Celtis australis)	09.06.2006/917	69
23	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 366 Ada 2 Nolu Parselde (Rüstem Paşa Cami Avlusu)	Çitlembik (Celtis australis)	09.06.2006/917	229

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

24	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 279 Ada 16 Nolu Parsel İçinde (Eski Cami Avlusunda)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	434
25	Süleymanpaşa	Ortacami Mahallesi 99 Ada 1 Nolu Parsel İçinde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	159
26	Şarköy	Mürefte (Hamam Önünde)	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	19.09.1991/114	280
27	Şarköy	Mürefte (Sağlık Ocağı Yanı)	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	19.09.1991/114	240
28	Şarköy	Uçmaktedere girişi	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	30.06.1993/1429	520
29	Şarköy	Güzelköy Köy Kahvesi Önünde	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	20.10.1993/1579	230
30	Şarköy	Güzelköy Köy Camii Önünde	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	30.06.1993/1429	215
31	Şarköy	Uçmaktedere Şarap Fabrikasının Yanı	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	09.06.2006/917	180

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Resim D.3 Tescilli Anıt Ağaçlar Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) / Süleymanpaşa İlçesi, (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

3. Mağaralar

İçinde mağara ekosistemini oluşturan ve belirgin özellikleri ile kendini belli eden şekil ve yapılar, birbiriyle yaşam bağı olan canlı toplulukları, herhangi bir müdahalede gelişim döngüsü bozulacak hassas bir yaşam alanı bulunan mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır.

Sıra No	Mağaranın Adı	Mağaranın Bulunduğu			Mağaranın Tescil Durumu	Koordinatlar (Projeksiyon-Datum)		Açıklama
		İlçe	Köy/ Mahalle	Mevkii		X:	Y:	
1	Güneşkaya 1 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4596419,11	576585,85	Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 24.10.1991 tarih ve 116 nolu Kararı ile II. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.
2	Güneşkaya 2 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4596438,57	576634,21	
3	Güneşkaya 3 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4596409,90	576676,79	
4	Güneşkaya 4 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4595559,48	575534,89	
5	Güngörmez Mağaraları	Saray	Güngörmez	Galata Deresi	1.Derece	4594071,76	580587,74	I. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.
6	Ceneviz Mağarası	Saray	Bahçeköy		YOK	4604300	586400	Tescil Edilmemiştir.
7	Horataşı Mağarası	Saray	Ayvacık		YOK	4594575	576600	
8	Koca II Mağarası	Saray	Kavacık		YOK	4593700	575500	
9	Küçük Kalaslı Mağarası	Saray	Ayvacık		YOK	4594575	576350	
10	Saklısu Mağarası	Saray	Bahçeköy		YOK	4604350	586125	

Resim D.4- Güngörmez Mağaraları/ Saray/Tekirdağ

(II.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

İl genelinde doğal sit ve tabiat varlıklarının korunmasına, tescil, onay ve izin işlemlerine yönelik yapılan müracaatlar yerinde incelenerek korunan alanlarda kalması durumunda, Edirne Bölge Komisyonu'nda değerlendirilmek üzere intikali ve sekretarya işlemleri yürütülmektedir.

Korunan alanların dışında kaldığı tespit edilen başvurulara yazılı olarak görüş verilmekte olup; Kamu Kurum ve Kuruluşlar ile şahıs ve özel kuruluşlar tarafından yapılan müracaatlara 2017 yılı itibarı ile verilen görüş sayısı 66_adettir. Ayrıca 11 müracaata istinaden tespit ve keşifler yapılarak Ön İnceleme Raporları hazırlanarak, Edirne Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonuna sunulmuştur.

Ayrıca; İlimizde tescilli doğal sit alanları ile anıt ağaçlar izlenmekte ve üç ayda bir fotoğraf andırılarak Bakanlığa rapor edilmektedir

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

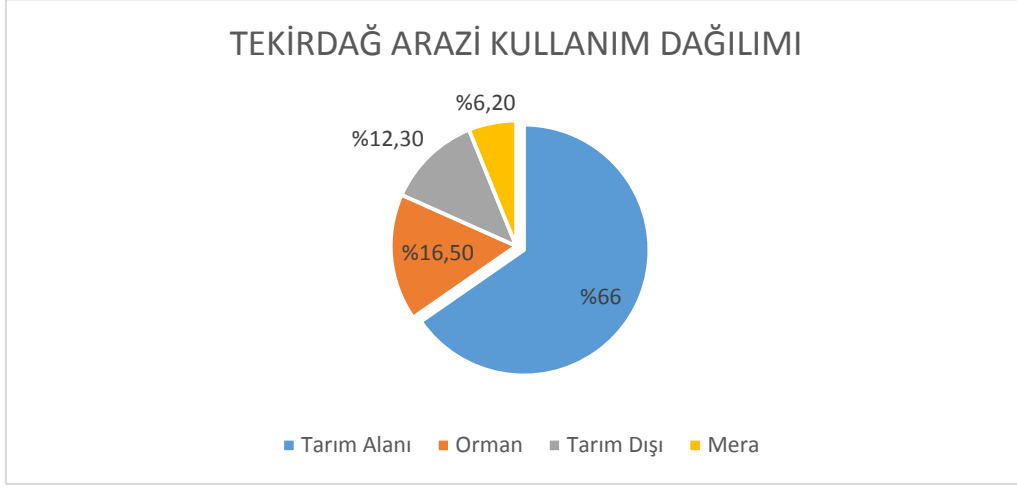
Doğa korumanın en temel taşlarından biri olarak önemli yaşam alanlarının ve doğal kaynakların korunduğu, sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin uygulandığı ve insan faaliyetlerinin kısıtlandığı veya tamamen yasaklandığı alanlar olarak tanımlanan korunan alanlar besin, içme suyu, balıkçılık ve ormancılık gibi insanların sosyal ve ekonomik refahı için gerekli doğal kaynakların korunmasını sağlarlar. Korunan alanlar olmaksızın dünyamızın sağlıklı bir geleceği olabileceğini düşünmek bile mümkün değildir.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019
- Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)
- <http://www.ogm.gov.tr/2019>
- Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü/2019
- Orman ve Su İşleri Tekirdağ Şube Müdürlüğü/2019

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

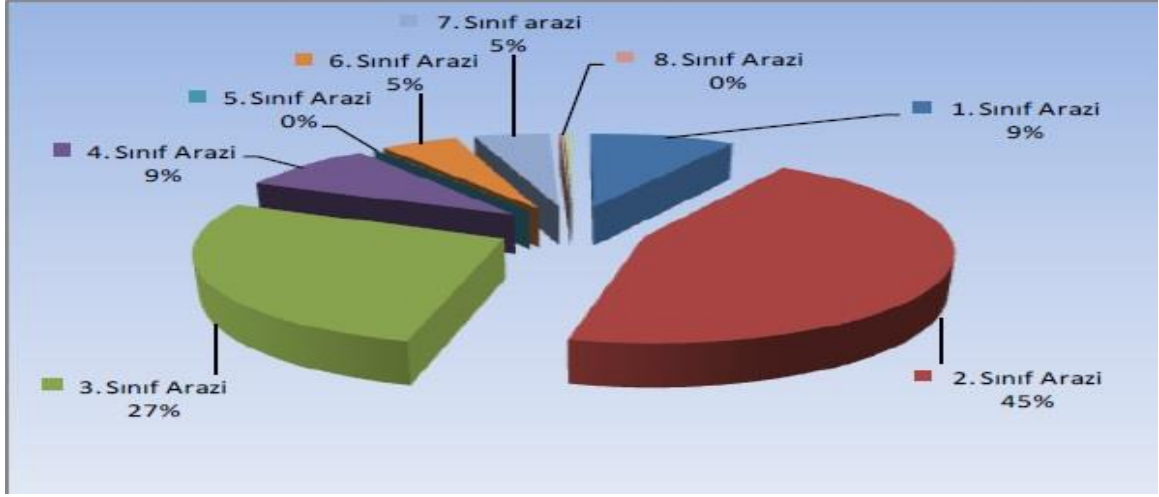
Şekil E.41- (Tekirdağ) ilinde 2018 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi dağılımı (Kaynak; Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

Arazi Kullanım Dağılımı	Kullanım Alanı (ha)	Yüzdeleri (%)
Tarım Alanı	416.540,0	66,0
Orman	104.253,5	16,5
Tarım Dışı	78.014,3	12,3
Mera	32.578,2	6,2
TOPLAM	631.300,0	100

Çizelge E.61 – Tekirdağ ilinin arazi kullanım durumu (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Corine veritabanı, 2017)

TEKİRDAĞ	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ							
	1990		2000		2006		2012	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	15.855,33	2,55	25.427,25	4,09	28.597,03	4,62	30.156,82	4,87
2) Tarımsal Alanlar	492.834,56	79,37	483.083,79	77,80	478.345,34	77,30	476.971,02	77,08
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	109.839,25	17,69	109.739,02	17,67	109.006,99	17,62	108.807,76	17,58
4) Sulak Alanlar	125,45	0,02	80,43	0,01	134,27	0,02	134,27	0,02
5) Su Yapıları	2.306,23	0,37	2.630,35	0,42	2.694,38	0,44	2.708,15	0,44
TOPLAM	620.960,82	100,00	620.960,84	100,00	618.778,01	100,00	618.778,02	100,00

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Şekil E.42- (Tekirdağ) 2018 Yılı Tekirdağ İli Arazilerinin Toprak Sınıflandırılması
(Kaynak; Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

Çizelge E.62- (Tekirdağ) 2018 Yılı Tekirdağ İli Arazilerinin Toprak Sınıflandırılması Dağılımı

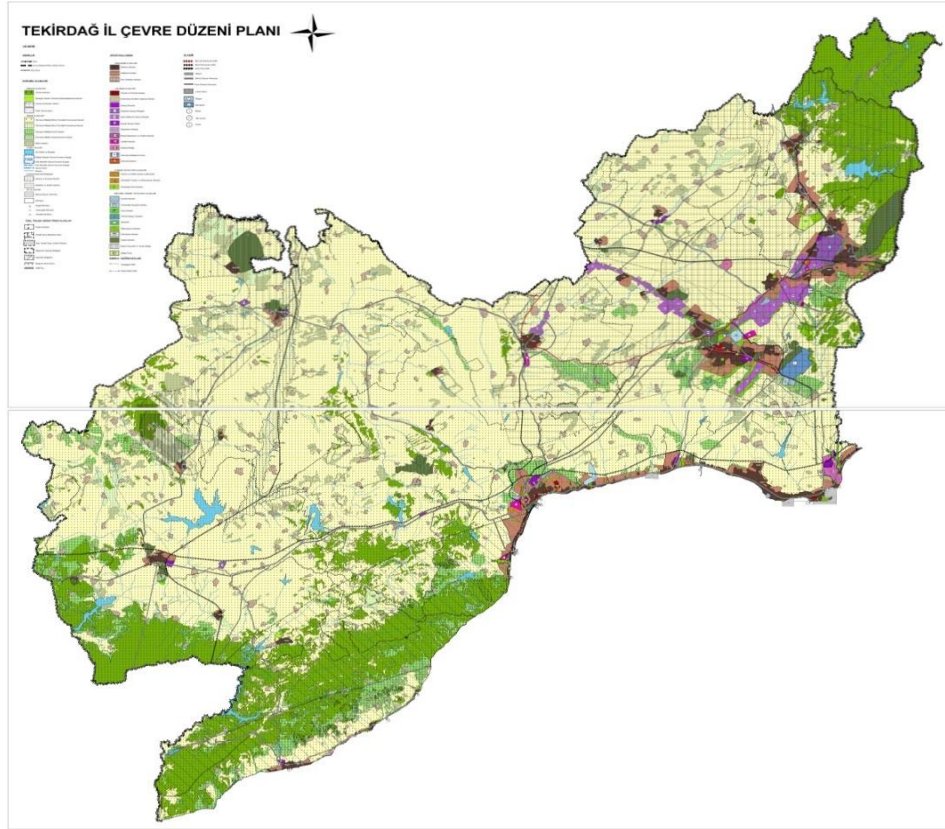
(Kaynak; Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

ARAZİ SINIFI	ALANI (ha)	YÜZDE (%)
1. Sınıf	56.817	9
2. Sınıf	284.085	45
3. Sınıf	170.451	27
4. Sınıf	56.817	9
5. Sınıf	----	0
6. Sınıf	31.565	5
7. Sınıf	31.565	5
8. Sınıf	----	0
TOPLAM	631.300	100

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

- Tekstil boyama-yıkama ve emprime baskı,
- Madenin işlenmesine yönelik ağır sanayiler,
- Lifli yıkama-yağlamacılar,
- Selüloz ve/veya saman kullanarak Kâğıt üretimi,
- Asit imal ve dolumu,
- Pil, batarya-akü imal yerleri,
- Ham deri işleme
- Kömüre dayalı termik santral,
- İlaç sentez fabrikaları,
- Gres yağ fabrikaları (petrol türevi),
- Demir-çelik üretimi,
- Ağır metal tuzu üretimi,
- Petrokimya,
- Klor-alkali,
- Rafineri

Harita E.3- 1/25.000 Ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ İli Büyükşehir ve ilçe sınırları dahilinde yerleşim alanı içerisinde mevcut durum itibariyle 11 İlçe ve bunlara bağlı mahalleleri ile yerleşim deseni temel yapısını oluşturmaktadır. Kırsal alanlardaki yerleşim yoğunluğu, yörenin tarıma dayalı toprak yapısı ile, yörede yer alan sanayi kuruluşlarının etkisi altında farklı yoğunluklar göstermektedir. Bu itibarla, bölge içerisindeki kırsal yerleşim alanlarında tarım topraklarının büyüklüğü içerisinde sırasıyla yer alan Malkara, Hayrabolu, Saray İlçeleri büyük yoğunluk göstermekte olup, Şarköy, Muratlı ve Marmara Ereğlisi İlçeleri sıralamayı takip etmektedir. Sanayi alanları Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Kapaklı, Ergene ilçelerinde yoğunlaşmıştır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019
- Tekirdağ Valiliği Resmi web Sitesi, 2019

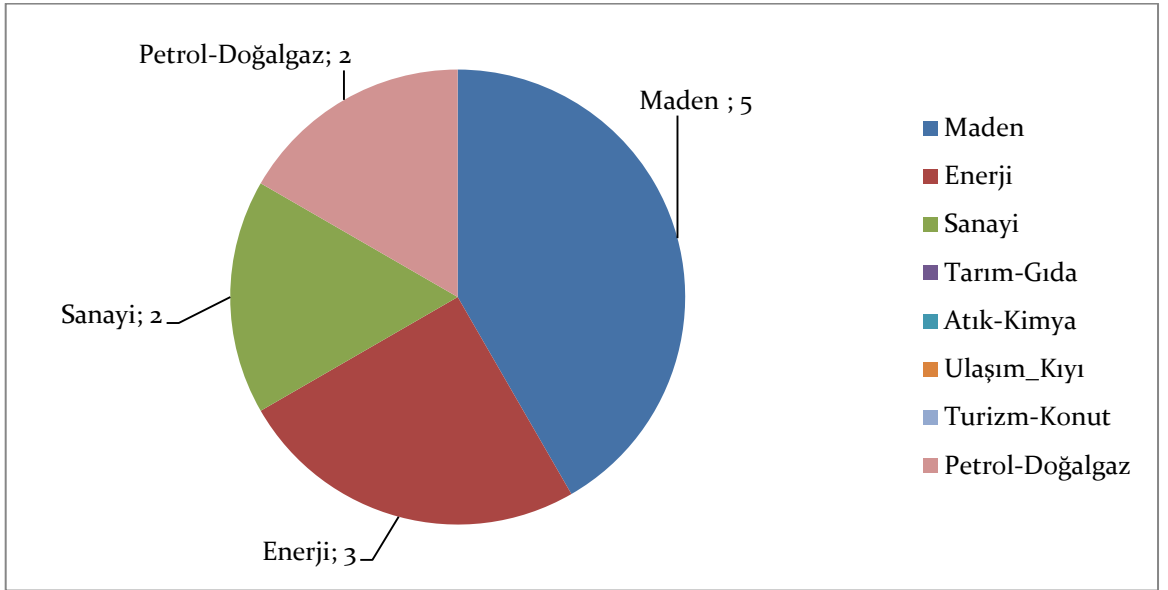
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.63- Tekirdağ İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2018 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

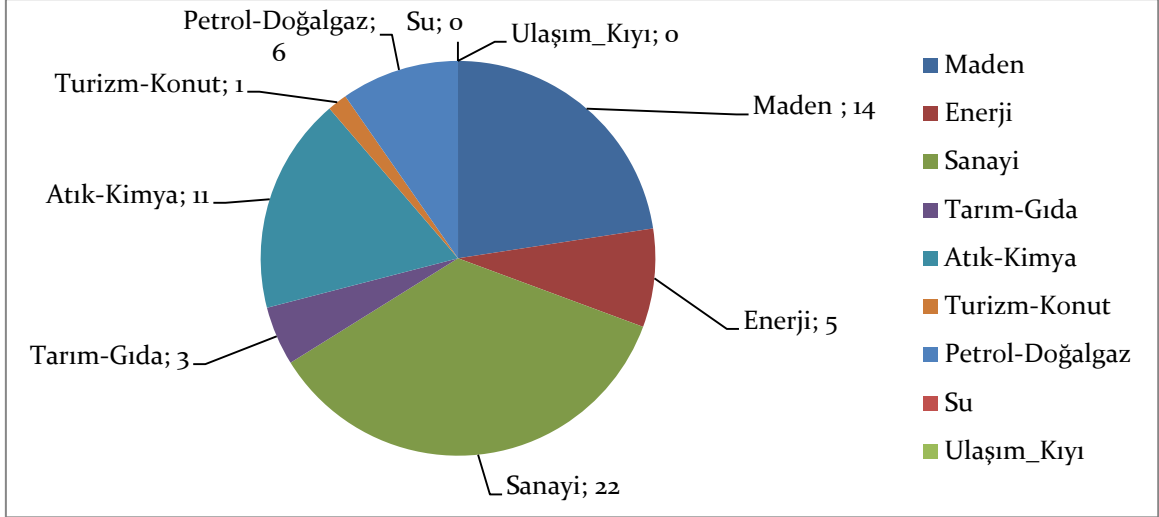
Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	Petrol-Doğalgaz	Su	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	14	5	22	3	11	0	1	6	0	62
ÇED Gereklidir	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2
ÇED Olumlu Kararı	5	3	2	0	0	0	0	2	0	12

Şekil F.43- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Şekil F.44- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇED Gereklidir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

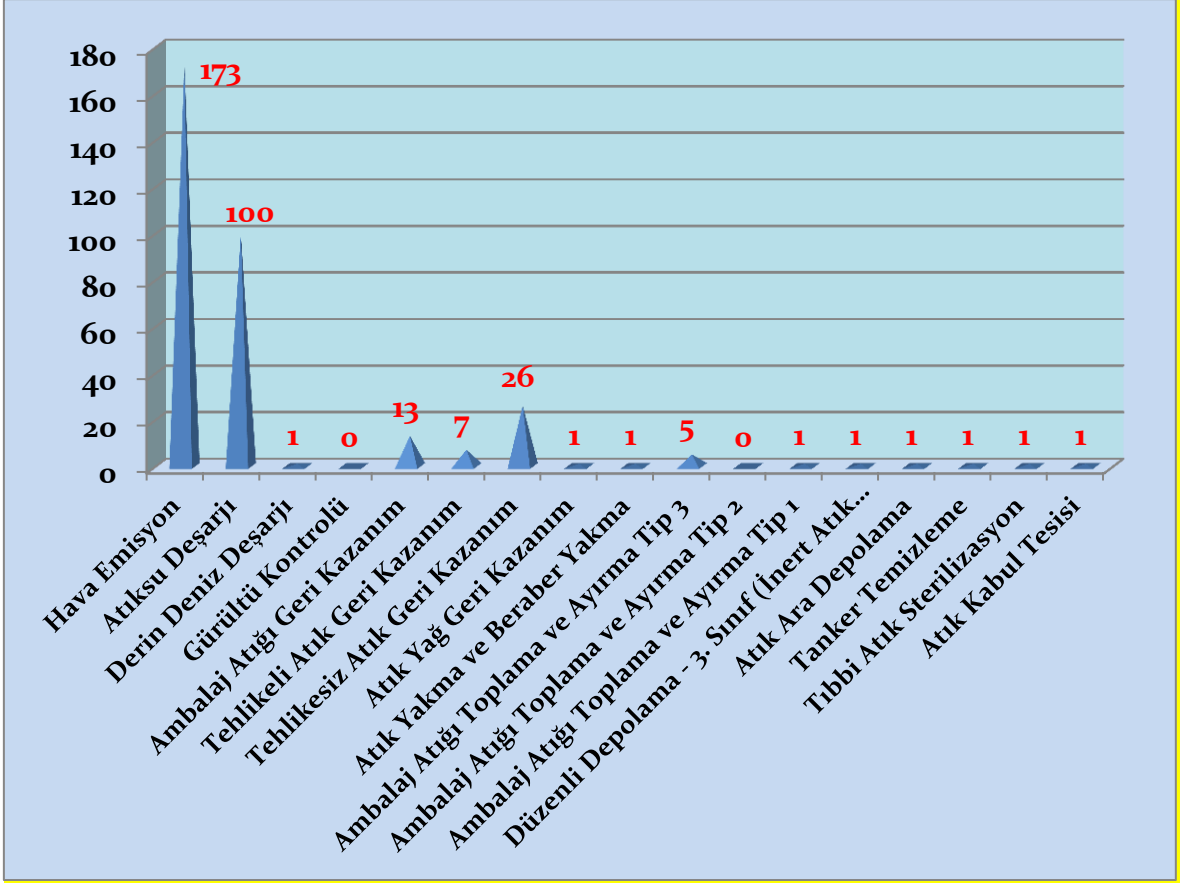
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

2018 yılında Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında 102 geçici faaliyet belgesi ve 195 Çevre İzin ve Lisans Belgesi verilmiş olup, 8 işletmenin çevre izin ve lisans belgesi başvurusu red edilmiştir.

Çizelge F.64 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları
(ÇŞİM,2018)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	26	76	102
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	63	132	195
TOPLAM	89	208	297

Şekil F.45- Tekirdağ ilinde 2018 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı (ÇŞİM,2018)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce 2018 yılında 62 projeye ÇED Gerekli Değildir Kararı, 2 projeye ÇED Gereklidir Kararı, Bakanlık tarafından 12 projeye ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. Ayrıca, Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız tarafından 102 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 195 işletmeye Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

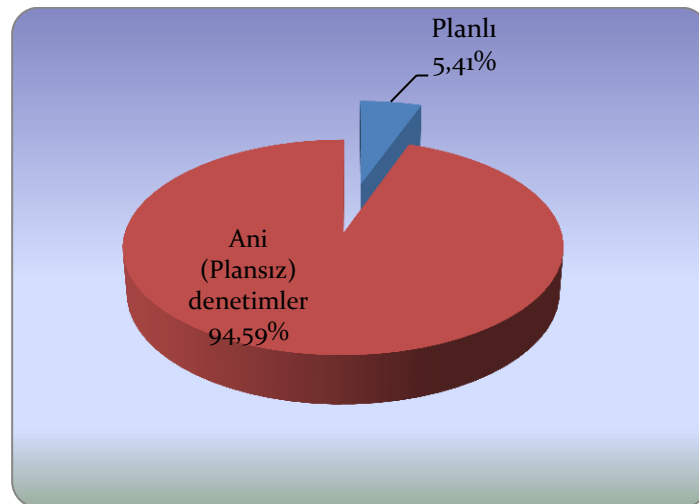
ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

İldeki bilgiler kapsamında Çizelge G.58, Grafik G.28 oluşturulmalıdır.

Çizelge G.65 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	79
Plansız (ani+şikayet) denetimler	1381
Genel toplam	1460

Şekil G.46- Grafik G.1 – Tekirdağ ilinde ÇŞİM tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

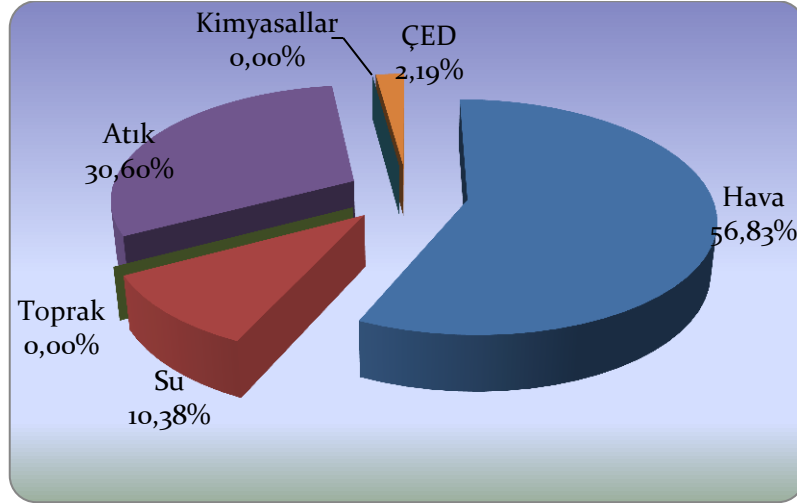
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

İldeki bilgiler kapsamında Çizelge G.59 ve Grafik G.29 oluşturulmalıdır.

Çizelge G.66 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	104	19	0	56	0	6	4	189
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	38	15	0	24	0	0	4	81
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	36,5	78,9	0	42,8	0	0	100	42,8

Şekil G.47- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

G.3. İdari Yaptırımlar

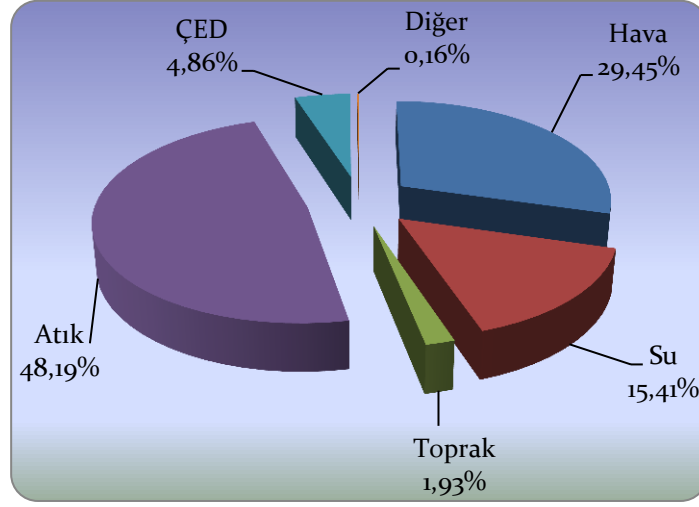
İldeki bilgiler kapsamında Çizelge G.60, Grafik G.30 oluşturulmalıdır. İdari yaptırım kararı verilen firmaların isimleri rapor metninde verilmemelidir.

Çizelge G.67 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	1.784.464	933.616	116.702	2.919.870	-	-	294.151,58	9.719	6.058.522,58
Uygulanan Ceza Sayısı	26	14	2	30	-	-	16	1	89

2018 YILI İL ÇEVRE DURUM RAPORU HAZIRLAMA REHBERİ

Şekil G.48- Tekirdağ ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezalarının konulara göre dağılımı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2018 yılı içerisinde Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 5 tane işletmeye 11.08.1983 tarihli ve 18132 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 15. Maddesi ve 10.09.2014 tarihli ve 29115 resmi gazete sayılı Çevre İzin Lisans Yönetmeliği kapsamında faaliyet durdurma kararı alınmıştır.

Faaliyet durdurma/kapatma kararı, 10 işletmeye ise; 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne aykırılık gerekçesiyle verilmiştir.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 2018 yılı içerisinde yapılan denetimlerde; çevrenin kalkınma ile birlikte sürdürülebilirlik ilkesi bütününde gelecek nesillere bırakılması, bu kapsamda denetlenen kişi, kurum ve kuruluşlarda Çevre Mevzuatı bilincinin oluşturması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede; 2018 yılı içerisinde Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen 1460 adet denetim neticesinde; 89 işletmeye 2872 Sayılı Çevre Kanunu kapsamında 6.058.522,58 TL idari para cezası verilmiştir.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/2019

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2018 yılında da diğer yıllarda olduğu gibi kurum ve kuruluşlara Çevre Mevzuatı kapsamında eğitimler vermeye devam edilmiştir.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla Sayın Valimiz Mehmet CEYLAN başkanlığında 31.01.2018 tarihinde tüm kurum amirlerine bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla Belediye Başkanlığı odak personeline 08.02.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla tüm kamu kurum ve kuruluşlarının odak personeline 13.02.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında İlimizde bulunan 8.Mekanize Piyade Tugay Komutanlığındaki askerlere 15.03.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında Müdürlüğümüz personeline 21.03.2018 ve 29.03.2019 tarihlerinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesinin tüm kamu kurumlarında gelişerek yaygınlaştırılması amacıyla İlimiz, Süleymanpaşa İlçesi kamu kurum odak personeline 06.06.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Sıfır atık kültürünün yaygınlaştırılması, projenin daha geniş kitlelere hitap etmesi ve karşılaşılabilecek sorunlara hızlı bir şekilde müdahale edilebilmesi adına İlimiz merkez ilçe belediyesi olan Süleymanpaşa Belediyesi ve Belediye adına çalışan lisanslı firmalar başta olmak üzere Namık Kemal Üniversitesi Rektörlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sağlık İl Müdürlüğü odak personelinin katılımı ile Müdürlüğümüz toplantı salonunda 19.09.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Müdürlüğümüz tarafından, sıfır atık projesinin aksamadan yürütülmesi ve gelişmesine katkıda bulunulması adına tüm ilçelerimizde; 31.10.2018-12.12.2018 tarihleri arasında ilçe kaymakamlarımızın başkanlığında ve ilçe idare amirleri ile ilgili belediye başkanlığında projeden sorumlu üst düzey yetkilisinin de katılım sağlayacağı bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Ayrıca İlimiz, Çorlu İlçesinde bulunan okulların odak personeline 12.11.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Bakanlığımız tarafından çevre mevzuatı kapsamındaki işlemlerin online olarak yapılabilmesi için geliştirilen (EÇBS) Entegre Çevre Bilgi Sistemi içerisinde yer alacak Sıfır Atık Bilgi Sistemi konusunda kamu kurum ve kuruluşlarının odak personellerine sıfır atık bilgi sistemi ve projenin etkin yürüyebilmesi adına 30.11.2018 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

2018 Yılı içerisinde 1306 kamu personeline Sıfır Atık Projesi kapsamında bilgilendirme eğitimleri düzenlenmiştir.